

Liliane
Fonds

40 jaar

open de wereld
voor een kind
met een handicap

Verbinding maakt het verschil

Jaarverslag 2020

Liliane Fonds

40 jaar

open de wereld voor een kind met een handicap

LILIANE EN AGNES

De ontmoeting in 1976 van Liliane Brekermans met het Indonesische meisje Agnes inspireert Liliane tot het oprichten van het Liliane Fonds, op 14 maart 1980. Van het eerste gespaarde geld wordt een naaimachine aangeschaft waarmee Agnes en de andere meisjes in het weeshuis waar zij woont leren werken.

In onze geschiedenis leeft Agnes voort als 'het eerste kind' dat we ondersteunden. Ze heeft jarenlang zelfstandig gewoond en de kost verdiend als naaister. In 2015 is Agnes overleden. Ze was 59 jaar oud.

De ontmoeting met het Indonesische meisje Agnes, dat polio heeft gehad, inspireert Liliane Brekermans tot het oprichten van *Het Liliane Fonds.*

OP 14 MAART 1980 WORDT HET LILIANE FONDS OPRICHT.

Franca is de eerste medewerker. En nu, 40 jaar later, is ze nog altijd vrijwilliger.

Bekijk hier een filmpje over Franka

40 J LILIANE

Oprichting Dutch Coalition on Disability and Development. Wij zijn vanaf het begin betrokken.

We ontvangen de Carnegie Wateler Vredesprijs.

VN-verdrag 'Rechten van Personen met een handicap' treedt in werking.

1980

14 kinderen kregen hulp

1985

1990

8.214 kinderen kregen hulp

1995

2000

24.466 kinderen kregen hulp

2008

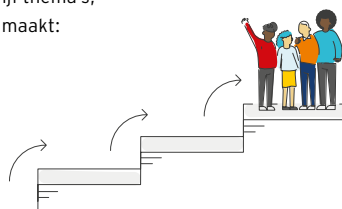
HOE ONZE WERKWIJZE GROEIDE

In de beginfase besliste ons bestuur over elke individuele hulpaanvraag, aan de keukentafel van Liliane en haar man Ignaas in Vlijmen. Sindsdien is er veel veranderd in onze aanpak, maar één aspect is gelijk gebleven: het kind staat altijd centraal. We werken samen met een wereldwijd netwerk van lokale partnerorganisaties. Samen zorgen we ervoor dat kinderen met een handicap een eerlijke kans krijgen: we maken kinderen sterker en hun omgeving toegankelijk zodat ze geaccepteerd worden en mee kunnen doen.

We werken doelgericht vanuit vijf thema's, wat onze steun nog effectiever maakt:

- Gezinsgerichte revalidatie
- Inclusief onderwijs
- Vervoer en communicatie
- Werk en inkomen
- Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten

Op onze website leest u meer over onze aanpak en werkwijze: www.lilianefonds.nl/over-ons/hoe-we-het-aanpakken

WE ZIJN IN 30 LANDEN ACTIEF

Het Liliane Fonds begon als een kindhulporganisatie en groeide door naar een volwassen ontwikkelingshulporganisatie. We concentreren ons werk in minder landen: in 2001 waren we actief in ruim 80 landen, in 2020 in 30.

Zo vergroten we de doeltreffendheid en kwaliteit van ons werk. We ontwikkelen met onze partners een programma dat voor structurele verandering zorgt in het leven van kinderen met een beperking. We bereiken niet alleen kinderen, maar ook ouders, verzorgers, leraren en beleidsmakers.

► KWALITEIT GAAT VOOR ONS BOVEN KWANTITEIT, MEDE DAARDOOR WISSELT HET AANTAL KINDEREN DAT WE PER JAAR STEUNEN.

AAR FONDS

We gaan 'samenwonen' met MIVA op ons kantoor in 's-Hertogenbosch. Eén managementteam voor twee goede doelen die gezamenlijk werken aan een inclusieve en bereikbare samenleving.

2010

87.771 kinderen kregen hulp

2011

We gaan werken met lokale strategische partnerorganisaties.

2015

We introduceren ons LINC-netwerk en ons concentratiebeleid.

2016

2019

De Impact Challenge Award wordt aan ons toegekend.

2020

65.502 kinderen kregen hulp

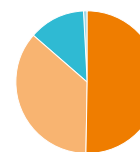
MIVA bestaat 85 jaar.

DONATEURS

We kunnen ons werk alleen blijven doen dankzij onze vele betrokken donateurs:

- 67,5% is ruim 5 jaar donateur
- 48,4% is ruim 10 jaar donateur
- 17,1% is ruim 20 jaar donateur
- 1% is ruim 30 jaar donateur

ANNO 2020

80.400 X DANKUWEL!

WE ZIJN ONTZZETTEND TROTS DAT ZO VEEL MENSEN ONS WERK STEUNEN. MEDE DANKZIJ DE BIJDRAGE VAN ONZE BETROKKEN DONATEURS KUNNEN WE AL 40 JAAR DE LEVENSKWALITEIT EN TOEKOMSTKANSSEN VAN KINDEREN MET EEN BEPERKING IN ONTWIKKELINGS-LANDEN VERBETEREN.

Samen werken we aan een inclusieve samenleving voor kinderen met een beperking in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

INHOUD

1 VOORWOORD	6
2 WAT ONS DRIJFT	8
Missie, visie en strategie	8
Onze thema's en duurzame ontwikkelingsdoelen	12
Het verhaal van Sempeta en docent Sila	16
3 ZO WERKEN WIJ INTERNATIONAAL	18
Onze werkwijze	20
Invloed corona op onze werkwijze	21
Het verhaal van Ethny	27
Het Liliane Fonds in 2020	28
Strategische partnerorganisaties	30
LINC-netwerk	32
Leren van elkaar	36
Leertrajecten	42
Toekomstbestendig werken	46
Nieuwe moed	50
4 ZO WERKEN WIJ IN NEDERLAND	52
40 jaar bekend en bemind	52
Het verhaal van Aisha	58
Jubileum	60
Samenwerkingsverbanden	63
Steun van partners	66
Nieuwe kansen voor fondsenwerving	70
Crisishulp in coronatijd	74
5 ONZE ORGANISATIE	76
Onze mensen	77
Processen en procedures	80
6 VOORUITBLIK	85
Plannen en doelen voor 2021	85
Begroting 2021	90

7 VERSLAG BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT	91
Algemeen	91
Verslag Bestuur	93
Verslag Raad van Toezicht	98
8 FINANCIËLE INFORMATIE 2020	102
Enkelvoudige Jaarrekening	104
Balans per 31 december 2020	105
Staat van baten en lasten over 2020	106
Kasstroomoverzicht over 2020	107
Algemene toelichting	108
Toelichting op de balans per 31 december 2020	112
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020	120
Toelichting op het kasstroomoverzicht over 2020	128
Werknemers en beloningen	128
Gebeurtenissen na balansdatum	129
Samengevoegde Jaarrekening	130
Samengevoegde balans per 31 december 2020	131
Samengevoegde staat van baten en lasten over 2020	132
Algemene toelichting	133
Toelichting op de samengevoegde balans per 31 december 2020	135
Toelichting op de samengevoegde staat van baten en lasten 2020	140
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	148

Toegankelijkheid | Wij vinden het belangrijk dat dit Jaarverslag ook toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking. In de vormgeving hebben we zo veel mogelijk rekening gehouden met dit uitgangspunt.

1 | VOORWOORD

> FOTO: RONNIE DANKELMAN

VOORWOORD DOOR STEVEN BERDENIS VAN BERLEKOM

Geachte lezer van ons jaarverslag,

Zeer waarschijnlijk bent u een donateur, wellicht een vrijwilliger, of familie van een van mijn collega's, wellicht bent u een medewerker van een andere organisatie in de goededoelensector, misschien werkt u wel op het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het is zelfs mogelijk dat u dit jaarverslag per toeval in handen heeft gekregen. Maar wie u ook bent en wat uw relatie met het Liliane Fonds ook is, het zal u niet zijn ontgaan dat het jaar 2020 een bijzonder jaar is geweest, het werd immers wereldwijd gedomineerd door de coronapandemie.

Voor het Liliane Fonds was 2020 óók het jaar van ons 40-jarig bestaan. Ons dagelijks werk was in het afgelopen jaar doordeesemd met enerzijds onze bijna dagelijkse aanpassingen aan de ontwikkeling van de pandemie en anderzijds met zoete en vaak ook trotse

herinneringen aan een geschiedenis van mensen die het belangrijk vonden en nóg vinden, om hulp te bieden aan de kwetsbaarste kinderen in onze wereld. Dat zijn de kinderen met een handicap die leven en opgroeien in lage- en laag/midden-inkomenslanden, ook wel: ontwikkelingslanden.

Wat mij getroffen heeft in dit bijzondere jaar is de betrokkenheid, de kracht en de flexibiliteit van mensen. Waar ook ter wereld. Onze oproep bijvoorbeeld om een bijdrage te leveren aan een coronanoodfonds werd in Nederland snel en ruimhartig beantwoord met financiële steun van velen. Dank daarvoor! Daarmee konden onze partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika gezinnen helpen aan voedsel of zeep, aan medicatie of aan voorlichtingsmateriaal over corona en het grote belang van hygiëne. Daarnaast werden er door hen chatgroepen opgezet om contact te houden met de betreffende gezinnen. Online bleken zelfs medische consulten mogelijk.

> Liliane (Lieke) en Ignaas Brekelmans, oprichters van het Liliane Fonds
FOTO: MONIQUE VELZEBOER

De kracht van mensen blijkt dagelijks uit het doorzettingsvermogen van de medewerkers van onze partnerorganisaties, die zich in onzekere tijden blijven inzetten voor het welzijn van kinderen met een handicap en voor de gezinnen waarin zij opgroeien. Zo hebben ze overheidsinstanties en hulporganisaties die noodhulp verleenden actief benaderd om hen te helpen inclusief te werken, zodat kinderen met een beperking niet werden vergeten.

De flexibiliteit van mensen blijkt iedere dag weer uit het feit dat we, ondanks het thuiswerken, erin slagen ons werk voort te zetten. We hebben met succes alternatieve fondsenwerving georganiseerd en nieuwe projecten uitgedacht met Nederlandse sponsors. Alles met als doel onze partnerorganisaties in het Zuiden te steunen bij hun creatieve pogingen om ook in deze omstandigheden alle kinderen te bereiken.

Trots ben ik dat de gedachten van onze mensen, zowel in het kantoor in 's-Hertogenbosch als op

de werkplekken van onze partnerorganisaties, nú alweer gericht zijn op de toekomst. En we hebben stevige ambities om de kwaliteit van de revalidatiebehandeling en de begeleiding van ouders en kinderen verder te verbeteren, om de mogelijkheden van kinderen te vergroten met robuuste hulpmiddelen en om onze lokale partners te ondersteunen bij lobbyactiviteiten om hun overheden te wijzen op de verplichtingen die zij hebben om een bijdrage te leveren aan het welzijn van kinderen met een handicap.

Kortom, in ons 41ste jaar, in de kracht van ons leven, werken we lekker door, samen met vele anderen. Doet u weer mee?

Steven Berdenis van Berlekom
Directeur Liliane Fonds

2 | WAT ONSDRIJFT

> Celestine (9) uit Kenia en haar beste vriendin tijdens een rekenles. FOTO: RONNIE DANKELMAN

Missie, visie en strategie

Verbinding maakt het verschil

Het begon met één kind en één vrouw met een missie. Liliane Brekelmans ontmoette de jonge Agnes in Indonesië en gaf haar een kans in het leven. Hulp aan meer kinderen volgde snel. Nu, veertig jaar later, leeft de missie van Liliane nog steeds voort in ons dagelijkse werk.

80% van alle kinderen met een handicap woont in de armste delen van de wereld (bron: ontwikkelingsprogramma Verenigde Naties). Armoede is de grootste veroorzaker van handicaps en omgekeerd leidt een beperking meestal tot nog meer armoede. Kinderen met een handicap in ontwikkelingslanden hebben beperkt toegang tot gezondheidszorg, onderwijs en de arbeidsmarkt. Deze kinderen worden in de armste delen van de wereld niet zelden aan hun lot overgelaten.

Toch worden deze kinderen niet alleen belemmerd door hun handicap, maar ook door maatschappelijke uitsluiting. Hun grootste beperking is het gebrek aan een eerlijke kans.

Meedoen is geen gunst, maar een recht.

> In het DRRA-centrum in Satkhira, Bangladesh, leren ouders omgaan met hun meervoudig gehandicapte kind.
FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Het VN-verdrag Handicap beschrijft de rechten van kinderen met een handicap (artikel 23) als volgt:

Kinderen met een handicap moeten een volwaardig en behoorlijk leven kunnen leiden. Een leven dat hun waardigheid verzekert en daarnaast hun zelfstandigheid en deelneming aan de maatschappij bevordert. Een gehandicapt kind heeft recht op bijzondere zorg van de overheid.

Dit betekent dat kinderen met een handicap:

- > kunnen deelnemen aan activiteiten, en hun handicap mag hen er niet van weerhouden deel te nemen
- > mee kunnen doen en zich betrokken voelen op school
- > speciale zorg krijgen als ze die nodig hebben
- > kunnen kiezen wat ze doen en inspraak hebben in keuzes in hun leven.

Het Liliane Fonds verbetert de levenskwaliteit en toekomstkansen van kinderen met een handicap. Samen met lokale partnerorganisaties maken we hun leef-, speel- en leerwereld toegankelijker. We dragen bij aan een inclusieve samenleving waarin meedoen mogelijk is, ondanks een handicap. Door kinderen en hun ouders weerbaar te maken en zo zelfstandig mogelijk deel te laten nemen aan de maatschappij, doorbreken we deze vicieuze cirkel. We adviseren en stimuleren ouders om zich te verenigen, zodat hun stem in de gemeenschap meetelt en overheden worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden. Want meedoen is geen gunst, maar een recht.

Missie: Wat ons beweegt

Kinderen met een handicap in ontwikkelingslanden doen volwaardig mee.

Visie: Wat we willen bereiken

Een inclusieve samenleving waarin kinderen en jongeren met een handicap in ontwikkelingslanden gelijke rechten en kansen genieten.

Strategie: Wat we doen

Samen met onze lokale partners versterken we individuele kinderen met een handicap en hun ouders in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Dit doen we door:

- > kinderen de best mogelijke zorg op maat te bieden
- > hen te ondersteunen in hun ontwikkeling
- > hun omgeving toegankelijker te maken

Zo zorgen we voor structurele verbetering in het leven van kinderen met een handicap en hun families.

> Bing Trong The uit Vietnam heeft leren schrijven en kan nu naar school.
FOTO: LILIANE FONDS

> Tijdens de coronacrisis nam het Centre Don Orione in Togo voorzorgsmaatregelen. De kinderen van het centrum begrijpen het goed: ze dragen mondkapjes als ze over het binnenplein naar school gaan. Het Centre Don Orione probeert de kinderen sociale waarden bij te brengen, zodat ze in het dagelijkse leven gelukkig en respectvol zijn.

FOTO: LILIANE FONDS

Deze kinderen en hun ouders verdienen een goede (medische) behandeling en begeleiding. De situatie, het karakter en de behoeften van het kind zijn altijd uitgangspunt bij de ondersteuning. We werken op basis van 'Community Based Rehabilitation' (CBR). Dat betekent dat we in onze programma's de ouders of verzorgers en lokale gemeenschap betrekken bij het creëren van mogelijkheden die kinderen met een handicap nodig hebben om volwaardig mee te doen. We bieden zorg en (hulp-)middelen om hen in staat te stellen te groeien en er echt bij te horen: thuis, op school, in de gemeenschap en de samenleving.

Om structurele verbetering te realiseren, stimuleren we beleidsveranderingen op het gebied van zorg, onderwijs, werk en inkomen. Dat doen we samen met lokale partners die de situatie ter plekke als geen ander kennen en het netwerk hebben om dit te realiseren. Ons streven is dat deze partners op termijn in staat zijn om de programma's zelfstandig en toekomstbestendig uit te voeren.

We betrekken zo veel mogelijk mensen in Nederland door donateurs, vrijwilligers en organisaties te inspireren onze missie te steunen met tijd, geld of kennis. Deze steun maakt ons werk mogelijk. Ook in de landen waar we werken, maken we het publiek bewust van de uitsluiting van deze kinderen en van hun rechten. Waar mogelijk doen we dit alles samen met andere organisaties die zich richten op eerlijke kansen voor mensen met een handicap.

Onze thema's en duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

In ons werk voor kinderen en jongeren met een beperking richten we ons op vijf thema's die aansluiten bij de internationale ontwikkelingsmodellen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals).

GEZINSGERICHTE REVALIDATIE

We verbeteren de fysieke en mentale gezondheid van kinderen, hun functionaliteit en hun toegang tot diensten en voorzieningen die hiervoor belangrijk zijn. We financieren operaties, therapieën en hulpmiddelen die nodig zijn om een kind zo veel mogelijk mee te laten doen in de maatschappij. Daarnaast zorgen we voor nodige aanpassingen in de woonomgeving. Samen met onze partnerorganisaties leggen we contact met lokale autoriteiten en medische centra. Zo maken we hen bewust van de behoeften en rechten van kinderen met een handicap. We trainen ouders, (para)medische dienstverleners en lokale overheden, zodat zij meer kennis en vaardigheden krijgen om kinderen in hun eigen omgeving te verzorgen en te revalideren.

We financieren operaties, therapieën en hulpmiddelen die nodig zijn om een kind zo veel mogelijk mee te laten doen in de maatschappij. Daarnaast zorgen we voor nodige aanpassingen in de woonomgeving.

INCLUSIEF ONDERWIJS

Naar school gaan geeft kinderen een eerlijke kans in de samenleving. Negen van de tien kinderen met een handicap in een ontwikkelingsland gaat niet naar school (bron: Education Commission, 2016). De meeste overheden ratificeerden internationale verdragen waarin staat dat alle kinderen recht hebben op onderwijs. Het Liliane Fonds wil blijvende positieve verandering, helpt partnerorganisaties bij het aanspreken van de overheden op hun verantwoordelijkheid en spoort hen aan om over te gaan tot implementatie. We ontwikkelen aangepaste leermiddelen en lesmaterialen. Schoolgebouwen moeten toegankelijk zijn en leraren moeten passend onderwijs kunnen geven aan kinderen met een handicap. Zo kunnen zij ook samen optrekken met leeftijdsgenoten.

VERVOER EN COMMUNICATIE

Veel partnerorganisaties werken in moeilijk bereikbare gebieden en zijn afhankelijk van goede vervoers- en communicatiemiddelen. Samen met MIVA bieden we financiële

Iedereen heeft recht op seksuele voorlichting, zelfbeschikking, toegang tot voorbehoedsmiddelen en medische zorg.

SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE GEZONDHEID & RECHTEN

ondersteuning bij de aanschaf van auto's of motoren. Bijvoorbeeld om kinderen te bezoeken of hen naar school of een gezondheidscentrum te brengen. Zonder dit vervoer zijn veel kinderen verstoken van een eerlijke kans. MIVA ondersteunt ook bij de aanschaf van communicatiemiddelen, zoals computers, tablets en telefoons om op afstand adviezen te geven. In 2020 zijn deze middelen door de coronapandemie een nog grotere rol gaan spelen, zoals tijdens onlinetrainingen, telerevalidatie en onderwijs op afstand.

Iedereen heeft recht op seksuele voorlichting, zelfbeschikking, toegang tot voorbehoedsmiddelen en medische zorg. Dit is essentieel om je positief te kunnen ontwikkelen op relationeel en seksueel vlak. Daardoor kun je later eigen keuzes maken en gewenste en gelijkwaardige relaties aangaan. In veel ontwikkelingslanden rust een taboe op seksualiteit, vooral wanneer het gaat om kinderen en jongeren met een beperking. Deze ervaren drie tot vier keer meer misbruik dan leeftijdsgenoten zonder handicap (Bron: UNICEF, 2012). Het Liliane Fonds biedt ondersteuning bij voorlichting en training van jongeren en hun ouders, leraren en gezondheidsmedewerkers. Kinderen en jongeren met een beperking krijgen zo toegang tot de juiste informatie en leren op te komen voor hun rechten.

WERK EN INKOMEN

Volgens schattingen is in sommige landen tot 80 procent van alle mensen met een beperking werkloos (Internationale Arbeidsorganisatie, 2007). Jongeren met een handicap kunnen vaak niet naar school en krijgen geen kansen om een vak te leren. We adviseren daarom over het inclusief maken van beroepsopleidingen en middelbaar onderwijs (zie pagina 40). Ook stimuleren we werkgelegenheidsprogramma's die jongeren met een beperking wél de kans bieden financieel onafhankelijk te worden. We helpen hen bij het aanleren van de (sociale) vaardigheden die nodig zijn bij het vinden en uitoefenen van een baan. Daarnaast steunen we ouders bij het vinden van een baan of opzetten van een klein bedrijf.

Sustainable Development Goals

ILLUSTRATIE: SHUTTERSTOCK

RESULTAAT

> “Ik bepaal zelf wat er met mijn lichaam gebeurt.” Ice (rechts, 16 jaar) uit Indonesië heeft een vergroeide wervelkolom. Samen met haar klasgenoten krijgt ze seksuele voorlichting. Zo leren ze over hun lichaam én hoe ze voor zichzelf op kunnen komen. FOTO'S: LEGHETVAST

My Body is Mine

In Indonesië zijn kinderen met een handicap regelmatig slachtoffer van seksueel misbruik. Om dat tegen te gaan startten we in 2018 samen met lokale partnerorganisaties het project ‘My Body is Mine’. Dit project richt zich op seksuele voorlichting voor kinderen met een handicap. Ook ouders worden hierbij betrokken. Resultaat:

- > Door open over seksualiteit te praten zijn deze kinderen zich bewust van hun rechten.
- > De kinderen hebben meer kennis van hun lichamelijke ontwikkeling tijdens de puberteit.
- > Ook weten deze kinderen nu welke lichaamsdelen niet zonder hun toestemming door anderen mogen worden aangeraakt. Ze durven hierin hun grenzen aan te geven.
- > Gevallen van aanranding of misbruik komen hierdoor eerder aan het licht.

BEKIJK DE VIDEO

Op 27 december 2020 besteedde het tv-programma Postcode Loterij Eén tegen 50 aandacht aan dit project. In een korte video vertelden deelnemende kinderen zelf welke impact de hulp op hen heeft. Bekijk de video hier:

Het verhaal van Sempeta en docent Sila

In 2020 stond Sempeta's droom op pauze

Sinds 2018 vertellen we regelmatig over Sempeta (14) uit Kenia en zo zien we de veranderingen in zijn leven. Sempeta's ervaringen in 2020 zijn exemplarisch voor de levens van talloze kinderen wereldwijd, met en zonder handicap. In 2020 zat Sempeta zeven maanden noodgedwongen thuis omdat zijn school door de coronacrisis gesloten was.

Sempeta heeft broze botten (osteoporose). Met onze steun krijgt hij de zorg en therapie die hij nodig heeft en gaat hij naar school. Daar werkt hij aan zijn toekomstdroom: dokter worden. Die droom stond in 2020 lang op pausstand.

"Met mij gaat het nu goed, maar ik vond het een erg zware tijd, zeven maanden zonder school. De overheid zei dat we onlineonderwijs moesten volgen. Via smartphones, maar die zijn te duur en de verbinding is hier slecht. Ik kon dus geen lessen volgen en had ook weinig tijd om te leren, want ik moest ook op de dieren letten en klusjes doen. Ik miste mijn leraren, mijn klasgenoten. Maar ook de lessen en het leren zelf heb ik erg gemist. Ik ben erg blij dat ik weer naar school kan."

> Na een maandenlange lockdown is de Olkejuado-basisschool weer open en kunnen Sempeta en zijn klasgenoten verder werken aan hun toekomstdromen.

Sempeta werkt aan zijn toekomstdroom: dokter worden. Die droom stond in 2020 lang op pausstand.

Kennis en inzicht

Zijn leraar op de Olkejuado-basisschool is Sila (29). Hij staat met plezier voor de klas, maar dat is niet zo vanzelfsprekend. Sinds zijn twaalfde loopt Sila met krukken, omdat hij spieratrofie heeft. Het Liliane Fonds zorgde destijds dat hij medische hulp kreeg en naar school kon. "Toen heb ik besloten leraar te worden", schrijft Sila. "Ik wil kinderen kennis en inzicht geven, maar ook inspireren. Ik ben coach en begeleider van de leerlingen met een beperking en moedig ze aan om hun droom te verwezenlijken, maar ik blijf wel altijd realistisch. Wat me raakt in Sempeta is zijn optimisme. Hij weet exact wat hij wil. Samen hebben we een plan gemaakt. Elk kind is speciaal. Dankzij het Liliane Fonds kan ik dat dagelijks ontdekken en kan ik nu zijn wie ik ben."

Uitdagingen

Vanwege de grote afstand tussen zijn huis en school, verblijft Sempeta in het centrum van onze partnerorganisatie, om de hoek van de school. "Mijn moeder heb ik vier maanden geleden voor het laatst gezien, toen de scholen weer opengingen. Mijn examens heb ik tot nu toe gehaald. Met mooie resultaten kan ik volgend jaar hopelijk naar een goede middelbare school. Er zijn altijd uitdagingen. Maar ik kan goed leren, dus ik denk dat de uitslag wel positief moet zijn."

> Sila: "Elk kind is speciaal. Dankzij het Liliane Fonds kan ik dat dagelijks ontdekken en kan ik nu zijn wie ik ben." Sempeta (rechts): "Ik ben erg blij dat ik weer naar school kan. Ik miste mijn leraren en klasgenoten." FOTO'S: JOOST BASTMEIJER

3 | ZO WERKEN WIJ INTERNATIONAAL

> *Praktijkvoorbeeld van hoe we een effectief netwerk bouwen en onderhouden: kort voor de coronapandemie bezochten Liliane Fonds-adviseurs Willie Houben en Laura Honders in Indonesië onze partnerorganisatie IBU Anfrida. FOTO: LILIANE FONDS*

Onze werkwijze

In elk land waar we actief zijn, werken we op voet van gelijkheid samen met strategische partnerorganisaties (SPO). We ontwikkelen met elkaar een programma dat voor structurele verandering zorgt in het leven van kinderen met een beperking. Elke SPO ondersteunt financieel en inhoudelijk een netwerk van lokale partners en werkt samen met gezondheidscentra, ziekenhuizen, onderwijsinstellingen en andere organisaties die belangrijk zijn om de omstandigheden van kinderen met een handicap en hun familie te verbeteren.

De strategische partner is verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma en de ontwikkeling en het beheer van dit partner-netwerk. Daarbij hanteren we waar mogelijk de aanpak van 'Community Based Rehabilitation'.

Dit betekent dat we bij de revalidatie van kinderen met een handicap ook ouders, zorgverleners, leraren en andere direct betrokkenen uit de gemeenschap informeren over de ontwikkeling van het kind. Sommige kinderen, bijvoorbeeld kinderen met ernstige gedragsstoornissen of meervoudige handicaps, ontvangen daarnaast de best beschikbare zorg die lokale instituten kunnen leveren. Zo verbeteren we de kwaliteit van leven van kinderen met een handicap en zorgen we ervoor dat ze, naar hun eigen kunnen, meedoen in hun gemeenschap.

Uitgangspunt is het effectief én duurzaam uitvoeren van de programma's. We stellen daarom hoge kwaliteitseisen aan onze strategische partnerorganisaties. We betrekken hen bij beleidswijzigingen die

We hanteren waar mogelijk de aanpak van 'Community Based Rehabilitation'.

eventueel gevolgen hebben voor onze relatie en stimuleren hen om hierover mee te denken en mee te beslissen. We bespreken samen de kansen en (on)mogelijkheden van nieuwe ideeën, volgen de voortgang van het programma op de voet en werken samen aan hun capaciteitsversterking.

Ons doel is dat strategische partnerorganisaties uiteindelijk in staat zijn om het programma zelfstandig uit te voeren en door te ontwikkelen in samenwerking met de organisaties in hun

netwerk. Naast vakinhoudelijk advies om de kwaliteit van programma's voor kinderen met een beperking voortdurend te verbeteren, bieden we (praktische) training en kennis-uitwisseling om onze partners als organisaties te helpen professionaliseren. De meeste partnerorganisaties waarmee we in 2020 ons partnerschap afbouwden, bleven deel van ons internationale LINC-netwerk (lees meer over LINC op pagina 32). Zo blijven we hechte netwerkpartners.

Invloed corona op onze werkwijze

Het afgelopen jaar zou in het teken staan van ons 40-jarig jubileum, zo dachten we aan het begin van 2020. Maar kort nadat we op 14 maart de 40 kaarsjes op onze taart uitblezen, kreeg ons jubileumthema 'Verbinding maakt het verschil' een onverwachte lading. Het bleek ook prima het onofficiële motto te kunnen zijn van onze werkwijze tijdens een pandemie. Immers, in een tijd waarin afstand houden de nieuwe norm werd, bleek de noodzaak van verbinding groter dan ooit. In die verbinding blijkt ook onze kracht te schuilen.

Met de uitbraak van de coronacrisis gingen de landen waar wij actief zijn een voor een op slot. Kantoren, scholen en bedrijven sloten hun deuren en mensen kwamen noodgedwongen thuis te zitten, ook bij onze (strategische) partnerorganisaties. Ook therapiecentra en scholen gingen dicht en kinderen met een (meervoudige) handicap die op een kostschool zaten, werden naar huis gestuurd. Dit terwijl kinderen met een handicap voor hun

revalidatie sterk afhankelijk zijn van direct contact met therapeuten en andere hulpverleners. Wij werken bovendien met kinderen uit de armste bevolkingsgroepen en zij hebben meestal geen toegang tot online-onderwijs. Daarom is het voor hen extra belangrijk om naar school te kunnen gaan.

Uit onderzoek door onze collega-organisatie Save the Children naar de impact van de coronacrisis bleek onder andere:

- > van 83% van de ouders van kinderen met een beperking daalde het inkomen met meer dan de helft
- > 50% van alle ouders werd werkloos
- > 47% van de gezinnen kwam in een situatie van voedselonzeekerheid.

Veel van deze ouders leven van straathandel, een eetstalletje of krantenkiosk. Dat soort handel werd veelal onmogelijk.

Ook kregen we zorgwekkende signalen van onze (strategische) partnerorganisaties, onder andere dat noodzakelijke medicatie niet meer verkrijgbaar of onbetaalbaar geworden was en dat huiselijk geweld toenam, evenals het aantal tienerzwangerschappen.

Het werd duidelijk dat voor kinderen met een beperking die vóór de coronacrisis al geen toegang hadden tot goede gezondheidszorg of onderwijs, het leven dóór de crisis nog veel moeilijker werd.

Samen in actie

Onze partnerorganisaties kwamen in actie en deden wat in hun vermogen ligt om kinderen te blijven steunen. Zij leverden directe noodhulp in de vorm van voedsel, medicijnen en beschermingsmiddelen en ook voorlichting met betrouwbare informatie in de regionale taal en in gebarentaal.

Voor het onderhouden van contact met gezinnen en om de belangen van kinderen met een handicap te waarborgen, bewees internet meer dan ooit zijn grote waarde: partnerorganisaties zetten chatgroepen en hulplijnen op en gingen in gesprek met overheidsinstanties en hulporganisaties die noodhulp verlenen. Onze partners hielpen instanties om hierbij inclusief te werken,

zodat kinderen met een handicap niet werden vergeten.

Wij gaven op onze beurt onze partners de ruimte om reeds toegekende budgetten in te zetten voor wat nodig is in deze uitzonderlijke situatie. En we bieden met het speciale coronanoodfonds (zie pagina 74) de mogelijkheid voor nieuwe, noodzakelijke initiatieven om de steun aan kinderen met een handicap voort te kunnen zetten.

De inventiviteit, creativiteit en energie van ons wereldwijde netwerk leverden veel - soms onverwachte - successen en verbeteringen op. Zoals enkele voorbeelden uit **Guatemala** en de **Filippijnen** laten zien. >>

> Tijdens de coronacrisis krijgen kinderen in Kenia dankzij ons coronanoodfonds naast voedselhulp ook uitleg over hoe belangrijk goede hygiëne is. FOTO: LILIANE FONDS

RESULTAAT

Stilte doorbroken in Guatemala

> Leerlingen volgen via de tablet het voorbeeld van gebarentaal docent Jorge Luis. FOTO: ROMPIENDO LIMITES

In samenwerking met partnerorganisatie Rompiendo Limites startten we begin 2020 in een arm deel van Guatemala een driejarig project om zeventig dove kinderen en hun ouders en verzorgers gebarentaal te leren. En drie instructeurs, die zelf doof zijn, zouden worden getraind om hun gebarentaal- en onderwijsvaardigheden te verbeteren. De meeste van de kinderen gaan naar het reguliere onderwijs en zij en hun onderwijzers worden begeleid door de instructeurs. Via het project bouwen we een netwerk van dove mensen zodat zij op eigen kracht op kunnen komen voor hun rechten.

Kort na de start van het project werden vanwege de coronapandemie de scholen gesloten. Snel zocht Rompiendo Limites naar manieren om de kinderen uit te leggen wat er aan de hand was en naar alternatieven om het contact met de kinderen niet te verliezen. Als proef kregen vijftientig kinderen tablets met internettoegang en werden de instructeurs getraind in het digitaal lesgeven en het maken van lesmateriaal. Zo kon de gebarentaalles online toch doorgaan. De overige kinderen ontvingen het lesmateriaal op papier, zodat ook zij konden blijven leren.

Hier ontstond een onvoorzien positief effect van de lockdown. Ouders en families raakten ineens meer bij de lessen betrokken. De nieuwe situatie zorgde zelfs voor verbinding over de landsgrenzen heen. Voor de taalontwikkeling van ieder kind - doof of horend - is het belangrijk dat er wordt voorgelezen. Om de instructeurs te trainen in de techniek van het voorlezen aan dove kinderen, werd contact gelegd met een organisatie in Nicaragua (Nicaraguan Sign Language Projects) die hier veel expertise in heeft. Deze organisatie wilde graag kennis en materialen delen. Zo konden de kinderen in Guatemala online voorgelezen worden en oefenen met verhaaltjes en sprookjes in gebarentaal.

De kinderen en hun leraren en instructeurs hebben nu regelmatig online contact. Het digitaal lesgeven en voorlezen wordt erg gewaardeerd door de deelnemers. Dit zal onderdeel blijven uitmaken van het gebarentaalonderwijs door Rompiendo Limites. De ervaringen uit dit project worden gedeeld met andere partnerorganisaties van het Liliane Fonds.

Afstanden overbruggen op de Filippijnen

Samen met onze partnerorganisaties werken we volgens de benadering van **'Community Based Rehabilitation'** (zie ook pagina 11), waarbij ouders en verzorgers een actieve rol vervullen bij de revalidatie van hun kind. Tijdens de lockdown bewees deze benadering in de Filippijnen duidelijk haar waarde. Nadat therapiecentra gesloten werden en thuisbezoeken niet meer mogelijk waren, zetten onze partnerorganisaties chatgroepen op om toch contact te kunnen onderhouden met gezinnen. Via instructievideo's konden zo therapie en begeleiding van kinderen worden voortgezet. Ouders konden vragen stellen aan de therapeuten en kregen gerichte aanwijzingen, zoals hoe het lichaam en de geest van het hele gezin gezond te houden. Vooral voor kinderen met epilepsie was de strenge quarantaineperiode erg moeilijk. Controlebezoeken aan de neuroloog waren onmogelijk en dus werden ook geen nieuwe recepten verstrekt voor medicijnen. Om

dit acute probleem te ondervangen, was een neuroloog-kinderarts van een van de partnerorganisaties meteen bereid om onlineconsulten te doen voor drieënvientig kinderen met cerebrale parese (een houdings- en bewegingsstoornis, veroorzaakt door beschadiging van de hersenen) en epilepsie.

> Met steun van onze partnerorganisatie kon de moeder van Jacob Mathew zijn revalidatie tijdens de lockdown thuis voortzetten. FOTO: LILIANE FONDS

Online kennis delen

Hoe kun je, in een tijd waarin fysiek contact niet mogelijk is, therapeuten toch blijven trainen om kinderen met cerebrale parese fysiotherapie te geven? In de Filippijnen bedachten onze strategische partner Norfil en partnerorganisatie Bahatala een even simpele als doeltreffende oplossing.

Om fysiek contact te beperken, werden trainingen gegeven met gebruik van speciaal gemaakte poppen. Therapeuten van andere partnerorganisaties volgden de training online. Zo leren ze onder meer de juiste behandeltechnieken en waar ze op

^ Om fysiek contact zo veel mogelijk te beperken, oefenen therapeuten behandeltechnieken met behulp van poppen.

>> Het kantoor van onze partnerorganisatie Bahatala deed tijdelijk ook dienst als naaiatelier voor de vervaardiging van de poppen. FOTO'S: NORFIL

moeten letten bij een intake. Die kennis delen ze vervolgens met de ouders en andere zorgverleners. Via internet worden de geografische afstanden in dit eilandenrijk overbrugd, fysieke contacten beperkt (in verband met corona) en de interventies voor de kinderen doorlopend verbeterd.

De training is een schakel in een groter revalidatieproces voor kinderen met mobiliteitsproblemen als gevolg van cerebrale parese: intake van een kind, consultatie door een neuroloog, opstellen van een behandelplan, training door de fysiotherapeut voor ouders over hoe zij zelf de instructies op kunnen volgen en vervolgconsulten.

Positieve effecten en ervaringen

Voor de pandemie vonden trainingen, conferenties en voorlichtingscampagnes doorgaans 'face-to-face' plaats, vaak met een beperkt aantal deelnemers en tegen relatief hoge organisatiekosten. Nu deze evenementen noodgedwongen online plaatsvonden, werden meer mensen bereikt tegen lagere kosten. Een voorbeeld hiervan is de vijfdaagse training voor 234 onderwijzers in de Filipijnen, over ondersteunende technologie voor blinde mensen.

Ouders die aan huis zijn gebonden vanwege de zorg voor hun kind, kunnen nu online meedoen aan een training én thuis voor hun kind zorgen. Zoals de 3-daagse cursus voor ouders van kinderen met cerebrale parese of de 'Fun Day' tijdens de nationale bewustwordingsweek over het syndroom van Down.

Veel ouders hebben meer begrip gekregen voor hun kind, doordat ze veel meer tijd samen hebben doorgebracht en intensiever werden begeleid. De band en het contact tussen

kinderen met hun gezinnen en de medewerkers van de partnerorganisaties werd hechter. Dat geldt ook voor het contact tussen het Liliane Fonds, de strategische partnerorganisatie en de overige partnerorganisaties: er was veel en intensief contact. Deze hechtere band leverde veel positieve energie, nieuwe ideeën en goede samenwerking op. Samen zochten en vonden we oplossingen en gingen creatief en flexibel om met de middelen die we hebben. Door verbinding maakten we echt het verschil voor kinderen met een handicap.

De hechtere band leverde veel positieve energie, nieuwe ideeën en goede samenwerking op.

RESULTAAT

Tijdens het verlenen van noodhulp in de wijken kwamen medewerkers van partnerorganisaties in contact met kinderen die nog niet eerder bij hen in beeld waren. Zo zijn er in de Filipijnen 640 'nieuwe' kinderen opgenomen in het programma van het Liliane Fonds. Voor ieder kind in het programma stellen we samen met de ouders een revalidatieplan op. Voor sommige kinderen, bijvoorbeeld kinderen met een ernstige meervoudige beperking, gaat vooruitgang langzamer. In die situaties coachen we hun familie en omgeving hoe ze zo goed mogelijk hun zoon of dochter kunnen ondersteunen en helpen we hen waar nodig de juiste steun te zoeken, zoals een oudervereniging.

De stilte werd doorbroken voor Ethny

Toen Ethny (6) uit Guatemala drie jaar oud was en nog steeds niet kon praten, zochten moeder Dévora en vader Gildardo naar een oplossing voor het gehoorprobleem van hun dochter. Ethny's oren werden een paar keer uitgespoten, maar ze werd nooit goed onderzocht door een gespecialiseerde arts.

Ondanks haar handicap ging Ethny, samen met haar zusje, naar de dorpsschool. Juf Mirna Marleny deed vanaf het begin erg haar best om Ethny bij de lessen te betrekken, maar dat lukte simpelweg niet omdat beiden geen gebarentaal spreken en ze elkaar dus niet begrepen. Meestal zat Ethny op school dus volledig alleen in haar stille wereld. Door haar beperking moest Ethny veel missen: ze had weinig vriendinnen en was vaak somber.

De stilte werd doorbroken door medewerkers van onze partnerorganisatie Rompiendo Limites (letterlijk: grenzen doorbreken). Ethny werd opgenomen in hun project voor dove kinderen, dat de partnerorganisatie opzette met financiële steun van het Liliane Fonds. Voor de coronacrisis toesloeg en Guatemala in lockdown ging, kreeg Ethny één keer per week les in gebarentaal op het kantoor van de organisatie in een stad op meer dan een uur reizen met het openbaar vervoer.

Juf Nancy, die zelf slechthorend is, geeft les aan een klasje van tien tot twaalf kinderen met gehoorproblemen. De ouders van de kinderen zijn aanwezig tijdens de lessen. Zo leren zij gebarentaal om beter met hun kinderen te kunnen communiceren. En ook de leerkrachten van de kinderen krijgen begeleiding.

HET VERHAAL VAN ETHNY

> Ethny (midden) met haar gebarentaaljuf (rechts) en moeder (links). FOTO: CHIARA BELTRAMINI

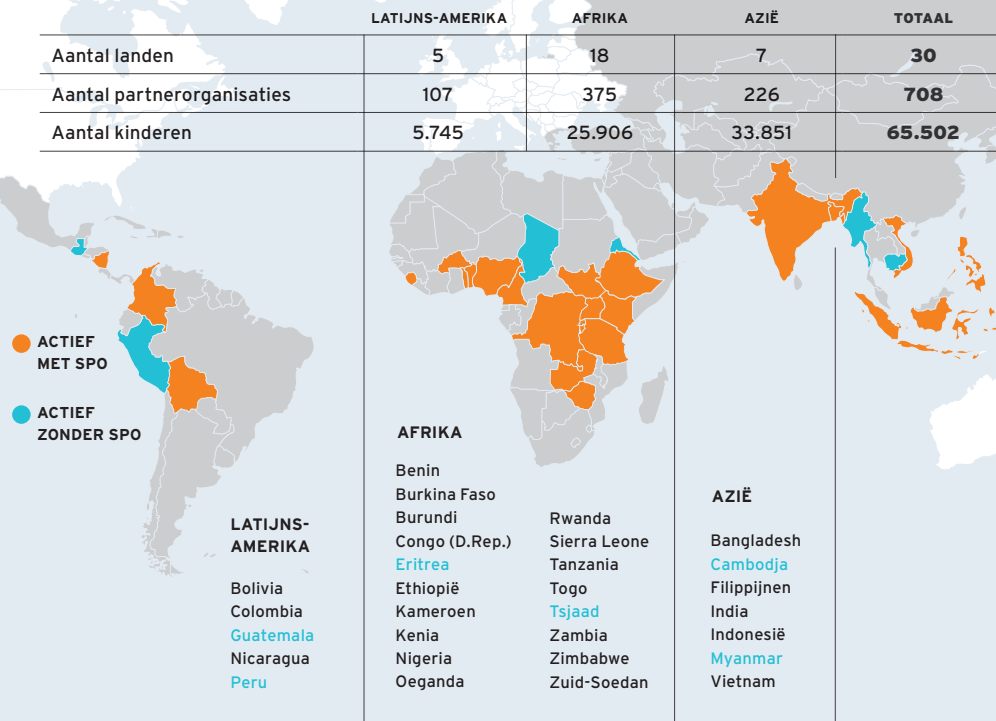
Vanwege de coronamaatregelen volgt Ethny, net als de andere kinderen, de lessen thuis via internet. Dankzij een tablet, gefinancierd door het Liliane Fonds. Zo kan ze samen met moeder Dévora toch blijven oefenen. Dévora is heel blij dat Ethny en zichzelf gebarentaal leren. Nu begrijpen ze elkaar eindelijk. Ze ziet grote veranderingen bij haar dochter: Ethny is zelfverzekerder en kan zich dankzij een groeiende woordenschat steeds duidelijker uitdrukken. En zelfs haar zusje en kinderen uit de buurt leren nu gebarentaal. Ethny's wereld is niet langer stil.

> Bekijk hier het verhaal van Ethny en lees op pagina 23 hoe het project voor dove kinderen toch door kan gaan, ondanks de lockdown.

Het Liliane Fonds in 2020

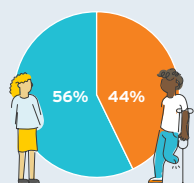
WAAR ACTIEF

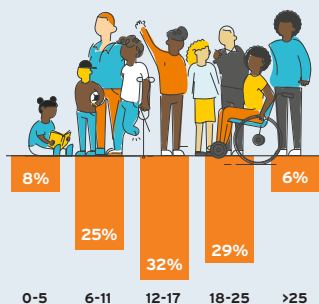
KINDEREN

AANTAL KINDEREN

65.502

LEEFTIJDSCATEGORIEËN

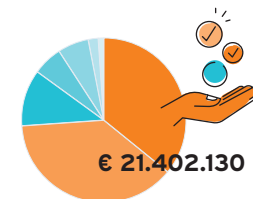

PRIMAIRE HANDICAP

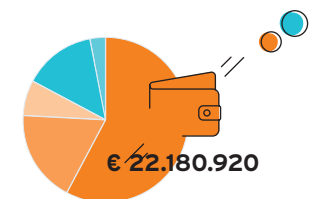
FINANCIËN

OPBRENGSTEN 2020

- 36% Donaties en giften particulieren
- 38% Nalatenschappen particulieren
- 11% Andere organisaties zonder winststreven
- 6% Verbonden organisaties zonder winststreven
- 6% Loterijen
- 2% Donaties bedrijven
- 1% Subsidie

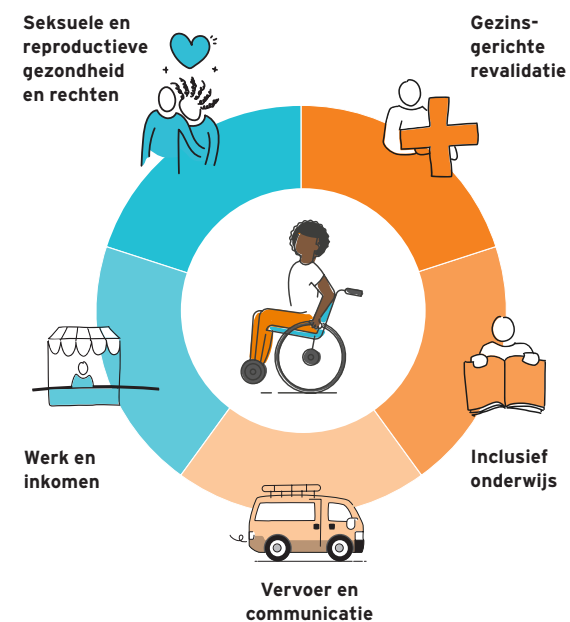
KOSTEN 2020

- 49% Besteding binnen jaarplannen
- 26% Besteding extra aanvragen
- 8% Voorlichting
- 14% Wervingskosten
- 3% Beheer en administratie

82,9% Besteed binnen doelstelling, zie jaarrekening op pagina 109 voor toelichting.

INCLUSIEVE SAMENLEVING

Meedoen in de samenleving vraagt om meer dan alleen directe kindhulp. Daarom investeren we in kennis en bewustwording van de omgeving, zodat meer mensen profiteren van onze programma's.

In 2020 hebben we de volgende resultaten behaald:

- Ruim 55.000 ouders betrokken bij de revalidatie van hun kind
- 1.500 leraren ondersteund bij het geven van inclusief onderwijs
- Bijna 16.000 lokale en ruim 6.800 nationale ambtenaren bereikt om de belangen van kinderen met een beperking te behartigen, onder andere op het terrein van gelijke rechten
- Ruim 100 traditionele leiders gesproken over kansen en belemmeringen voor kinderen met een beperking in hun gemeenschap

Deze resultaten zijn mede mogelijk gemaakt met door MIVA gefinancierde vervoers- en communicatiemiddelen. In het jaarverslag van MIVA leest u hier meer over.

Strategische partnerorganisaties

AFRIKA

LAND	SPO
BENIN	Service des Soeurs pour la Promotion Humaine/ OCPSP www.ssphocpsp.org
BURKINA FASO	Organisation Dupont pour le Développement Social www.oddsburkina.org
BURUNDI	Union des Personnes Handicapées du Burundi www.uphb.bi
DR CONGO	Association pour la Promotion et la Protection Sociale des Vulnérables en RDC
ETHIOPIË	Cheshire Services Ethiopia www.cheshireservicesethiopia.org
KAMEROEN	Cameroon Baptist Convention Health Services www.cbchealthservices.org
KENIA	Cheshire Disability Services Kenya www.cheshiredisabilityservices.org
NIGERIA	Daughters of Charity of St. Vincent de Paul www.daughtersofcharitynigeria.org
OGANDA	Katalemwa Cheshire Home for Rehabilitation www.katalemwacheshire.org
RWANDA	National Union of Disabilities' Organisations of Rwanda
SIERRA LEONE	One Family People www.onefamilypeople.org
TANZANIA	Karagwe CBR Programs www.kcbrp.org
TOGO	Fédération Togolaise des Associations de Personnes Handicapées
ZAMBIA	Cheshire Homes Zambia Society www.cheshirehomessocietyzambia.org
ZIMBABWE	Leonard Cheshire Disability Zimbabwe Trust www.leonardcheshire.org.zw
ZUID-SOEDAN	Episcopal Church of South Sudan www.southsudan.anglican.org

- In **Eritrea** financieren we in samenwerking met een Nederlandse stichting jaarlijks één partnerorganisatie.
- In **Tsjaad** werken we niet met een strategische partnerorganisatie. We financieren er een programma van een partner met een eigen revalidatiecentrum en er zijn plannen om hier een groter programma op te zetten.

AZIË

LAND	SPO
BANGLADESH	Disabled Rehabilitation & Research Association www.drra-bd.org
FILIPPIJNEN	NORFIL Foundation www.norfil.org
NOORD-INDIA	Jan Vikas Samiti www.janvikassamiti.org
ZUID-INDIA	Catholic Health Association of India www.chai-india.org
INDONESIË	Yayasan NLR Indonesia www.nlrindonesia.or.id
VIETNAM	Research Center for Inclusion www.rci-nlr.org

- De strategische partnerorganisatie in **Vietnam** werkt ook voor **Cambodja** en **Myanmar**. Deze hulp voor deze landen is in 2020 afgebouwd.
- De financiële ondersteuning voor de programma's van de strategische partners voor de regio Zuid-India en Vietnam worden in drie jaar tijd langzaam afgebouwd. De strategische partnerorganisaties blijven lid van het LINC-netwerk en kunnen in gezamenlijke projecten met andere LINC-partners in aanmerking komen voor financiële steun.

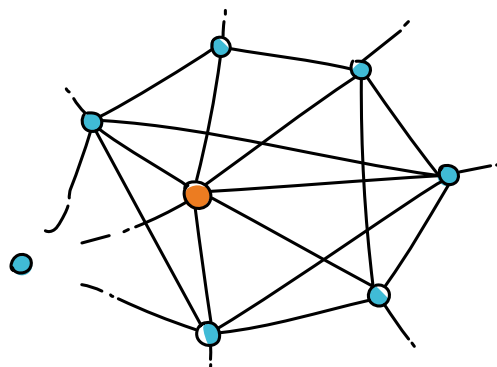
LATIJS-AMERIKA

LAND	SPO
BOLIVIA	La Asociación Cruceña de Ayuda al Impedido www.acai.org.bo
COLOMBIA	Fundación A-KASA www.fundacionakasa.org
NICARAGUA	La Asociación Los Pipitos www.lospipitos.org

- In **Guatemala** hebben we geen strategische partnerorganisatie, maar financieren we wel een netwerk van zeven samenwerkende partnerorganisaties. Het programma wordt aangestuurd en gecoördineerd door het Liliane Fonds in samenwerking met Christian Blind Mission (CBM).
- De ondersteuning aan de voormalige strategische partnerorganisatie A-KASA (**Colombia**) is in 2020 bijna helemaal afgebouwd.
- In **Peru** werkten we met onze voormalige strategische partnerorganisatie Fundades (Fundación para el Desarrollo Solidario) samen in een project voor Werk en Inkomen. Dit is in 2020 helemaal afgerond. Ook Fundades is een actief lid van het LINC-netwerk met de bijkomende privileges (kennisuitwisseling en deelname aan trainingen, gezamenlijke lobby en gezamenlijke programmaontwikkeling en fondsenwerving).

LINC-netwerk: partners versterken door verbinding

Samen met onze strategische partner-organisaties (SPO's) in Azië, Afrika en Latijns-Amerika bouwen we aan het Liliane Foundation Inclusion Network (LINC-Network): het platform voor de uitwisseling van kennis, vaardigheden en ervaringen. We leren van elkaar en werken samen aan thema's als lobby, beleidsbeïnvloeding en fondsenwerving. Zo versterken de deelnemende organisaties elkaar en verhogen ze de kwaliteit van hun programma's, verbeteren zij in eigen land de situatie van kinderen met een handicap en bereiken we samen sneller onze doelen.

Op verzoek van de LINC-partners neemt het Liliane Fonds een grotere rol in als kennismakelaar. Onder andere door informatie van partners en onze eigen adviseurs toegankelijk te maken, via het online platform Connect of directe adviezen. Ook op het gebied van gezamenlijke lobby, belangenbehartiging en fondsenwerving zijn belangrijke stappen gezet: de LINC-leden gaan de komende jaren in eigen land fondsen werven voor de financiering van het netwerk en zijn activiteiten. In 2021 staat dat punt hoog op de agenda.

Het delen van ervaringen bracht de leden van de regionale LINC-netwerken veel in 2020, zoals enkele voorbeelden laten zien:

LINC LATIJNS-AMERIKA (LA)

In 2020 maakte LINC LA een grote sprong in de kwaliteit van de communicatie: deze werd afgestemd op het strategisch plan. Het netwerk kreeg meer bekendheid in de deelnemende landen, wat de kansen vergroot om potentiële donoren te vinden en het netwerk duurzamer maakt.

Een greep uit de activiteiten van LINC LA In 2020:

- **Ontwerpen van de netwerkstrategie inclusief monitoring, rapportages en een evaluatie**
- **Ontwikkelen van de netwerkwebsite conocerparaincidir.org en communicatie op sociale media onder @redlincal**
- **Communicatie en lobby bij de campagnes Save Our Future (onderwijs campagne) en NO al decreto 10.502 in Brazilië (voor inclusief onderwijs)**

Bij de online jaarvergadering werd natuurlijk veel aandacht besteed aan de coronapandemie en de invloed op het werken met kinderen met een beperking.

In 2021 worden ook onze vijf partnerorganisaties in Guatemala lid van het netwerk.

> De beperkingen door de coronapandemie benadrukken de noodzaak van goede communicatiemiddelen en -voorzieningen. FOTO: LILIANE FONDS

Op verzoek van de LINC-partners neemt het Liliane Fonds een grotere rol in als kennismakelaar.

LINC AZIË

In 2020 hadden de leden van LINC Azië tijdens hun overleggen uiteraard veel aandacht voor de impact van de coronacrisis op het werk voor kinderen met een handicap. Deze kinderen en hun gezinnen worden vaak vergeten in tijden van rampen. Ze staan altijd achter in de rij bij het verstrekken van noodhulp. Ze onderzochten wat de invloed is van de coronacrisis op kinderen met een beperking. Enkele bevindingen zijn:

- **De toegang tot onderwijs en gezondheidszorg is zorgelijk**
- **Door verlies van inkomsten kunnen veel gezinnen geen basisbehoeften kopen, waaronder noodzakelijke medicijnen**

- **Schoon water is er niet of nauwelijks**
- **Achteruitgang in mentale gezondheid en welbevinden (toename van agressie, driftbuien en neerslachtigheid) bij afwezigheid van toegang tot geestelijke gezondheidsdiensten**
- **Toename van huiselijk geweld en kindermisbruik**

Met de resultaten spraken de strategische partnerorganisaties lokale overheden aan om te zorgen voor beleid dat wél rekening houdt met kwetsbare gezinnen in tijden van pandemie. De onderzoeken waren ook waardevol voor de strategische partnerorganisaties zelf, bij de vorming van beleid en de sturing van

> Namens het Liliane Fonds schoven Wolt Bodewes (adviseur organisatieontwikkeling) en Steven van Berlekom in Nederland aan bij de virtuele vergadertafel van LINC LA.

>> Ondanks de fysieke afstand waren de partners van LINC LA in 2020 goed verbonden, zoals tijdens de jaarvergadering in november. FOTO'S: LILIANE FONDS

LINC AFRIKA

De onderlinge communicatie tussen de netwerkpartners van LINC Afrika kreeg een impuls in 2020. Via een wekelijkse nieuwsbrief deelden de leden van het netwerk informatie en kennis over de maatregelen als gevolg van de coronacrisis in hun land.

activiteiten. En ze hielpen om de beschikbare middelen optimaal in te zetten en de gezinnen en kinderen tijdens deze moeilijke periode toch zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

In het kader van 'gezamenlijk leren' werden twee webinars georganiseerd voor LINC-leden, lokale partners en andere geïnteresseerden. Meer dan 1.200 mensen namen deel aan de webinars, met de thema's:

- **thuisondersteuning aan kinderen met een handicap in de coronacrisis**
- **richtlijnen voor veldwerkers in de coronacrisis**
- **online-jeugdtop in Bangladesh: jongeren met een handicap delen hun verhalen**

Tot 2020 werkten de LINC-netwerken voor het Engelstalige en het Franstalige deel van Afrika elk met een eigen secretariaat. Uit de eerdere evaluatie van het netwerk kwam naar voren dat deze tweedeling niet efficiënt was. In 2020 gingen de twee secretariaten daarom verder onder één centrale aansturing. Met het aantreden van nieuwe bestuursleden en bekrachtiging van het handvest is het fundament onder LINC Afrika verstevigd, en kan het zijn rol vervullen als sterk netwerk op het continent. Een van de speerpunten voor 2021 is dan ook om meer aansluiting te vinden bij andere soortgelijke netwerken en met de LINC-netwerken in Azië en Latijns-Amerika.

> Okiring Lawrence (4 jaar) uit Oeganda is geboren met klompvoeten. We hebben een operatie geregeld om zijn voeten recht te zetten. Zijn ouders zijn actief betrokken bij de revalidatie. Moeder Arionget Christine ziet haar zoon stapsgewijs vooruit gaan en hoopt dat hij in september 2021 naar school kan. FOTO: LILIANE FONDS

Leren van elkaar door kennis te delen

Vanuit de positie in ons internationale netwerk maken we kennis over behandeling, revalidatie, scholing, belangenbehartiging en begeleiding van kinderen met een beperking toegankelijk voor onze partners.

- In 2020 nodigden we in januari de deelnemers van Voices for Inclusion uit Indonesië, de Filipijnen, Rwanda, Nigeria en Sierra Leone uit voor een tweedaagse workshop in Nederland. Deze afsluitende en evaluerende workshop ging onder andere over intersectionaliteit en belangenbehartiging.
- In 2020 schreven we een policy paper over inclusieve arbeid. Daarin beschrijven we een stappenplan naar een wereld waarin mensen met een beperking in ontwikkelingslanden gebruik kunnen maken van hun recht op werk en een gelijkwaardig inkomen. Speerpunten zijn onder andere samenwerkingsverbanden opzetten en expertise rond dit thema opbouwen en delen met onze partnerorganisaties.
- In 2020 besloten we partners in Kenia, Rwanda en Ethiopië structureel te ondersteunen op het thema Werk in Inkomen. Van 2017 tot 2019 liep in die landen een programma met als doel het ontwikkelen van een werkzaam model om zowel beroepsopleiding als werkplek inclusief te maken. In 2021 starten we op basis van de geleerde lessen met een nieuw programma om de toegang tot werk voor jongeren met een beperking structureel te verbeteren: Work & Respect.
- In 2020 hielpen we de strategische partner in de Filipijnen met het uitwerken van een projectvoorstel over digitale revalidatie. (zie pagina 24). De SPO in India heeft daar veel ervaring in en deelde haar kennis via een Zoom-gesprek.

> Prof. dr. Duncan Green van Oxfam Groot-Brittannië besprak tijdens de conferentie 'Pushing boundaries in Advocacy for Inclusion' het belang van duurzame belangenbehartiging: "Promoten we belangenbehartiging voor, met of door gemarginaliseerde groepen? Het gaat erom lokale mensen te ondersteunen in belangenbehartiging om beleid dat hen aangaat te veranderen." FOTO: JOHN VAN HAMOND

> De laatste en afsluitende trainingsdag vond fysiek plaats in Kigali, de hoofdstad van Rwanda. Trainers Huib en Inge sloten online aan vanuit Nederland.
FOTO: LILIANE FONDS

Bouwen aan sterke programma's

In onze samenwerking met strategische partnerorganisaties werken we toe naar verzelfstandiging. We trainen en begeleiden hen zodat ze op termijn ook zonder onze structurele financiële steun een sterk programma voor kinderen met een beperking kunnen blijven uitvoeren.

Trainen op afstand

Ieder jaar evalueren we het werk van onze strategische partnerorganisaties met als doel het verder verbeteren van de kwaliteit van de zorg. In Rwanda investeerden we in capaciteitsversterking op het gebied van 'Community Based Rehabilitation' (CBR).

Door de coronamaatregelen kon de training die gepland stond voor NUDOR, onze strategische partnerorganisatie, en drie partners uit het netwerk niet doorgaan. De pandemie dwong trainers Huib Cornielje (Enablement) en Inge Groenewegen (CBR-adviseur Liliane Fonds) samen met NUDOR een nieuwe coronaveilige trainingsmethode te ontwikkelen. Deze bleek erg succesvol en ook geschikt om te gebruiken in andere landen waar we actief zijn.

> Caritas Diocese of Kabgayi, een partnerorganisatie, presenteert haar opdracht: een analyse van de onderliggende problemen van de negatieve houding tegenover kinderen met een handicap in de gemeenschappen waarin zij werken. Ze maakten daarbij gebruik van een tool uit de CBR-training.
FOTO: INGE GROENEWEGEN

Onlinetraining

Tussen september en november namen negen cursisten twee keer per week deel aan interactieve videoconferenties, gefaciliteerd door Huib en Inge. Alles in nauwe samenwerking met Joseph Munyandamutsa, een Rwandese CBR-expert. Joseph verzorgde aanvullend in totaal vier dagen face-to-face training in Rwanda in de lokale taal. Daarin liet hij zien hoe deelnemers de online behandelde stof toe kunnen passen in de Rwandese context.

Tussen de trainingsdagen door, kregen cursisten praktische opdrachten. Bijvoorbeeld het in kaart brengen van alle dienstverlenende instanties in hun district. De uitkomsten presenteerden zij in volgende sessies. Ook kregen de deelnemers literatuur ter ondersteuning van de trainingen.

RESULTAAT

RESULTAAT EN EVALUATIE

Door deze training is er bij de strategische partnerorganisatie meer kennis over CBR. Zij ziet nu ook de noodzaak in om nauw samen te werken met andere betrokkenen in de lokale gemeenschap. De deelnemers hebben de juiste vaardigheden om een goed functionerend CBR-programma op te zetten. Begin 2021 wordt deze kennis vertaald naar de praktijk en ontwikkelen de organisaties actieplannen met concrete doelen en resultaten. Zo kunnen zij kinderen met een beperking optimaal begeleiden in hun eigen omgeving.

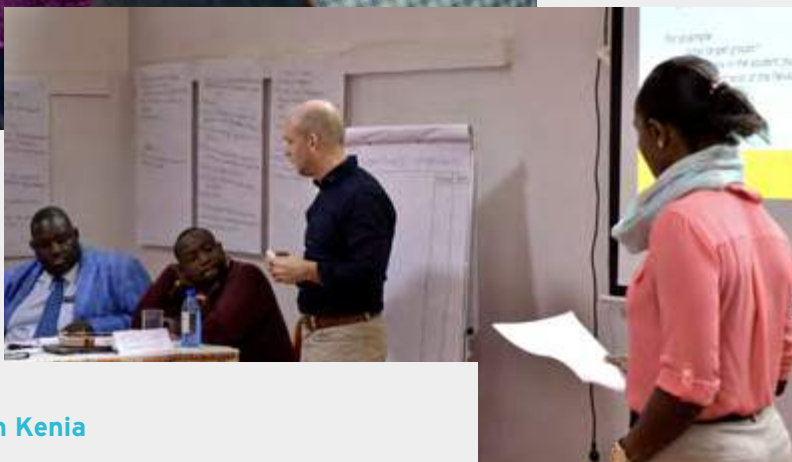
Deze nieuwe manier van trainen heeft een goede evaluatie. Deelnemers en trainers waren positief over de interactieve en op de praktijk georiënteerde training op afstand.

> Elke maandag- en donderdagochtend kwamen de deelnemers en trainers van de CBR-training via Zoom digitaal bij elkaar.
FOTO: HUIB CORNIELJE

Om deze training in de toekomst ook in andere landen te kunnen geven, is een stabiele internetverbinding en de juiste apparatuur wel een vereiste. Daar hebben we tijdens deze training voor gezorgd door bijvoorbeeld waar nodig te investeren in ICT-middelen en een Zoom-abonnement.

> De deelnemers bespreken hun voorstellen voor verbetering van de curricula met elkaar en trainer Michael Bots.
FOTO: CINOP

Inclusief onderwijs in Kenia

Een opleiding volgen is voor jongeren met een beperking in ontwikkelingslanden niet vanzelfsprekend. Het Liliane Fonds stimuleert met zijn partnerorganisaties programma's die deze jongeren wél de kans bieden een beroepsopleiding te doen. CINOP (een Nederlands expertisecentrum voor inclusief onderwijs) ontwikkelde een scan om bestaande curricula te toetsen op inclusiviteit. In 2020 testten we deze zogenoemde Flex-scan uit met onze SPO in Kenia.

Project

Onze strategische partnerorganisatie in Kenia, ziet Werk en Inkomen als een belangrijk thema. Zij willen mensen met een beperking niet alleen van een opleiding voorzien, maar ook aan het werk krijgen, zodat ze in hun eigen onderhoud kunnen voorzien.

Bij het testen van de Flex-scan betrokken we samen met de SPO zeven beroepsopleidingen, twee particuliere instellingen en vijf scholen die onder het Keniaanse Ministerie van Onderwijs vallen.

Workshop

In februari 2020 tijdens de eerste workshop in Kenia presenteerde CINOP de Flex-scan en maakten zij deze samen met de deelnemers

De deelnemers pasten de Flex-scan toe op hun eigen curricula en zochten naar duurzame oplossingen om deze inclusiever te maken.

> CINOP-trainer Michael Bots (midden) helpt de deelnemers met het maken van een roadmap en actieplan aan de hand van de Flex-scan.
FOTO: CINOP

toepasbaar in de Keniaanse context. Aan deze training namen ook vertegenwoordigers deel van het Ministerie van Hoger Onderwijs, Wetenschap en Techniek. Deze besluitvormers spelen een belangrijke strategische rol in het daadwerkelijk aanpassen van de onderwijssystemen.

De deelnemers pasten de Flex-scan toe op hun eigen curricula en zochten naar duurzame oplossingen om deze inclusiever te maken. Daaruit kwamen een aantal voorstellen tot verbetering. Spontaan ontstond er enthousiasme voor het opzetten van een kennisplatform. Daar kunnen betrokkenen in de toekomst hun vragen en ervaringen met de Flex-scan uitwisselen.

Het vervolg op deze workshop laat door corona nog even op zich wachten. Betrokkenen houden in de tussentijd contact in een Whatsapp-groep. Zodra het kan, begeleiden wij samen met CINOP een training voor de strategische partner. Deze kan daarna de verbeterplannen daadwerkelijk toepasbaar maken voor de verschillende opleidingen en de Flex-scan verder uitrollen in Kenia.

RESULTAAT

- Tijdens de workshop stelden de deelnemers actieplannen op, zowel voor de beroepsopleidingen zelf als voor onderwijs op nationaal niveau. Bijvoorbeeld voor het opleiden van trainers en onderwijsondersteuners en voor investeringen in aangepaste faciliteiten en leermiddelen.
- Er is onder alle deelnemers van de workshop meer bewustwording ten aanzien van inclusief onderwijs.
- De SPO in Kenia paste deze nieuwe manier van kijken naar inclusief onderwijs meteen toe: ze namen de Flex-scan op in het projectplan voor 'Work & Respect'. In dat programma ondersteunen we vanaf 2021 de partners in Kenia, Rwanda en Ethiopië structureel op het toegankelijk maken van training en werkplek voor mensen met een handicap. De Flex-scan helpt daarbij om betere en duurzamere resultaten te bereiken.

> Amber van Ginneken (rechts), ervarings-deskundige en lobbyist en adviseur van het Liliane Fonds en DCDD, overhandigt Kitty van der Heijden, directeur-generaal Internationale Samenwerking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, twee inspirerende publicaties met resultaten van de leertrajecten 'Breaking Down Barriers' en 'Voices for Inclusion'. Van der Heijden: "I hope you will make this (publicatie *Pushing boundaries in disability advocacy, Breaking down Barriers to inclusion, red.)* your bedside literature, because this matters." FOTO: JOHN VAN HAMOND

Leertrajecten

Conferentie 'Pushing boundaries in Advocacy for Inclusion'

Op 29 januari 2020 organiseerde het Liliane Fonds de conferentie 'Pushing boundaries in Advocacy for Inclusion'. Kernthema's waren de succesfactoren van belangenbehartiging, het belang van intersectionaliteit en de rol van Noordelijke en Zuidelijke organisaties in belangenbehartigingsnetwerken. Meer dan 200 professionals, activisten, beleidsmakers, journalisten en academici wisselden kennis, ervaringen en nieuwe inzichten uit.

Anneke Donker, manager Internationale Partnerschappen en Programma's, herinnert zich die dag nog heel levendig. "Wat ik fantastisch vond, was het brede en internationale publiek. Er waren verschillende organisaties aanwezig, zoals een vrouwenbeweging. De conferentie was dus letterlijk intersectioneel. Daarnaast belichtten we niet alleen de westerse kijk, maar ook de ervaring van mensen uit Afrika en Azië."

De conferentie bracht deelnemers uit Sierra Leone, Zambia, Rwanda, Indonesië, de Filipijnen, Kameroen en Nigeria naar Nederland. Anneke: "Deze dag bevestigde dat binnen het Liliane Fonds de capaciteit aanwezig is om een groot evenement op poten te zetten. Ondanks de uitverkochte zaal was de sfeer 'typisch Liliane Fonds': heel persoonlijk en sympathiek. Tegelijkertijd lieten we onszelf zien als een ontwikkelingsorganisatie met een open blik en een internationaal netwerk."

Wat Anneke goed bij is gebleven is hoe gepassioneerd Kitty van der Heijden, directeur-generaal Internationale samenwerking bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zich uitsprak voor inclusie. "Het is natuurlijk geweldig dat je bijval krijgt van het ministerie wat betreft het belang van inclusie en de lobby daarvoor."

RESULTATEN

Tijdens de conferentie werden twee publicaties gepresenteerd;

> In 'Building an inclusive society - Experiences from the field' vat Sofka Trajcevska, beleidsmedewerker van het Liliane Fonds, de resultaten van Voices for Inclusion samen.

> Dr. Willem Elbers, Afrika Studiecencentrum Leiden, beschreef de uitkomsten van Breaking down Barriers in 'Pushing boundaries in disability advocacy, Breaking down Barriers to inclusion'.

> Dr. Willem Elbers van het Afrika Studiecencentrum Leiden geeft richting tijdens zijn presentatie: "Ontwikkelingsorganisaties moeten gemarginaliseerden ondersteunen bij hun eigen emancipatie en de kracht van mensen centraal stellen." FOTO: JOHN VAN HAMOND

> Drie genomineerden van Voices for Inclusion pitchten hun innovatieve voorstellen voor de jury en het publiek. Verdian Nyiramaana (Partnership for Change, Rwanda) presenteert haar project 'Support pregnant teenagers to fit in society'. De jury, bestaande uit politiek lobbyist Laila Ait Baali en 'LGBTIQ en disability'-activist Jochem Verdonk en het publiek mogen stemmen: wie wint de Voices for Inclusion award voor meest innovatieve project?

FOTO: JOHN VAN HAMOND

De conferentie 'Pushing boundaries in Advocacy for Inclusion' kwam voort uit twee leertrajecten; 'Breaking Down Barriers' en 'Voices for inclusion'.

Breaking Down Barriers

Samen met het Afrika Studiecentrum in Leiden, partners en wetenschappers in Kameroen, Sierra Leone en Zambia voerden we van 2016 tot 2020 het leertraject 'Breaking Down Barriers' uit. Doel hiervan was om kennis te vergaren over effectieve lokale strategieën voor lobby en belangenbehartiging ten behoeve van de rechten van kinderen met een beperking. Deze inzichten deelden we op www.barriersfree.org. Ze zijn de basis voor activiteiten op het gebied van lobby en belangenbehartiging van onze partnerorganisaties, zodat lokale overheden en instanties zelf de zorg voor kinderen met een beperking beter gaan neerzetten.

Breaking down Barriers

Dit succesvolle traject krijgt in 2021 een vervolg: 'Breaking Down Barriers 2.0'. Dit bouwt voort op de eerste fase en doet onderzoek naar succesfactoren en obstakels bij het realiseren van een inclusieve samenleving.

Voices for inclusion

In 2019 startten we in samenwerking met Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD) en VOICE (<https://voice.global/>) ook het bijzondere leerproject Voices for Inclusion. Hierin stond intersectionaliteit centraal. Intersectionaliteit betekent dat mensen worden uitgesloten door meerdere aspecten van hun identiteit. Bijvoorbeeld op basis van handicap, geslacht en leeftijd. Om effectief te kunnen zijn met belangenbehartiging, is het nodig naar al deze verschillende aspecten te kijken. Mensen uit diverse gemarginaliseerde groepen in Nigeria, Sierra Leone, Indonesië, de Filipijnen en Rwanda wisselden hun ervaring van projecten op het gebied van beleidsbeïnvloeding met elkaar uit.

> V.r.n.l.: Een medewerkster van WHER Nigeria neemt de Voices for Inclusion award in ontvangst van Steven van Berlekom (directeur Liliane Fonds), Clarice M.D. Gargard (moderator) en Kitty van der Heijden (directeur-generaal Internationale Samenwerking van het ministerie van Buitenlandse Zaken). Zij wint deze prijs voor een project waarin groepen van verschillende identiteiten bij elkaar worden gebracht om van elkaar te leren en te kijken hoe zij onderling kunnen samenwerken. Vanwege corona is dit project voorlopig uitgesteld tot eind maart 2021.

FOTO: JOHN VAN HAMOND

Intersectionaliteit betekent dat mensen worden uitgesloten door meerdere aspecten van hun identiteit.

> FOTO: ACAI

Toekomstbestendig werken

Nu werken aan de toekomst van kinderen met een handicap

Zoals u kunt lezen op pagina 12-14 sluiten de programma's van het Liliane Fonds aan bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals, SDG's). Onze aandacht voor duurzaamheid gaat verder dan de inhoud van onze programma's voor kinderen met een handicap: het is een pijler onder de samenwerking met onze strategische partnerorganisaties. We streven ernaar dat onze partners uiteindelijk zelfstandig en toekomstbestendig uitvoering kunnen geven aan kwalitatief hoogstaande programma's. Daartoe ondersteunen we onze strategische partners op drie terreinen:

- > **bouwen en onderhouden van een effectief netwerk**
- > **versterken en verdiepen van hoogwaardige kennis en vaardigheden over inclusie**
- > **effectieve en doeltreffende communicatie en fondsenwerving**

Deze capaciteitsversterking leidt ertoe dat de partners op alle vlakken professioneler worden en steeds minder afhankelijk van onze ondersteuning.

De toekomstbestendigheid van onze werkwijze komt ook tot uiting in de lange relatie die we met onze strategische partnerorganisaties onderhouden. Samen zorgen we er zo voor dat kinderen niet eenmalig gesteund worden en daarna weer terugvallen, maar dat zij over een langere periode op ons kunnen rekenen. Samen met onze partners zetten we ook in op lobby en belangenbehartiging bij lokale overheden. Met als doel dat de belangen en rechten van kinderen met een handicap gerespecteerd worden en structureel aandacht krijgen. Bijvoorbeeld zó dat lokale zorgsystemen blijvend op een hoger niveau komen. Dit komt op de lange termijn alle kinderen ten goede, niet alleen de kinderen in onze programma's.

Zo is duurzaamheid op meerdere vlakken verankerd in onze werkwijze. Net als in de werkwijzen van onze strategische partnerorganisaties. Op allerlei manieren en niveaus werken ze in hun land aan structurele, toekomstbestendige verbetering van de situatie van kinderen met een handicap. Enkele voorbeelden uit hun praktijk laten zien hoe.

Opkomen voor rechten in Burkina Faso

Sinds 2012 hebben mensen met een handicap in Burkina Faso volgens de wet recht op extra ondersteuning vanuit publieke diensten, zoals gratis toegang tot gezondheidscentra, onderwijs en transport en extra kansen binnen het onderwijs. Om gebruik te kunnen maken van deze regeling, is een speciale identiteitskaart nodig. Maar weinig mensen met een handicap wisten dit, en ook voor de publieke diensten was dit nieuw. Om mensen bewust te maken van hun rechten, startte onze strategische partnerorganisatie een voorlichtingscampagne. Vervolgens bleek het voor veel mensen niet eenvoudig om de kaart aan te vragen, want hiervoor zijn officiële documenten nodig, die soms op grote afstand verkregen moeten worden. Daarom zocht onze strategische partner de samenwerking met de overheid en partnerorganisaties, met mooie resultaten:

> Gwladys (18) uit Burkina Faso op school.
FOTO: MAIKEL SAMUELS

RESULTAAT

Inmiddels zijn er zo'n 27.000 kaarten uitgegeven:

- de nationale universiteit geeft 50% reductie op de collegekosten, de particuliere universiteit geeft 35% reductie
- twee transportbedrijven geven reductie op transportkosten
- een groot aantal kaarthouders kon in januari 2021 deelnemen aan toelatingsexamens voor een baan bij de overheid

Dit traject wordt de komende jaren voortgezet door onze strategische partner ODDS (Organisation Dupont pour le Développement Social) en zijn partnerorganisaties, zodat mensen met een handicap nog beter voor hun rechten kunnen opkomen.

> Voorbeeld van de identiteitskaart voor mensen met een handicap.

Toekomstbestendig welzijn in de Filippijnen

In de Filippijnen zorgt onze strategische partnerorganisatie dat kinderen met een handicap kunnen opgroeien in een liefdevolle gezinsomgeving via de benadering van 'Community Based Rehabilitation' (CBR) die wij met al onze strategische partnerorganisaties volgen. Onze Filippijnse strategische partner onderscheidt drie noodzakelijke componenten voor duurzame en betaalbare revalidatie van kinderen:

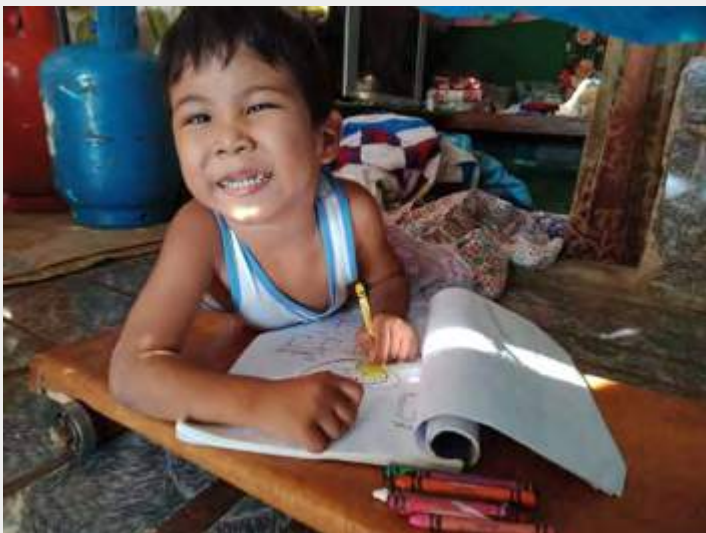
Gezondheidswerkers en ouders worden getraind in revalidatie. Deze thuistherapie houdt de kosten laag.

> Centrale rol voor ouders in de verzorging en opvoeding.

Ouders worden ondersteund en versterkt, bijvoorbeeld door ouderorganisaties te faciliteren waar ze van elkaars ervaringen leren. Als organisatie versterken ouders elkaar en kunnen ze met één stem bij de overheid de voorzieningen opeisen waar hun kinderen recht op hebben.

> Grote betrokkenheid van lokale gezondheidswerkers en vrijwillige wijkzorg bij het rehabilitatieproces en vroege identificatie van kinderen met een handicap.

Zo wordt een duurzaam gezondheidsnetwerk gebouwd waarin kennis wordt gedeeld en kan snel en effectief worden ingegrepen en doorverwezen. Dit verkleint de kans op ernstigere afwijkingen.

> Daniel (7) uit de Filippijnen heeft cerebrale parese. Onze partnerorganisatie CBR Iba steunt zijn ouders via de benadering van 'Community Based Rehabilitation', zodat zij Daniel thuis zo goed mogelijk kunnen begeleiden. FOTO: LILIANE FONDS

> Therapeut Samuelle Marie del Rosario (links) brengt een bezoek aan de familie van Zhania (op de arm) in de Filippijnen. MIVA financierde de bus op de achtergrond, die tijdens de coronapandemie functioneert als mobiele kliniek. FOTO: BIRTHRIGHT EDUCATORS FOUNDATION

Gezondheidswerkers en ouders worden getraind in revalidatie. Deze thuistherapie houdt de kosten laag. Kinderen worden doorverwezen voor complexere behandelingen zoals operaties of therapieën door specialisten.

> Formele samenwerking met de lokale overheidsinstanties in de regio.

In verdragen worden afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden en verplichtingen. De overheden verplichten zich bijvoorbeeld om te zorgen dat hun gezondheidswerkers aan de trainingen deelnemen, dat er fondsen beschikbaar zijn of dat documenten worden

verstrekt. Schriftelijke afspraken garanderen de betrokkenheid van de overheid, ook na een wisseling van de politieke wacht.

In de regio's begeleidt de strategische partner ook lokale partnerorganisaties om de trainingen aan lokale overheden en gemeenschappen van hen over te nemen. Zij worden versterkt in het netwerken en onderhandelen over samenwerkingsverbanden met de lokale overheid en andere partijen, het opzetten van bewustwordingscampagnes en belangenbehartiging voor de rechten van kinderen met een handicap.

Nieuwe moed voor ouders van kinderen met cerebrale parese

Samen met de organisatie Ugandan National Association of Cerebral Palsy (UNAC) werkten we in 2020 aan de totstandkoming van twee nieuwe dagopvangcentra in Oeganda, speciaal voor kinderen met cerebrale parese. Goed nieuws voor de kinderen, en zeker ook voor hun ouders en verzorgers.

Dit project volgt uit onze eerdere samenwerking in het programma STEP (Support Tools Enabling Parents), dat gericht is op ouders van kinderen met cerebrale parese in Oeganda, Kenia, Tanzania en Kameroen. De focus van het programma is om kinderen en hun ouders en verzorgers zo goed mogelijk te leren leven met de aandoening.

> *Kenneth Nangai (rechts), veldwerker van onze partnerorganisatie, zet de toon bij een gezamenlijke activiteit. FOTO: LILIANE FONDS*

> *Een van de nieuwe dagopvangcentra in aanbouw voor kinderen met cerebrale parese. FOTO: LILIANE FONDS*

Essentieel

Elke dag zien wij in ons werk hoe essentieel de liefde van moeders, vaders en verzorgers is. Maar de zorg voor een kind met hersenbeschadiging kan zeer belastend zijn voor ouders. Armoede, bijgeloof, stigma's en gebrek aan kennis maken het soms nog zwaarder. Vaak laat een vader zijn gezin in de steek als zijn kind een handicap blijkt te hebben. Dan kan de zorg zó zwaar gaan drukken, dat moederliefde er niet meer tegenop weegt. Soms zijn ze zelfs gedwongen hun werk op te geven, wat een gezin nog verder in armoede en sociaal isolement drukt. Een Oegandese moeder drukte uit hoe zwaar die last kan zijn toen ze over haar eigen kind zei: "Ze heeft mijn leven vermoord."

Kwaliteit van leven

De nieuwe dagopvangcentra in de regio's Bukerere en Mityana helpen in de eerste plaats om de kwaliteit van leven te verhogen voor kinderen met cerebrale parese. In de centra krijgen de kinderen zorg en begeleiding op maat, passend bij hun mogelijkheden en behoeften, door medewerkers die getraind zijn om te kunnen werken met deze specifieke

groep kinderen. Op basis van de mogelijkheden en behoeften van elk individueel kind, is er aandacht voor hun lichamelijke en geestelijke ontwikkeling door therapie of scholing.

Daarnaast bieden de centra ook de ouders en verzorgers een hogere kwaliteit van leven: de zorglast die op hun schouders ligt, wordt lichter. Zo komen zij uit hun sociale isolement en krijgen ze weer de ruimte voor werk en een sociaal leven. De ouders kunnen zelf ook terecht bij de centra voor advies, ondersteuning en training in de zorg voor hun kind. De nieuwe centra geven ouders en verzorgers zo ook de ruimte om op adem te komen en nieuwe moed en kracht op te doen. Zodat ze hun kind hun liefde kunnen blijven geven.

4 | ZO WERKEN WIJ IN NEDERLAND

40 jaar bekend en bemind

Onbekend maakt onbemind. Dat gaat gelukkig niet op voor het Liliane Fonds. In 2020 ondersteunden maar liefst 80.400 mensen het Liliane Fonds met een financiële bijdrage. Wij zijn ontzettend trots en dankbaar dat zo veel mensen ons werk mogelijk blijven maken. En dat in een jaar waarin een wereldwijde pandemie het leven van iedereen op z'n kop zette. Met het brede charitatieve aanbod in Nederland laat dit zien dat het Liliane Fonds kan rekenen op een sterk draagvlak voor zijn missie om het leven van kinderen met een beperking in ontwikkelingslanden te verbeteren. Dankzij deze verbinding kunnen we verschil maken.

Bemind worden we ook door de ruim 100 vrijwilligers van wie een groot deel ons al heel lang trouw is. Die liefde is wederzijds. Het Liliane Fonds kent vanaf de oprichting een trouwe schare vrijwilligers. Eén van onze trouwste vrijwilligers heeft in 2020 een Koninklijke Onderscheiding gekregen, zie pagina 77. Sommige vrijwilligers zijn medewerker geworden, zoals Pauline, zie pagina 60. Sommige medewerkers werden vrijwilliger nadat ze uit dienst waren getreden, zoals Franca, zie pagina 2. Ondanks dat door de coronamaatregelen ons kantoor gesloten is en veel van de activiteiten waarbij vrijwilligers betrokken zijn niet konden doorgaan, zijn we op afstand met elkaar in verbinding gebleven. Gedurende het jaar hebben zich zelfs nieuwe vrijwilligers gemeld. Met ons allen blijven we de komende jaren in Nederland werken aan bewustwording van de omstandigheden waarin kinderen met een

beperking in veel landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika nog moeten leven.

Om meer bekendheid te geven aan ons werk, hebben we in 2020 geïnvesteerd in onze zichtbaarheid in de media. We zijn veel actiever geworden op sociale media, waar we regelmatig verhalen, foto's en video's delen. Verder verschenen er artikelen in onder andere Trouw, de Volkskrant, Libelle en Plus Magazine. De televisiecampagne 'Wat wil jij later worden' liep door in 2020 en draagt nog steeds bij aan de waardering voor ons werk. Een hoogtepunt was de prachtige uitzending bij Tijd voor Max, zie pagina 56. Nieuw is de uitgave van (voorlees-)boekjes. Het eerste ging over Sempeta. Het tweede is een Gouden Boekje over Aisha. Beide boekjes blijken een schot in de roos.

De werkelijkheid van 2020 leidde tot mooie initiatieven van eigen medewerkers, vrijwilligers, donateurs en andere betrokken mensen en kinderen, variërend van een online pub quiz, virtuele high-fives, tot het verkopen van zelfgemaakte mondkapjes ten bate van het Liliane Fonds. Ook daarin komt het thema van ons jubileumjaar terug: verbinding mag een andere vorm hebben gekregen, samen maken we nog steeds verschil.

**Verbinding
maakt
het verschil**

40 jaar Liliane Fonds

> Juan uit Guatemala en zijn moeder.
FOTO: LILIANE FONDS

› Een volle Liliane Fonds-aula tijdens de boekpresentatie van 'Sempeta wil maar één ding worden ...' FOTO: PATRICIA ARENDS

ER WAS EENS ...

In 2020 gaven we in samenwerking met Uitgeverij Rubinstein twee prentenboekjes uit met illustraties van Emanuel Wiemans. Liliane Fonds-ambassadeur Fedja van Huêt sprak daarvan ook twee luisterboekjes in. Aan de hand van deze uitgaven vertelden

we in de onlinecampagne 'Er was eens...' op een inspirerende manier ons verhaal, met focus op de kracht van kinderen met een handicap. Donateurs kregen tijdens de campagne na een donatie een (digitaal) boekje cadeau.

GOUDEN BOEKJE AISHA GEEFT NOOIT OP!

De campagne rondom 'Aisha geeft nooit op!' lanceerden we in december 2020. Dit keer met een gouden randje. Vivian den Hollander schreef in opdracht van het Liliane Fonds dit bijzondere Gouden Boekje over de dappere doorzetter Aisha uit de Filippijnen (lees meer op pagina 58). En dat sloeg meteen aan. Alleen in december werden al ruim 1.000 boekjes besteld. De campagne loopt door in 2021.

BOEKPRESENTATIE SEMPETA WIL MAAR ÉÉN DING WORDEN ...

Mark Haayema schreef 'Sempeta wil maar één ding worden ...', een digitaal prenten- en luisterboek over de toekomstdroom van Sempeta uit Kenia (lees zijn verhaal op pagina 16). Op 20 januari 2020 kreeg Rick Brink, Minister van Gehandicaptenzaken, het eerste exemplaar overhandigd in de aula van het Liliane Fonds in 's-Hertogenbosch. Daarna las Fedja van Huêt dit verhaal voor aan vijftwintig basisschoolleerlingen - met en zonder handicap - uit 's- Hertogenbosch.

FOTO-EXPOSITIE

Kun je dromen waarmaken als je in armoede opgroeit in een ontwikkelingsland en een handicap hebt? De foto-expositie 'De droom van Sempeta' laat zien hoe het Liliane Fonds kinderen met een handicap steunt bij het verwezenlijken van hun droom. De expositie zou in 2020 verschillende steden en dorpen aandoen. Ondanks de lockdown waren de foto's op zeven locaties coronaproof te bewonderen. De geplande locaties waar de expositie nog niet te zien is geweest, volgen op een later te bepalen moment.

› Foto's van Sempeta zoals ze in de expositie te zien zijn. FOTO'S: RONNIE DANKELMAN

TIJD VOOR MAX OVER KINDEREN MET EEN HANDICAP IN GUATEMALA

> Ethny met haar moeder.

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Het tv-programma Tijd voor MAX stond op woensdag 28 oktober 2020 in het teken van kinderen met een handicap in Guatemala. Getoond werd een reportage over Ethny, een meisje dat doof geboren is en dankzij het Liliane Fonds gebarentaal leert. Haar verhaal staat op pagina 27. Te gast in de studio waren onze ambassadeur Fedja van Huêt, Minister van Gehandicaptenzaken Rick Brink, hoogleraar plastische chirurgie Corstiaan Breugem en Chiara Beltrami, communicatiespecialist Media van het Liliane Fonds.

> Scan de QR-code voor meer informatie

Tessa de Goede, oprichtster van TESS Unlimited (een partnerorganisatie van het Liliane Fonds), werd in de uitzending geïnterviewd. Mede met financiering door het Liliane Fonds steunt haar organisatie in Guatemala kinderen die zijn geboren met schisis. Dat is een verzamelaar voor

aandoeningen zoals een gespleten gehemelte, lip of kaak. Juan is een van die kinderen. Hij kon moeilijk drinken en eten en dreigde ondervoed te raken. Corstiaan Breugem vertelde meer over schisis en Fedja sprak onder meer over hoe hij in Bangladesh zag dat kinderen met een beperking dankzij het Liliane Fonds weer meedoen.

MENSJESRECHTEN - 'MIMA IS MIMA'

Mensjesrechten is een serie jeugddocumentaires van NPO 2 waarin de rechten van kinderen centraal staan, zoals die zijn vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Dat verdrag is een van de pijlers van onze strategie. De documentaire 'Mima is Mima' werd uitgezonden op 29 maart 2020 en gaat over het recht op onderwijs. We volgen Jemima uit Indonesië. Ze is geboren met het syndroom van Down. Bij haar gaat leren niet vanzelf. Dankzij het Liliane Fonds kan ze wel gewoon naar school. Op pagina 66 lees je hoe we kinderen met het downsyndroom helpen dankzij steun van de Paul Foundation.

> Zie ook: www.lilianefonds.nl/mensjesrechten-mima

> Mima lacht. FOTO: MENSJESRECHTEN

LOBBY EN BELANGENBEHARTIGING

Het Liliane Fonds speelt een actieve rol binnen de Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD), die in 2020 haar 20-jarige bestaan vierde. DCDD pleit voor meer inclusie van mensen met een beperking in lage- en middeninkomenslanden. Binnen DCDD werken we samen met de Leprastichting, SeeYou, SOFT Tulip en andere Nederlandse organisaties. Dankzij de achterban van deze organisaties heeft DCDD een belangrijke stem die in Nederland wordt gehoord. Samen met onder andere DCDD organiseerden we in januari 2020 de conferentie 'Pushing boundaries in Advocacy for Inclusion', zie pagina 42.

Ook is het Liliane Fonds lid van de Global Campaign for Education (GCE) Nederland. UNESCO brengt elk jaar een rapport uit dat door GCE gepromoot wordt. In 2020 ging het rapport over Inclusief Onderwijs. Tijdens een webinar op 30 juni werd dit rapport interactief gepresenteerd aan alle GCE-leden. Daarnaast oefenden we met de Coalitie Kinderrechten in Ontwikkelingssamenwerking (KROS) invloed uit op de verkiezingsprogramma's van Nederlandse politieke partijen. Samen met andere ontwikkelingsorganisaties als UNICEF en Save the Children schreven we in het najaar van 2020 brieven naar alle politieke partijen om kinderrechten beter over het voetlicht te brengen in hun programma's.

> Vrijwilliger Els van Doren geeft voorlichting aan kinderen bij de bibliotheek in Beek (Limburg). Daar was in oktober 2020 de foto-expositie 'De droom van Sempeta' te zien. FOTO: MARIEKE VIERGEVER

GASTLESSEN

Ongeveer 4.500 leerlingen van 25 basisscholen in Nederland volgden in 2020 een gastles over het Liliane Fonds. Gastlessen worden gegeven door onze geweldige vrijwilligers. Kinderen in Nederland leren hierdoor hoe het is om op te groeien met een handicap in een ontwikkelingsland. Tijdens de lockdown, toen scholen moesten sluiten, boden we digitaal lesmateriaal aan. Dat werd 71 keer gedownload. Daarnaast gaven we tien lezingen aan volwassenen met in totaal 300 deelnemers.

Het verhaal van Aisha

Aisha geeft nooit op

Aisha is geboren met een hersenbeschadiging. Toen ze een jaar oud was, bracht moeder Grace haar naar het ziekenhuis vanwege darmklachten. Een arts zei botweg dat haar kind gehandicapt was en dat dit Grace' schuld was. Omdat ze iets verkeers had gegeten tijdens haar zwangerschap. Grace geloofde hem. Ze voelde zich schuldig én machteloos.

De steun die Aisha ontvangt

Tot haar vierde jaar kon Aisha niet praten, zitten of staan. Maar sinds haar moeder in contact kwam met CPREF, een partnerorganisatie van het Liliane Fonds, gaat Aisha met sprongen vooruit. Ze ontwikkelt zich door fysiotherapie en logopedie. Aisha leerde zitten, staan, lopen, lezen, schrijven en rekenen. Niemand had dit ooit durven dromen. Ook haar liefdevolle moeder krijgt les: ze leert omgaan met de handicap van haar dochter.

> Aisha met haar moeder. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

> Een glunderende Aisha, met haar vriendinnen. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Heftige tijd

2020 was vanwege corona een heftig jaar voor Aisha en haar familie. Ze zijn verhuisd, weg van Aisha's vriendinnen, en haar familie heeft hard moeten werken om elke dag eten op tafel te krijgen. De school en het revalidatiecentrum gingen dicht. Toch zat Aisha allesbehalve stil. Ze deed thuis haar oefeningen en schoolopdrachten online, natuurlijk met de hulp van

haar moeder en haar leraren.

Met steun van het Liliane Fonds kreeg Aisha een computer, een goede stoel en een tafeltje om haar onlinelessen thuis te kunnen volgen. Ook kreeg ze een nieuwe bril. Belangrijk, nu ze uren per dag achter een computer zit. Ze zet door, ondanks de lockdown en alle tegenslagen. Aisha geeft nooit op!

Kinderboekenschrijfster Vivian den Hollander schreef een Gouden Boekje over Aisha. 'Aisha geeft nooit op!' is een verhaal over vallen, opstaan en weer doorgaan. Dit boekje verscheen in december 2020. Lees meer op pagina 54.

Verbinding maakt het verschil

40 jaar Liliane Fonds

Jubileum

Ook op afstand maakte verbinding het verschil.

In 2020 vierden we ons robijnen jubileum: op 14 maart was het 40 jaar geleden dat Stichting Liliane Fonds werd opgericht. Natuurlijk wilden we die mijlpaal vieren, en iedereen die bij het Liliane Fonds betrokken is - van onze donateurs en partnerorganisaties tot onze vrijwilligers en medewerkers - was uitgenodigd om het van dichtbij of op afstand mee te vieren. Onder het motto 'verbinding maakt het verschil'. Maar die mooie plannen werden snel ingehaald door de coronacrisis. Het jubileummotto bleef overeind op een manier die we niet hadden kunnen voorzien.

Al máánden voor onze verjaardag bereidde een groep enthousiaste medewerkers een feestelijk programma voor. Pauline Heere, accountmanager partnerschappen, coördineerde de activiteiten. "We hadden er allemaal zó veel zin in en er waren al heel mooie en leuke ideeën bedacht, zoals een feestelijke open dag voor onze donateurs op ons kantoor in 's-Hertogenbosch."

Aanpassen

En toen kwam corona. Dat betekende: omschakelen, improviseren en aanpassen aan de nieuwe realiteit. Pauline: "Ik herinner me nog goed de teleurstelling, toen we - twee dagen voor de grote dag - het besluit moesten nemen dat de feestelijke aftrap van het jubileumjaar niet door kon gaan! Die stond gepland op 12 maart. Maar wat we ook al snel doorhadden: online kan wel wél. Met elkaar hebben we het programma daarom snel aangepast aan de nieuwe realiteit. In plaats van fysieke bijeenkomsten vierden we het jubileum dus online, maar wel écht in verbinding met elkaar."

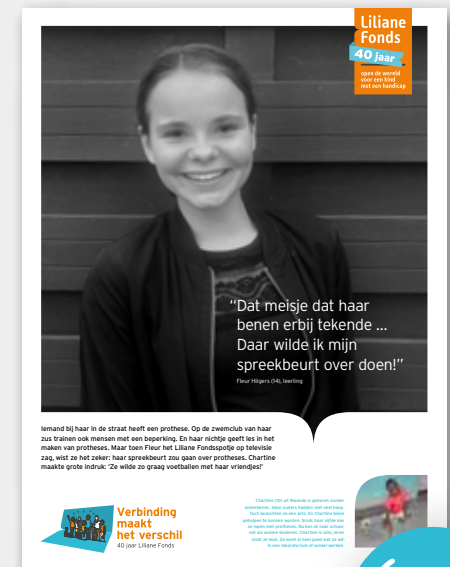
Pauline: "Een hoogtepunt bij de opening zou de uitreiking zijn van een lintje aan Rina van Engelen door de burgemeester van Heusden, Willemijn van Hees. Rina werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau omdat zij zich al 32 jaar als vrijwilliger inzet voor het Liliane Fonds. Het was even spannend, maar gelukkig kon die uitreiking nog net wél doorgaan."

Portretten

Wat ook wél doorging: de twintig dubbelportretten '40 Faces'. Geïnspireerd door het motto 'verbinding maakt het verschil' vertellen mensen over hun band met het Liliane Fonds en met een specifiek kind dat we in de afgelopen 40 jaar hebben gesteund. Het leverde een reeks indrukwekkende persoonlijke, ontroerende en inspirerende verhalen op.

Pauline: "Ook dat blijft me bij: zo bijzonder om te lezen wat mensen beweegt om zich echt te binden aan het Liliane Fonds! De portretten deelden we online en via de nieuwsbrief. Ze hebben ook een plek gekregen op kantoor, als blijvende herinnering."

> De complete reeks '40 Faces' is te bekijken op lilianefonds.nl/jubileum.

> Het dubbelportret van Fleur en Chartine, uit de reeks '40 Faces'.

40
jaar
1980 2020

Ook voor MIVA een aangepast jubileumfeest

Net als voor het Liliane Fonds was 2020 ook voor MIVA een gedenkwaardig jubileumjaar. Onze collega-organisatie waarmee we onder meer ons kantoor delen, vierde op 23 oktober haar 85-ste verjaardag. Net als het Liliane Fonds stond MIVA, noodgedwongen door de beperkingen als gevolg van de coronacrisis, vooral online stil bij deze gedenkwaardige mijlpaal. En, helemaal in lijn met de MIVA-missie, maakte onlinecommunicatie het alsnog mogelijk dat de collega's van het Liliane Fonds en MIVA toch samen de jubilea van beide organisaties konden vieren.

85
jaar
1935 2020

Samenwerkingsverbanden

We werken samen met uiteenlopende organisaties die zich, elk op eigen wijze, met ons willen inzetten voor mensen met een beperking of voor kwetsbare kinderen. In onze samenwerkingsverbanden streven we ernaar dat beide partijen er voordeel bij hebben.

Een greep uit de organisaties waar we in 2020 mee samenwerkten:

ONTWIKKELINGSORGANISATIES

- Met **Enablement** werken we aan gezinsgerichte kinderrevalidatie, met als doel de mogelijkheden van kinderen te verbeteren.
- Samen met **Human Rights Watch** verbeteren we de situatie van kinderen met albinisme in Mozambique en Tanzania.
- Onze strategische partners in Vietnam en Indonesië vielen voorheen beiden onder de Leprastichting. Vietnam ging in 2020 zelfstandig verder onder de naam '**Research Center for Inclusion**'. In Indonesië is het proces van verzelfstandiging nog gaande.
- Onze strategische partnerorganisaties in Ethiopië, Oeganda, Zambia en Zimbabwe zijn onderdeel van het netwerk van **Leonard Cheshire Disability**, een Engelse organisatie die onze partner is sinds 2008.
- In de landen waar we actief zijn, werken we zo veel mogelijk samen met andere internationale organisaties die zich bezighouden met de situatie van kinderen met een beperking, bijvoorbeeld **Christian Blind Mission (CBM)** en **Humanity & Inclusion**.
- Het Liliane Fonds maakt sinds 2019 deel uit van het **CBR Global Network (CGN)**. Bij dit wereldwijde netwerk zijn ook andere organisaties aangesloten die zich inzetten voor de beschikbaarheid van 'Community Based Rehabilitation' (CBR). Hierin werken we aan adequate voorzieningen en lokaal beleid voor de integratie van mensen met een handicap in de samenleving en participatie in alle activiteiten van het dagelijks leven. Door samen op te trekken kunnen we nog breder en internationaler werken aan onze doelstellingen.
- Vanuit ditzelfde oogpunt nam het Liliane Fonds in 2020 de verantwoordelijkheid over voor het internationale onlinetijdschrift '**Disability, CBR and Inclusive Development**' (**het DCID Journal**). Dit tijdschrift brengt vier keer per jaar nieuwe kennis, (beleids-)ontwikkelingen of opvattingen over deze onderwerpen naar een internationaal publiek van hulpverleners, betrokken organisaties en beleidsmakers. Zo dragen we bij aan het delen van kennis over CBR en maken we deze toegankelijk voor meer organisaties dan alleen ons eigen netwerk.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

Het Liliane Fonds is sinds 2000 een van de vaste beneficiënten van de Nationale Postcode Loterij. Dankzij haar jaarlijkse omvangrijke bijdrage kunnen wij continuïteit bieden aan vitale programma's voor kinderen met een beperking. In 2020 was de hoogte van de bijdrage € 1,35 miljoen.

2020 was het laatste jaar waarin het Liliane Fonds en Human Rights Watch, dankzij een extra bijdrage in 2017, samenwerkten om het dagelijks leven van kinderen met albinisme in Tanzania en Mozambique te verbeteren. Kinderen met albinisme kunnen nu beter meedoen in de maatschappij. Onze gezamenlijke acties leidden in Tanzania ook tot afname van het stigma dat mensen met albinisme speciale krachten hebben. Daardoor werden minder mensen met albinisme ontvoerd, verminkt of gedood voor de verkoop van hun lichaamsdelen.

In Mozambique zijn de eerste concrete stappen gezet: kinderen kregen een bril, zonnebrandcrème en een schooluniform met lange mouwen en een hoed. Daardoor kunnen ze, beschermd tegen de voor hen schadelijke zon, met minder risico naar school. Leraren, ouders en de lokale overheid hebben dankzij voorlichting meer kennis over albinisme en dat helpt om uitsluiting tegen te gaan.

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Het Liliane Fonds kan al jaren rekenen op een breed maatschappelijk draagvlak in Nederland. Ook in 2020 werkten we veel samen met bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen. Deze samenwerking en hun betrokkenheid is erg belangrijk voor ons. Daarnaast ontvingen

we een zeer gewaardeerde steun van scholen, verenigingen en liefdadigheidsorganisaties. In het bijzonder konden we het afgelopen jaar rekenen op de steun van de volgende maatschappelijke partners:

- In 2020 werkte het Liliane Fonds in overleg met de **AFAS Foundation** een nieuw projectvoorstel uit voor financiering van bachelor- en masteropleidingen voor fysiotherapie, ergotherapie en CBR in Kameroen. Zo geven we samen met de AFAS Foundation invulling aan verdere ondersteuning aan kinderen met een handicap via een concreet, duurzaam project. Daar geloven we samen in, en het doet recht aan de visie en droom van het Liliane Fonds, de AFAS Foundation en de lokale organisaties waarmee we wereldwijd werken.
- De **Sligro Food Group Nederland** verkoopt een speciaal Liliane Fonds-kerstpakket. Een deel van de opbrengst daarvan doneert Sligro aan ons. Ook dragen medewerkers een klein deel van hun salaris af. Samen besloten we in 2020 deze bijdrage te besteden aan het coronanoodfonds (zie pagina 74).
- **Hanssen Footcare** ondersteunt jaarlijks 90 Indiase kinderen met een beperking.
- **Gaston Schul** draagt bij aan twee verschillende projecten in India en Kameroen.
- **Livit** is gespecialiseerd in orthopedische hulpmiddelen en is actief partner van het Liliane Fonds om de kwaliteit van orthopedische hulpmiddelen in heel Rwanda op een verantwoord niveau te krijgen door kennis, expertise, materialen en machines aan onze partner in Rwanda ter beschikking te stellen. In februari 2020 volgden twee orthopedisch instrumentmakers van onze partnerorganisatie uit Rwanda een training bij Livit Orthopedie in Nederland. Zij leerden een laminatietechniek waarmee ze protheses kunnen maken met meer draagcomfort en een langere levensduur.

> Twee Rwandese orthopedische instrumentmakers ontvangen een certificaat na hun training bij Livit in Nederland.
FOTO: LIVIT

- De **Paul Foundation** ondersteunt al jaren meerdere projecten voor kinderen en jongeren met het syndroom van Down in Indonesië, de Filipijnen en Bangladesh. Lees op pagina 66 een uitgebreid interview over hun motivatie om het Liliane Fonds te steunen.
- **Continental Bakeries** draagt bij aan de ondersteuning van kinderen in Bangladesh met nadruk op voedselverstrekking tijdens de coronacrisis.
- Werkgevers kunnen hun personeel een **Tinteling** (digitale cadeaubon) cadeau doen. Het Liliane Fonds is een van de goede doelen waar de Tinteling aan uitgegeven kan worden.

Ook werkten we in 2020 samen met onder meer Summerfund, Claeren Risicobeheersers, NICA Recycle en Stichting Fokus Exploitatie.

SAMENWERKING MET UNIVERSITEITEN EN ONDERWIJS-INSTELLINGEN

Het Liliane Fonds zoekt actief de samenwerking met universiteiten. Het levert ons de wetenschappelijke onderbouwing op van de activiteiten die we financieren.

- Sinds 2010 zijn we partner in het Advanced Master in International Development-programma (AMID) van de **Radboud Universiteit**. Trainees van de postdoctorale opleiding AMID brengen voor het Liliane Fonds, naast een divers netwerk, actuele kennis mee op relevante onderwerpen, zoals armoede, ongelijkheid, inclusie, maar ook samenwerking met het bedrijfsleven en overheid. In 2020 zette trainee Ieke van Lammeren zich in voor Latijns-Amerika in het team Organisatie en Ontwikkeling van het Liliane Fonds.
- Daarnaast startte eind 2020 een vierjarige samenwerking tussen **Radboud University Medical Center, Levy Mwanawasa Medical University (LMMU) Zambia** en onze partners in Zambia voor het ontwikkelen van een training rondom gezondheid van mensen met een verstandelijke beperking.
- In samenwerking met de **London School of Hygiene and Tropical Medicine** vormen we sinds 2020 een consortium met lokale partners in Guatemala om de toegang tot hulpmiddelen voor mensen met een beperking te onderzoeken. Met deze informatie kunnen onze lokale partners lobbyen bij hun overheid en inspelen op wat nodig is voor kinderen met een beperking.

STEUN VAN PARTNERS

De Paul Foundation: “Duurzaamheid is een kernwoord voor onze hulp.”

Al jaren ondersteunt de Paul Foundation drie projecten voor kinderen en jongeren met het syndroom van Down in Indonesië, de Filipijnen en Bangladesh. Duurzaamheid is een belangrijk thema in onze samenwerking, voor zowel de Paul Foundation als het Liliane Fonds.

› Met hulp van de Paul Foundation ondersteunen we niet alleen kinderen maar ook hun ouders. Een medewerker van onze partner in de Filipijnen demonstreert oefeningen die ouders zelf bij hun kind kunnen toepassen. FOTO: NORFIL

Onwetendheid

In Indonesië, de Filipijnen en Bangladesh is weinig specifieke kennis over het downsyndroom. Daardoor wordt het nooit officieel gediagnosticeerd maar enkel op basis van uiterlijke kenmerken vastgesteld. Ouders krijgen na een bevalling vaak geen informatie over het syndroom en weten er vaak niks over.

Door onwetendheid worden kinderen letterlijk weggelaten. Dat scholen deze kinderen weigeren, is geen uitzondering. Kunnen ze wel naar school, dan zijn ze vaak ingedeeld op een verkeerd niveau.

De Paul Foundation is genoemd naar de broer van Anne Walthie. Paul had het syndroom van Down. Toen hij in 2011 overleed, besloot Anne samen met haar man Theo een stichting op te richten ter nagedachtenis aan Paul. Anne: “We wilden mensen met het syndroom van Down helpen in landen waar deze steun nog veel betekenis heeft. Waar het syndroom niet herkend wordt. De onbekendheid is een probleem, net als het feit dat ouders geen tijd, geld of middelen hebben om de juiste aandacht te bieden aan hun kind. Wij vinden het heel belangrijk dat mensen met het syndroom van Down gewoon kunnen meedoen in de maatschappij.”

Verzelfstandiging

Daarom ging de Paul Foundation op zoek naar een partner om een duurzame samenwerking mee aan te gaan. “Wat ons aansprak in het Liliane Fonds was de doelgroep, de overzichtelijkheid van een relatief kleine organisatie en de werkwijze”, vertelt Theo. “Vooral die werkwijze vinden wij erg belangrijk. Het Liliane Fonds ondersteunt organisaties in ontwikkelingslanden, met verzelfstandiging als doel. Die organisaties doen het werk uiteindelijk zelf.”

Uitwisseling

Samen met de Paul Foundation hebben we sinds 2016 specifieke aandacht voor mensen met het syndroom van Down. Er zijn inmiddels flinke stappen gezet: “Er is in de landen waar we werken veel enthousiasme om aan de slag te

PAUL
Foundation

gaan met de activiteiten. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Het syndroom wordt beter herkend en er is zichtbaar meer sociale acceptatie. Dat is bewonderenswaardig goed om te zien.” Niet geheel verwacht maar wel ontzettend gewenst vinden Anne en Theo de uitwisseling die tussen de drie landen is ontstaan. “Die samenwerking is heel mooi om waar te nemen. De Filipijnen, waar het project erg goed loopt, nam hierin het voortouw. Zij delen hun leerervaringen met de andere landen.”

Een duurzame toekomst

Continuïteit is erg belangrijk voor de Paul Foundation. “De weg die we samen met het Liliane Fonds willen bewandelen is nog lang. De resultaten van de geleverde inspanning zijn niet van vandaag op morgen zichtbaar.” Een belangrijk doel voor de toekomst is het langzaam kunnen afbouwen van de hulp in het ene land, zodat er budget vrijkomt voor een ander land waar de steun nodig is. Theo en Anne: “Duurzaamheid is een kernwoord voor onze hulp.”

› Elk jaar organiseert onze partner in de Filipijnen ‘The Happy Walk’: een wandeling om bewustwording te creëren voor het downsyndroom tijdens de ‘National Down Syndrome Consciousness Month’. FOTO: NORFIL

RESULTAAT

In 2020 steunde de Paul Foundation 300 kinderen in de Filipijnen, 140 in Indonesië en 200 kinderen in Bangladesh. De meest duurzame winst is behaald bij ouders: zij weten veel meer over de mogelijkheden en beperkingen van hun kind. Dit heeft direct effect op de kinderen. Ze worden erkend en geaccepteerd in de hele gemeenschap.

Tijdens de coronacrisis ondernamen de partnerorganisaties actie:

- Het contact tussen de organisaties en ouders verliep online. Via Facebookgroepen, sms en videobellen deelden de organisaties adviezen om kinderen met het syndroom van Down bezig te houden en af te leiden.
- Omdat het onderwijs online plaatsvond via instabiel internet, deelden onze partners geprint lesmateriaal uit.
- De partnerorganisaties oefenden druk uit op lokale overheden om verantwoordelijkheid te nemen voor het welzijn van gezinnen met een kind met het syndroom van Down.
- Onze partnerorganisatie in de Filipijnen organiseerde een webinar over de gezondheid van kinderen met het downsyndroom in de puberteit. Bijna 10.000 mensen keken mee via de Facebook livestream.

> In Tijd voor Max was er aandacht voor Juan en zijn moeder. Juan is geboren met schisis. Hij krijgt melkvoeding uit een speciale fles en blijft zo op gewicht, wachtend op een operatie. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Een uitdagend jaar, met nieuwe kansen voor fondsenwerving

In 2020 konden we 65.502 kinderen met een handicap steun op maat bieden dankzij de financiële bijdrages van tienduizenden mensen, bedrijven, stichtingen en organisaties. Hun vertrouwen in het Liliane Fonds en zijn internationale partnerorganisaties betekent een wereld van verschil voor al deze kinderen.

Zoals op vrijwel alle terreinen, had de coronapandemie in 2020 ook gevolgen voor onze fondsenwerving. Veel van onze geplande en gebruikelijke activiteiten konden niet doorgaan of kwamen abrupt stil te liggen. Huis-aan-huisswervers konden niet meer langs de deuren, en de open dag voor donateurs op ons kantoor in 's-Hertogenbosch werd afgeblazen, net als het merendeel van de voorlichtingsbijeenkomsten, zoals die over nalaten en schenken.

Daartegenover stonden ook nieuwe initiatieven en acties. We zetten bijvoorbeeld het coronanoodfonds op (zie pagina 74), waarmee onze strategische partnerorganisaties in hun landen razendsnel hulpprogramma's konden opzetten, zoals voor voedselhulp, voorlichting en het verstrekken van medicatie. Het was geweldig om te zien dat onze achterban genereus heeft bijgedragen aan deze coronahulp, zodat we kinderen met een handicap en hun gezinnen door de crisis heen konden helpen.

> Flyer over het coronanoodfonds.

Een vernieuwde website voor een nieuwe tijd

In een tijd waarin ons leven zich meer en meer online afspeelt, is het belang van een gebruiksvriendelijke website, waar mensen ook gemakkelijk en veilig hun donatie kunnen doen, voor het Liliane Fonds ook steeds groter. Om te zorgen dat onze website www.lilianefonds.nl bezoekers ook de komende jaren een goede gebruikservaring biedt en blijft aansluiten bij onze campagnes, vernieuwden we in 2020 onze website. Dit was een flink project, met als resultaat dat de website nu nog gebruiksvriendelijker is, en in een nieuw, frisser en overzichtelijker jasje is gestoken.

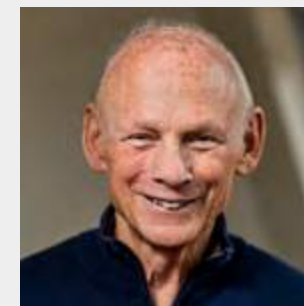

Nalaten voor de toekomst

Ruim een derde van onze steun aan kinderen met een handicap is mogelijk dankzij erfenissen en legaten. Dat betekent dat duizenden kinderen uit de armste delen van de wereld toegang krijgen tot gezondheidszorg, therapie en onderwijs dankzij mensen die na hun leven iets wilden nalaten voor de kwetsbaren in de samenleving. Uit twee nalatenschappen die het Liliane Fonds in 2020 heeft ontvangen, zijn bestemmingsfondsen voortgekomen: het 'Bert Gerritsen Fonds' en het 'Hans en Lucia Pieters Indonesië Fonds'. Dergelijke fondsen kunnen alleen in overleg met het Liliane Fonds worden ingesteld.

Om mensen te informeren over nalaten aan het Liliane Fonds, hielden we vóór de coronacrisis regelmatig voorlichtingsbijeenkomsten of bezochten we mensen die om een gesprek hadden gevraagd. In 2020 moesten we alternatieven bedenken voor deze bijeenkomsten.

We publiceerden artikelen in de Volkskrant en MAX Magazine waarin trouwe donateurs, Walter Kahn en Marian Lubbers, vertellen waarom zij hiervoor gekozen hebben. Daarmee inspireerden we bestaande en potentiële donateurs hun idealen voort te laten leven via een periodieke schenking of een nalatenschap.

Walter Kahn:

"Je kunt met heel weinig middelen al een operatie of andersoortige hulp bekostigen." FOTO: RINK HOF

Walther Kahn (76) vindt het belangrijk om maatschappelijk betrokken te zijn. Het Liliane Fonds kwam lang geleden op zijn pad. "Het fonds richt zich op kinderen, dat spreekt mij enorm aan. Kinderen kunnen niet voor zichzelf zorgen en zijn kwetsbaar. Als ze dan ook nog met een handicap leven in een arm land, dan heb je niet veel motivatie nodig om te doneren. Je kunt met heel weinig middelen al een operatie of andersoortige hulp bekostigen. Zodat een kind een menswaardig leven kan leiden en niet hoeft te worden weggestopt, omdat de ouders zich ervoor schamen of bang zijn dat hun kind iets overkomt." Walther heeft gekozen voor een periodieke schenking. Vanwege het belastingvoordeel kon hij per saldo meer schenken.

> Lipika (links) heeft een hersenbeschadiging. Dankzij onze steun ontwikkelde ze zich tot een gemeenschapstherapeut en helpt ze kinderen zelfstandiger te worden.

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Marian Lubbers:

“Als je nu goede keuzes maakt, kun je jouw waarden doorgeven, ook als je er niet meer bent.”

FOTO: RINK HOF

Marian Lubbers (62) is wandelcoach en werkt daarnaast in de zorg met dementerende ouderen. Recentelijk heeft ze haar testament laten opmaken. “Volgens de wet zou mijn hele nalatenschap naar mijn familie gaan, maar ik wil graag zelf kiezen wat voor mij belangrijk is en wie ik een warm hart toedraag. Ik heb drie goede doelen opgenomen in mijn testament. Een daarvan zet zich in voor kinderen, die ik tot mijn spijt zelf niet heb. Op deze manier kan ik wél iets betekenen voor kinderen elders in de wereld.”

Zo kwam Marian uit bij het Liliane Fonds. “Omdat zij kwetsbare kinderen ook echt blijven volgen en hun toekomstperspectief bieden. Dat doen ze in samenwerking met professionele lokale organisaties.” Het geeft Marian rust dat ze haar nalatenschap goed heeft geregeld. “Het zijn niet eens heel grote bedragen die ik nalaat. Maar als je daar nu goede keuzes in maakt en de tijd neemt om erover na te denken, dan kun je jouw waarden doorgeven, ook als je er niet meer bent.”

Naast deze wat grotere mediaproducties vertelden ook andere donateurs in andere uitingen over waarom zij het Liliane Fonds - structureel - ondersteunen. Bijvoorbeeld via onze serie ‘40 Faces’, de reeks dubbelporretten ter gelegenheid van ons 40-jarige jubileum (zie ook pagina 61). Twee van hen waren Fred van der Vos en Bernd Schneider.

Fred van der Vos: “Een handicap kunnen we vaak niet veranderen. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat iemand zich zo goed mogelijk kan redden.”

De vrouw van **Fred van der Vos** werkt in de zorg, met mensen die hersenletsel hebben. Haar verhalen raken hem. Nu steunt hij het Liliane Fonds. “Ik kies voor mensen met een achterstand die een handicap hebben en óók nog eens in een arm land wonen. Hoeveel kansen heb je dan? Ik kies altijd voor mensen die wel willen, maar niet kunnen.” Wat hem zo aanspreekt, is het geloof van het Liliane Fonds in vooruitgang. “Het gaat om het positieve. Een handicap kunnen we vaak niet veranderen. Maar we kunnen er wel voor zorgen dat iemand

zich zo goed mogelijk kan redden. Wat is er nou mooier dan dat je daaraan een bijdrage kunt leveren?” Waar hij slecht tegen kan, is onrechtvaardigheid. Hij vindt het oneerlijk dat mensen met een handicap vaak niet de kans krijgen om uit de verf te komen. “Vaak zie je dat de omgeving denkt: ‘Oh, hij heeft een handicap, dan zal ie wel in alles beperkt zijn. Die heeft vast nergens talent voor.’ Dat vind ik afschuwelijk. Via het Liliane Fonds probeer ik dat te veranderen door jaarlijks te doneren. Het heeft zin.”

Bernd Schneider:

“Ik vind het fantastisch om met het Liliane Fonds samen te werken.”

Bernd Schneider is oprichter van ondernemersfonds Sharing Success. Bernd werkte met mensen met een beperking in zijn bedrijf. Toen zijn zoon stage liep bij het Liliane Fonds, besloot Bernd zich daar ook voor in te zetten. Zijn Sharing Success gala's brachten enorme bedragen op. Jongeren met een handicap kregen zo de kans een vakopleiding te volgen.

“Als wij niks doen, dan hebben zij ook niks. Maar als je dan ziet wat er in de voorbije jaren allemaal al gedaan en gelukt is, dat geeft je wel vleugels hoor! Ik vind het fantastisch om met het Liliane Fonds samen te werken. Het is een heel bijzondere organisatie. En ik kan me goed voorstellen dat mensen er ‘voor het leven’ bij betrokken zijn.”

> **Wilt u meer weten over het resultaat van onze fondsenwerving? Bekijk de toelichting op het financieel resultaat op pagina 108.**

> Samen met Stichting MIVA (zie pagina 94) maken we onze partnerorganisaties sterker op het gebied van vervoer en communicatie. Ook tijdens de coronacrisis. Zo bereiken we gezinnen in afgelegen gebieden in Guatemala met een vervoersmiddel van MIVA. MIVA en het Liliane Fonds werken vanuit verschillende invalshoeken aan hetzelfde doel. We vormen één krachtige basis waarin we elkaar aanvullen en versterken. FOTO: LILIANE FONDS

Crisishulp in coronatijd

De coronacrisis heeft enorme impact op kinderen met een handicap. Met onze partners blijven we doen wat nodig is. In allerijl zette het Liliane Fonds in maart 2020 een noodfonds op voor crisishulp in coronatijd. Inhoud: € 500.000, waarvan inmiddels bijna € 405.000 is uitgekeerd.

In veel landen werden therapiecentra en scholen gesloten, konden therapeuten niet meer op huisbezoek of was medicatie niet meer verkrijgbaar. Markten werden gesloten en vervoer stond stil, waardoor veel ouders niet konden werken. Voor velen die in armoede leven, is een dag niet gewerkt, een dag niet gegeten. Ondanks lockdowns vinden onze lokale partners nieuwe manieren om de kinderen en hun families te blijven steunen.

Alle partnerorganisaties die het Liliane Fonds steunt, konden een beroep doen op het noodfonds. In de versnelde aanvraagprocedure legden we de lat hoog, want we willen het geld zo zinvol en efficiënt mogelijk benutten. Onze partners zorgen voor medicatie, voedsel en zeep en maken aangepast voorlichtingsmateriaal voor wie de hulp het hardst nodig heeft. Steun waar wij ons in het dagelijkse werk niet vanzelfsprekend op richten, maar die van levensbelang is om de kinderen door deze crisis heen te helpen. Lees meer over de invloed die corona had op ons werk op pagina 21.

> Op een markt geven medewerkers van onze partner in Benin voorlichting over het coronavirus. FOTO: LILIANE FONDS

> Bekijk hier wat onze partners nog meer deden en blijven doen.

> Jongeren in India ontvangen voedselhulp en leren hoe je de verspreiding van het virus tegengaat. FOTO: LILIANE FONDS

5 | ONZE ORGANISATIE

> Agnes uit Indonesië.

> Liliane Brekelmans.

De kiem van het Liliane Fonds werd gelegd in de ontmoeting tussen twee mensen, Liliane Brekelmans en Agnes op Java. Een kiem die in veertig jaar is uitgegroeid tot een wijldvertakt netwerk van vele mensen. Dat vraagt om een solide organisatie en een heldere bedrijfsvoering.

Thuiswerken

Sinds 10 maart 2020 werken ook de medewerkers van het Liliane Fonds vanwege corona vrijwel geheel vanuit huis. Natuurlijk had dit impact op het werk en dat heeft het nog steeds. We leerden wel dat we een wendbare organisatie zijn en dat we kunnen rekenen op zeer flexibele medewerkers. Omdat de computers op kantoor toch al op de planning stonden om te worden vervangen, kreeg iedereen in loondienst een laptop waarmee je thuis kon werken. Voor werknemers die door sluiting van scholen en kinderopvang moeilijk konden voldoen aan de gebruikelijke werkuren, is de zorgverlof-regeling door het managementteam ruim geïnterpreteerd. Ook in deze uitzonderlijke situatie werkten we aan professionalisering en verduurzaming. Zij het soms met een herschikking van de prioriteiten of een andere invulling van activiteiten, zoals de manier waarop we ons 40-jarig jubileum vierden.

Onze mensen

Medewerkers vaste dienst

- Het gemiddelde aantal fte's over 2020 was 50. Dit is een kleine toename ten opzichte van 2019 (48,5).
- De salarissen van de medewerkers worden vastgesteld op basis van functiegroepen. Elk functieprofiel wordt op basis van een aantal vaste criteria gewaardeerd en ingedeeld in een functiegroep.
- Geen van de werknemers van het Liliane Fonds is buiten Nederland werkzaam.

Vrijwilligers

Zonder de belangeloze inzet van 108 vrijwilligers zou het Liliane Fonds niet kunnen functioneren. Eind 2020 waren er 39 bureau-

vrijwilligers, 34 regiovrijwilligers en 35 oproepvrijwilligers actief. Zij maken integraal onderdeel uit van onze organisatie.

De vrijwilligersdag, die we ieder jaar voor vrijwilligers organiseren, kon in 2020 helaas fysiek niet doorgaan. Als alternatief kregen alle vrijwilligers op 26 november een film toegestuurd met toespraken van directeur Steven Berdenis van Berlekom en Mayke Smit, manager Communicatie en Fondsenwerving. Zo informeerden we de kijkers over lopende zaken en bedankten we hen voor hun belangeloze inzet, ook in tijden dat we elkaar niet op kantoor konden ontmoeten.

Een lintje voor Rina

Rina van Engelen is een bescheiden vrouw. Maar tweeëndertig jaar vrijwilligerswerk? Dat houd je niet verborgen. Ze werd op 12 maart 2020 benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau door de burgemeester van Heusden, Willemijn van Hees.

In 1988 meldde Rina, die in Vlijmen woont, zich als vrijwilliger bij het Liliane Fonds dat toen daar gevestigd was. "Er was kort daarvoor brand bij het Liliane Fonds geweest. Ik dacht: misschien kan ik iets betekenen?" Aanvankelijk ging ze als receptioniste van het Liliane Fonds aan de slag. Maar ze had ook andere werkzaamheden: contacten met vertalers onderhouden, informeren over nalatenschappen en voorlichten op scholen. Haar levenswerk werd het maken van fotobladen. Dat zijn beschrijvingen van kinderen, mét een foto en informatie over de handicap, de gezinssituatie en de sociale omgeving van het kind. Hiermee werden donateurs geïnformeerd over kind en gezin, de aard van de beperking en de aard van de hulp van het Liliane Fonds bij onderwijs en/of werk, vrijetijdsbesteding en toekomstplannen van het kind.

Zo leerde Rina zeker 2.060 kinderen uit de hele wereld kennen. Ze zag hun gezichten en beschreef hun levens en hun dromen. Dankzij Rina's inspanningen wisten duizenden mensen zich te verbinden met kinderen in de armste landen van de wereld. Ze kreeg dus een meer dan verdiend lintje en we prijzen ons gelukkig dat Rina nog steeds een zeer gewaardeerde collega is.

> Rina van Engelen. FOTO: LILIANE FONDS

Ambassadeurs

Onze ambassadeurs vragen, elk op hun eigen manier en vanuit hun specifieke achtergrond, aandacht voor de situatie van kinderen met een beperking in de armste landen van de wereld en voor het werk van het Liliane Fonds. Onze ambassadeurs in 2020 waren:

- > Fedja van Huêt
- > Jetta Klijnsma
- > Erica Terpstra
- > Monique Velzeboer

Na tientallen jaren ambassadeurschap namen Erika Terpstra en Monique Velzeboer in 2020 afscheid van het Liliane Fonds. Ze blijven ons een warm hart toedragen. We zijn hen ontzettend dankbaar voor wat zij in al die jaren voor ons hebben betekend.

> Fedja ontmoette tijdens zijn reis de 14-jarige Toiyba, die hulp krijgt van onze lokale partner. "Toiyba vertelde mij haar droom: lerares worden. Het zou zo mooi zijn als zij deze droom kan waarmaken dankzij het Liliane Fonds."

FOTO: CHIARA BELTRAMINI

> In het DRRA-centrum Satkhira ontmoet Fedja de vijfjarige Anika. FOTO: LILIANE FONDS

Fedja van Huêt "Verbinding is belangrijker dan ooit"

Als acteur staat Fedja van Huêt (46) voortdurend in het licht. Als nieuwe ambassadeur van het Liliane Fonds komt hij op voor kinderen die in de schaduw leven, want: "Zij verdienen licht en aandacht."

In 2018 kwam hij in contact met het Liliane Fonds. Voor een wervingscampagne sprak hij enkele tv- en radiospotjes in. Zwaankleef-aan: nu is hij ambassadeur. "Soms komt iets op je pad", lacht hij. "Zoals deze mooie functie. Ik wilde meer voor de wereld betekenen dan mensen louter een leuke avond bezorgen. Ik zocht naar verdieping. Met film of theater kun je ook tot nadenken aanzetten, maar het ambassadeurschap voor het Liliane Fonds is minder vluchtig."

Zijn vuurdoop was een reis naar Bangladesh eind 2019. Een pittige expeditie, waarbij hij uiteenlopende projecten van lokale partners van het Liliane Fonds bezocht. "Wat me telkens raakte, was dat het accent ligt op wat kinderen met een handicap wél kunnen. Vaak is er maar weinig nodig om hun kansen in het leven flink te vergroten." Fedja bezocht ziekenhuizen, revalidatiecentra, scholen en belangenorganisaties. "Het is heftig om te zien dat niet ieder kind mee mag doen. Sowieso ga je scherper beseffen dat een

gezond kind niet vanzelfsprekend is. Als daar iets mis in gaat, raakt dat een heel gezin. Dat maakt het werk van het Liliane Fonds zo ongelooflijk noodzakelijk."

Na zijn reis begon een vreemd jaar. "Die reis voelt als een eeuwigheid geleden, maar tegelijkertijd heb ik het gevoel dat ik nog maar net begonnen ben. Door corona heb ik helaas minder kunnen doen dan we voor ogen hadden, dat was heel gek. Gelukkig zaten we toch niet stil." Fedja sprak onder andere twee luisterboekjes in (zie pagina 54) en schoof aan bij Tijd voor Max (zie pagina 56) en Koffietijd. "Ontzettend leuk om te doen, en vooral om meteen resultaat te zien. Al die nieuwe donateurs dankzij Tijd voor Max, daar doe ik het ook voor."

Verbinding maakt het verschil, het thema van dit jaarverslag en ons jubileumjaar, is voor Fedja de kern van zijn ambassadeurschap. "Mijn doel is dat meer mensen zich verbonden voelen met het Liliane Fonds. De verbinding opzoeken is door corona belangrijker dan ooit, zeker voor de kinderen die de hulp van het Liliane Fonds nodig hebben. Ik ben vereerd dat ik dit verhaal mag uitdragen en hoop in de komende jaren nog veel meer aandacht te kunnen vestigen op deze kinderen. Zij verdienen het gezien te worden."

Processen en procedures

Integriteit

Het Liliane Fonds richt zich op een van de meest kwetsbare doelgroepen: kinderen en jongeren met een handicap in een arme omgeving. Daarom zetten we ons hard in om deze kinderen zo goed mogelijk te beschermen tegen bijvoorbeeld grensoverschrijdend gedrag of misbruik. Dit richt zich zowel op het voorkómen als het laagdrempelig kunnen melden daarvan.

Met onze strategische partnerorganisaties werken we aan het verbeteren van de Child Protection Policy. In 2020 hebben we de procedure herzien en zijn we gestart met een bewustwordingsprogramma. In 2021 implementeren we dit met onze partners. Lees hierover meer op pagina 85.

Kennisessies Integriteit

Het bespreekbaar maken van integer handelen, het zorgvuldig afwegen van de rechten en belangen van alle betrokkenen is van groot belang. Het blijft een onderwerp waar we voortdurend aandacht aan blijven besteden. Dit doen we onder andere door het organiseren van kennisessies waar alle medewerkers minimaal één keer per jaar aan deelnemen.

Dit jaar stond feedback geven en ontvangen centraal in de kennisessies. Kennisdeling, bewustwording van de mogelijkheden om feedback te geven en te ontvangen, ook in tijden van thuiswerken. En daarnaast: de bewustwording dat als je een goede en veilige feedbackcultuur kunt creëren, integriteitsvraagstukken eerder signaleerd én makkelijker besproken worden.

Gedragscode & VOG

Alle medewerkers van het Liliane Fonds hebben een gedragscode ondertekend. Deze gedragscode beschrijft wat acceptabel en onacceptabel gedrag is voor onze medewerkers. De gedragscode bevat onder meer paragrafen over machtsmisbruik, fraude en corruptie, ongewenst gedrag en omgang met kinderen.

Ook partijen die een enkele opdracht voor ons uitvoeren, zoals zzp'ers, ondertekenen de gedragscode.

Binnen het Liliane Fonds is een Verklaring omtrent Gedrag (VOG) verplicht voor alle medewerkers.

Klachten

Met klachten gaan we zorgvuldig om via verschillende regelingen: de algemene klachtenregeling, een regeling voor klachten over ongewenst gedrag en een klokkenluidersregeling voor het omgaan met het vermoeden van een misstand. Deze regelingen zijn ook gepubliceerd op onze websites. Daarnaast kunnen medewerkers voor advies en ondersteuning terecht bij een onafhankelijke, externe vertrouwenspersoon.

Algemene Klachtenregeling

In 2020 zijn zestien kritische opmerkingen en klachten uit Nederland geregistreerd, vier meer dan in 2019.

De meeste opmerkingen of klachten gingen over de huis-aan-huisswerving of andere contactmomenten met (potentiële) donateurs. Alle meldingen konden worden afgehandeld met een toelichting, of een excuus en herstel van de fout. Wanneer het huis-aan-huisswerving betrof, werd de klacht ook gemeld aan het betreffende wervingsbureau en waar nodig correcte opvolging of verbetering gevraagd.

In 2020 hebben we één klacht uit het buitenland ontvangen. Deze wordt op het moment van schrijven van het jaarverslag nog onderzocht. Hierover is een melding gedaan bij het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

Klachtenregeling ongewenst gedrag

Het Liliane Fonds heeft een klachtencommissie voor ongewenst gedrag. Deze heeft in 2020 geen klachten ontvangen.

> De kinderen van het internaat 'Petit Cottolengo' in Togo wonen harmonieus en gezellig samen. Moïse heeft een mooie papaya uitgekozen en wil daar graag mee op de foto, want het is de eerste rijpe vrucht van de boom die hij geplant heeft. Z'n vrienden staan naast hem. FOTO: LILIANE FONDS

Externe vertrouwenspersoon & klokkenluidersregeling

Het Liliane Fonds en MIVA hebben een gedeeld integriteitsbeleid en hebben medewerkers en vrijwilligers toegang tot dezelfde vertrouwenspersoon. We rapporteren het totaal aantal meldingen dat binnen een kalenderjaar is gedaan en maken geen onderscheid tussen de organisaties. Zo waarborgen we de integriteit van onze medewerkers. In 2020 heeft de externe vertrouwenspersoon vijf verzoeken voor ondersteuning uit de totale organisatie ontvangen. Via de externe vertrouwenspersoon kan ook een melding conform de klokkenluidersregeling worden gedaan. Hiervan is in 2020 geen gebruik gemaakt.

Risico- en kwaliteitsmanagement

De wereld om ons heen verandert snel en ook de organisatie is veranderd, waardoor nieuwe risico's ontstaan of waardoor de risico-inschatting verandert. Ook in 2020 hebben we de jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse vergroot het risicobewustzijn en helpt ons om tijdig en adequaat te reageren als de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

De grootste (inherente) risico's voor het Liliane Fonds vormen imago schade, cybercrime en onrechtmatige bestedingen. In 2020 is het voorkomen van een pandemie daaraan toegevoegd. Daarbij hebben we geconcludeerd dat we hiervoor al adequate beheersmaatregelen hebben en dat waar nodig stappen zijn gezet om zowel in beleid als praktijk risico's nog verder te ondervangen.

Vanzelfsprekend voldoen we aan de eisen en richtlijnen van onder andere het CBF. Zie ook pagina 91: Extern toezicht & Codes en Richtlijnen

Monitoring van lokale partners

Het Liliane Fonds schrijft de strategische partnerorganisaties niet voor hoe zij moeten werken. Wel zijn er, zoals hierboven genoemd, minimale eisen waaraan zij moeten voldoen, en dit monitoren we aan de hand van werkbezoeken, rapportages, auditrapporten en evaluaties.

Vanaf half maart 2020 hebben medewerkers van het Liliane Fonds en MIVA niet meer kunnen reizen als gevolg van de coronacrisis. Gelukkig werken we in alle landen met strategische partnerorganisaties (SPO's) waarmee we een meerjarige relatie hebben. In tijden van crisis vallen we terug op een betrouwbaar netwerk. We voeren eens in de paar jaar een organisatie-assessment uit, ontvangen standaard jaarlijks auditrapporten en hebben dagelijks contact met onze partners via telefoon, e-mail en videobellen. Waar mogelijk hebben we in 2020 gebruik gemaakt van ons netwerk van lokale consultants om assessments en evaluaties uit te voeren als daar aanleiding voor was of leek te zijn.

Het Liliane Fonds beoordeelt voorafgaand aan de samenwerking de kennis en vaardigheden van onze strategische partnerorganisaties aan de hand van een aantal criteria. Daarna wordt een gezamenlijk plan gemaakt om de organisatie te versterken. In 2020 zijn acht assessments uitgevoerd, specifiek gericht op organisatie-aspecten van strategische partnerorganisaties. De uitkomsten van deze assessments worden door de strategische partnerorganisatie opgevolgd, waar nodig met onze ondersteuning. Dit wordt gemonitord door onze Organisational Development-adviseurs. Doordat vanwege de coronapandemie reizen niet mogelijk was, zijn de assessments waar mogelijk uitgevoerd door lokale consultants. In twee gevallen zijn de assessments uitgesteld.

De strategische partnerorganisatie beoordeelt op haar beurt vooraf de kennis en vaardigheden van de uitvoerende partnerorganisaties. Ook zij worden gescreend op een aantal criteria en ze stellen, indien nodig, samen met de strategische

Het Liliane Fonds beoordeelt voorafgaand aan de samenwerking de kennis en vaardigheden van onze strategische partnerorganisaties aan de hand van een aantal criteria

› Onze partner in India laat zien hoe deze speciale rolstoel aangepast kan worden aan de behoefte van het kind. FOTO: LILIANE FONDS

partnerorganisatie een ontwikkelplan op. Het Liliane Fonds sluit een meerjarige partnerovereenkomst af met de strategische partnerorganisatie, en daarinbinnen jaarcontracten en contracten voor specifieke projecten. Deze zijn gebaseerd op een kritische beoordeling van de aanvragen en budgetten. De strategische partnerorganisatie doet hetzelfde met de partnerorganisaties.

Het Liliane Fonds monitort de landenprogramma's van de strategische partnerorganisaties aan de hand van inhoudelijke en financiële rapportages. Ook leggen we, wanneer mogelijk, veldbezoeken af (sinds maart 2020 zijn alle reizen tot nader order geannuleerd of uitgesteld), waarbij we kennis maken met kinderen en hun ouders. We bekijken daarbij hoe elke strategische partnerorganisatie uitvoering geeft aan de doelstellingen van het programma. Uitvoerende partnerorganisaties dienen inhoudelijke en financiële verantwoordingen in bij de strategische partnerorganisatie en deze gaan op veldbezoek bij de partnerorganisaties. Ook wordt er, indien veldbezoeken niet mogelijk zijn, steeds meer online gecommuniceerd.

Iedere strategische partnerorganisatie is daarnaast verplicht de jaarrekening door een gecertificeerde accountant te laten controleren, aan de hand van door het Liliane Fonds opgestelde richtlijnen. De strategische partnerorganisatie bepaalt wanneer ook voor uitvoerende partnerorganisaties een externe accountantscontrole verplicht is.

De samenwerkingsovereenkomsten tussen het Liliane Fonds en de strategische partnerorganisatie en tussen de strategische partnerorganisatie en de partnerorganisatie bevatten een paragraaf over onregelmatigheden en de te ondernemen stappen bij mogelijk misbruik van fondsen.

MVO

Het Liliane Fonds hecht aan een duurzame bedrijfsvoering en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). In 2019 hebben we een start gemaakt met het verduurzamen van ons pand door een inventarisatie van de mogelijkheden. In 2020 wilden we hiermee van start gaan, maar dit is uitgesteld als gevolg van de coronapandemie.

Tijdens het schrijven van dit jaarverslag vindt de dakrenovatie plaats waarna zonnepanelen worden geplaatst. Enkele andere voorbeelden van MVO in onze praktijk:

- > Het Liliane Fonds hecht veel belang aan diversiteit op de werkvloer. Vanuit onze doelstelling stimuleren we vooral de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking. In ons kantoorpand zijn verschillende ingangen rolstoeltoegankelijk en zijn we in samenwerking met de facilitaire medewerkers voortdurend alert op zowel tijdelijke als permanente aanpassing van onze faciliteiten.
- > Het Liliane Fonds compenseert de uitstoot van CO₂ die veroorzaakt wordt door onze vliegvlagen.
- > We stimuleren medewerkers gebruik te maken van openbaar vervoer. Vanwege de coronamaatregelen raden we onze medewerkers aan om alleen met openbaar vervoer te reizen indien dit echt noodzakelijk is.
- > Een van de selectiecriteria voor leveranciers is hun MVO-beleid.
- > In en rondom ons kantoorpand kiezen we voor duurzame oplossingen. Zo hebben we energiebesparende verlichting, scheiden we afval, werken we vooral met milieuvriendelijke materialen en stimuleren we recycling. In 2020 hebben we een energiecontrole gehad van de gemeente 's-Hertogenbosch en ook hieruit blijkt dat we ook voldoen aan de energiebesparingsverplichting (artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer).

De Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) vertegenwoordigt de medewerkers en vrijwilligers van het Liliane Fonds en MIVA. In 2020 bestond de OR uit zeven leden: vijf vertegenwoordigers van het Liliane Fonds en twee van MIVA. 2020 was ook voor de OR een ander jaar dan gebruikelijk. Naast drie instemmingsaanvragen en vier

adviesaanvragen, stonden er enkele onderwerpen op de agenda die gerelateerd waren aan de gevolgen voor de medewerkers van de coronamaatregelen.

Een van de belangrijkste instemmingsaanvragen betrof de herziening van de arbeidsvoorwaardenregeling (AVR). De AVR was aan herziening toe. Zo werden onder meer de werktijden flexibeler, bestaat de mogelijkheid om twee typisch Nederlandse dan wel christelijke feestdagen op een andere dag op te nemen en is de reiskostenregeling verruimd. Hierdoor is het aantrekkelijker voor medewerkers om in 's-Hertogenbosch te blijven of te komen werken.

De afdeling Communicatie & Fondsenwerving is in 2020 geherstructureerd. De OR heeft hierbij constructief samengewerkt met het managementteam. Het sociaal plan voor de betrokken medewerkers waarop de OR heeft geadviseerd, is ook bruikbaar bij eventuele herstructureringen in de toekomst.

Door corona werd thuiswerken in 2020 zeer actueel en ontstonden verschillende vraagstukken op het gebied van ergonomie en werkomstandigheden. De OR gaf advies en is betrokken bij de manier waarop de terugkeer naar kantoor wordt voorbereid.

> De Ondernemingsraad online in overleg.
FOTO: KEES KARSTEL

6 | VOORUITBLIK

Plannen en doelen voor 2021

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar en ook 2021 wordt geen 'gewoon' jaar. Er zijn weliswaar werkzame vaccins tegen het coronavirus en de vaccinatieprogramma's in het Westen worden op het moment van schrijven uitgevoerd, maar voorlopig is thuiswerken de norm en zijn er verschillende beperkingen opgelegd. In de landen waarin het Liliane Fonds actief is, zijn nog weinig vaccins beschikbaar. In combinatie met de effecten van armoede, conflicten en klimaatverandering maakt de pandemie het leven daar voor velen nog zwaarder dan het al was. Voor ons hele netwerk geldt dat reizen nog lang beperkt zal blijven en dat we voorlopig een onlinerelatie met onze partners hebben. Ondanks de dynamiek van de pandemie blijft ons uitgangspunt in al onze plannen dat de gezondheid en veiligheid van kinderen met een handicap en hun naasten vooropstaat.

De belangrijkste doelen voor 2021 zijn:

1. KWALITEITSVERBETERINGEN

Het afgelopen jaar hebben we geleerd hoe we onze werkwijze en strategie kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Net als in 2020 stellen we fondsen beschikbaar voor interventies die gericht zijn op ondersteuning van onze doelgroep in de context van corona. Dit kunnen interventies zijn die we normaal niet financieren, zoals voedselhulp, omdat het inkomen van de ouders is weggevalen, of ondersteuning van ICT, zodat fysiotherapie of onderwijs voor kinderen mogelijk blijft tijdens een lockdown. Daarnaast ontwikkelen we

alternatieve oplossingen voor reizen, zodat we voldoende contact met onze partners onderhouden voor advies, monitoring en gezamenlijke programma-ontwikkeling. Bijvoorbeeld via webinars en het inzetten van lokale consultants.

Integriteit

De doelgroep van het Liliane Fonds en zijn (strategische) partners bestaat uit kinderen en jongeren die extra kwetsbaar zijn voor (seksueel) misbruik. In 2021 starten we met het implementeren van onze Child Protection Policy. Het doel is dat al onze partnerorganisaties hun systemen, processen en de implementatie van het kindbeschermingsbeleid op orde hebben om het risico op misbruik te verkleinen. Het gaat om preventie en om adequaat handelen wanneer er toch misbruik geconstateerd zou worden.

Gezondheidszorg

In 2021 gaan we verder met het verbeteren van de kwaliteit van de zorg aan kinderen met een beperking. We organiseren trainingen voor ouders en andere verzorgers en zetten in op hoogwaardige opleidingsprogramma's voor lokale fysiotherapeuten en ergotherapeuten. We gaan meewerken aan projecten van de World Health Organisation (WHO), onder andere op het gebied van de invloed van de coronapandemie op de beschikbaarheid van hulpmiddelen als rolstoelen en gehoorapparaten.

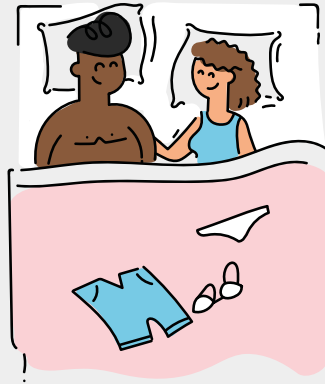
2. DELEN VAN KENNIS EN RESULTATEN

Het Liliane Fonds, MIVA en onze strategische partnerorganisaties hebben in de loop der jaren veel expertise opgebouwd op het gebied van kinderrevalidatie, 'Community Based Rehabilitation' (CBR), lobby en belangenbehartiging ten behoeve van de rechten van kinderen met een handicap en het professionaliseren van partnerorganisaties. We gaan deze kennis actiever delen door publicaties en deelname aan congressen en debatten over deze onderwerpen. Zo verstevigen we onze positie en staan we sterker bij het smeden van coalities en het werven van fondsen. Met meer fondsen kunnen we kinderen beter ondersteunen.

We blijven inzetten op het versterken van de kennis en vaardigheden van onze strategische partners. Daarvoor ontwikkelen we trainingen en werkwijzen, bijvoorbeeld over 'Community Based Rehabilitation' en Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR). Ons LINC-netwerk en ons digitale Platform Connect spelen een belangrijke rol in de kennisuitwisseling tussen het Liliane Fonds en zijn partners en tussen partners onderling. Op die manier blijven we van elkaar leren en verbeteren we de kwaliteit van ons werk.

Make Way en The Intersectionality Consortium

Een voorbeeld van het delen van onze kennis is onze deelname aan The Intersectionality Consortium. Het Liliane Fonds werkt hierin samen met vijf partners: Wemos, VSO, Akina Mama wa Africa, Forum for African Women Educationalists en The Circle of Concerned African Women Theologians. Het is onderdeel van het meerjarige Partnerschappen-programma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Met Make Way richt The Intersectionality Consortium zich op het tot strand brengen van een zo effectief mogelijke belangenbehartiging op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheidsrechten voor jongeren. Met onze deelname waarborgen we dat ook de rechten van jongeren met een beperking worden erkend en dat seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten voor hen toegankelijk worden.

Het Liliane Fonds ziet seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) als integraal onderdeel van ieder menselijk leven, ook van kinderen en jongeren met een handicap. We baseren ons beleid op de vier algemene principes voor het recht op gezondheidszorg:

- **Beschikbaarheid**

Informatie en dienstverlening zijn beschikbaar voor jongeren met een handicap

- **Toegankelijkheid**

Diensten en informatie zijn toegankelijk voor kinderen en jongeren met een handicap, zowel fysiek als financieel en institutioneel

- **Aanvaardbaarheid**

Families accepteren het feit dat hun kinderen seksuele en reproductieve behoeften hebben en zich seksueel en relationeel vormen. Zorgverleners, veldwerkers en docenten ondersteunen kinderen en hun familie in het voorzien in die behoeften

- **Kwaliteit**

Seksuele educatie is uitgebreid, van goede kwaliteit en gebaseerd op feiten

Breaking down Barriers 2.0

Het Liliane Fonds investeert in wetenschappelijk onderzoek naar 'disability inclusive development', want effectief werken begint met weten wat werkt. Daarom krijgt het succesvolle programma Breaking down Barriers een vervolg in 2021. Samen met de Radboud Universiteit, One Family People (Sierra Leone), The Cameroon Baptist Convention Health Services en Cheshire Homes Society of Zambia en academische partners in deze landen bouwen we voort op de resultaten, de samenwerking, het netwerk en de reputatie van het eerste project (2015-2019). Studenten uit Sierra Leone, Kameroen, Zambia en Nederland doen onderzoek naar obstakels en succesfactoren voor inclusie van kinderen en jongeren met een beperking. De nadruk ligt op het vertalen van onderzoeksresultaten naar concrete 'producten' en het identificeren van succesvolle opschalingsstrategieën, zodat niet alleen de deelnemende landen profiteren van de opgedane kennis, maar dat ook andere landen binnen en buiten ons netwerk de resultaten kunnen toepassen in hun werk.

3. VERSTERKEN VAN ONZE POSITIE IN NEDERLAND

Door de inzet van consistente, missiegedreven communicatie in ieder contact met het publiek, onze medewerkers en (potentiële) achterban, is het Liliane Fonds een betrouwbaar en herkenbaar goed doel. De naamsbekendheid vasthouden, vraagt voortdurend aandacht. In 2021 evalueren we de huidige televisiecampagne 'Sempeta wil naar school'. Daarnaast onderzoeken we hoe we in coronatijd samen met vrijwilligers op kantoor en door het hele land invulling kunnen geven aan een scholen- en gastlesprogramma, reizende tentoonstellingen en evenementen voor donateurs, potentiële gevers of belanghebbenden in het veld van ontwikkelingssamenwerking.

Dankzij onze trouwe achterban kunnen wij ons werk doen. We blijven investeren in onze relatie met onze donateurs en zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van ons contact.

We gaan onze informatievoorziening nog beter afstemmen op de vraag van particuliere en zakelijke donateurs en geven inzicht in onze resultaten. Verdere groei van particuliere donaties is een belangrijke ambitie. Daarnaast gaat het Liliane Fonds samen met de strategische partners actief werven onder institutionele donors in binnen- en buitenland, zodat we een bredere basis van inkomsten hebben en onze partners meer eigen inkomsten genereren.

4. OPTIMALISEREN VAN ONZE BEDRIJFSVOERING

Het monitoren en actualiseren van ons kwaliteitsbeleid en het voldoen aan de vereisten van keurmerken blijft ook in 2021 een belangrijk speerpunt. Door beter gebruik van de data die we tot onze beschikking hebben, vergroten we het inzicht in de effectiviteit van onze programma's. We analyseren de evaluaties, en de adviezen die daaruit voortkomen nemen we mee in de nieuwe plannen en activiteiten met en binnen ons internationale netwerk. Zo kunnen we op een nog breder resultaatenniveau verantwoording afleggen over ons werk.

Het is de algemene verwachting dat de impact van de coronapandemie blijvende gevolgen zal hebben op de manier van werken. Thuiswerken, online vergaderen, kantoorbezoek en afstemming tussen medewerkers op kantoor en thuis stellen andere eisen aan de faciliteiten en het personeelsbeleid. Hieraan geeft ook het Liliane Fonds invulling. Zo gaan we in 2021 over op Microsoft 365, zodat we naadloos kunnen samenwerken vanaf iedere locatie en verbeteringen in de informatiebeveiliging kunnen doorvoeren.

Tot slot: tijdens de dakrenovatie zal ons pand verder verduurzaamd worden door het plaatsen van zonnepanelen, zodat we ook in dat opzicht toekomstbestendig zijn.

› Johana uit Guatemala is geboren met schisis. Ze is geopereerd en krijgt logopedie. Ook haar moeder krijgt ondersteuning in de begeleiding van haar dochter. FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Begroting 2021 (in €)

BATEN	
Totaal baten van particulieren	13.767.000
Baten van bedrijven	450.000
Baten van loterijorganisaties	1.350.000
Baten van subsidies van overheden	1.069.788
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	1.244.400
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.665.000
SOM DER BATEN	20.546.188
LASTEN	
Besteed aan doelstellingen	
Bestedingen binnen jaarplannen	11.632.536
Bestedingen extra aanvragen	5.321.375
Voorlichting	2.117.157
	19.071.068
Kosten werkorganisatie	
Wervingskosten	3.225.240
Kosten beheer & administratie	647.963
	3.873.203
SOM DER LASTEN	22.944.271
Saldo voor financiële baten en lasten	
Saldo financiële baten en lasten	-6.000
SALDO BATEN EN LASTEN	-2.404.083
Saldobestemming (detail)	
Toevoeging (+)/onttrekking (-) aan:	
- continuïteitsreserve	-70.000
- bestemmingsreserve Programma-uitvoering	120.000
- bestemmingsreserve Verplichtingen Riet Fonds	-41.000
- bestemmingsreserve Strategie en beleid	-2.179.750
- bestemmingsfondsen	-233.333
	-2.404.083

De begroting wordt jaarlijks in december van het voorgaande boekjaar goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Het uitgangspunt is om de continuïteitsreserve en bestemmingsreserve voor programma-uitvoering op peil te houden conform ons vermogensbeleid. Wel wordt rekening gehouden met onttrekkingen en toevoegingen aan bestemmingsfondsen en -reserves.

7 | VERSLAG BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Algemeen

GOVERNANCE

Het Liliane Fonds wordt bestuurd volgens het Raad van Toezicht-model. 'Bestuur, beleid en uitvoering' zijn gescheiden van 'toezicht'. De Directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht hebben verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- de Directeur-bestuurder zet de koers van het Liliane Fonds uit, verwerft, beheert en besteedt de benodigde middelen, en zorgt dat de organisatie adequaat functioneert. Hierin laat hij zich bijstaan door de leden van het managementteam.
- de Raad van Toezicht geeft advies, dient als klankbord en houdt vooraf én achteraf toezicht op het beleid en het functioneren van de Directeur-bestuurder en op de algemene gang van zaken bij het Liliane Fonds.

De verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden is vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in het Reglement van de Raad van Toezicht en het Bestuursreglement. De samenwerking tussen de Directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht krijgt daarnaast vorm in de praktijk, waarbij vanuit transparantie en wederzijds vertrouwen (kritisch) invulling wordt gegeven aan het besturen van de organisatie, het afleggen van verantwoording hierover en het houden van toezicht hierop.

Sinds 2018 vormen het Liliane Fonds en de stichting MIVA een personele unie: de Directeur-bestuurder en afdelingsmanagers van het Liliane Fonds vervullen hun functies ook voor MIVA. De Raden van Toezicht van beide organisaties bestaan uit dezelfde voorzitter en leden.

Extern toezicht

Omdat het Liliane Fonds door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) erkend is als goed doel, wordt periodiek door dit bureau

gecontroleerd en beoordeeld of het Liliane Fonds aan de eisen van de erkenning voldoet. In 2020 heeft het CBF het Liliane Fonds tussentijds getoetst en we voldeden aan alle normen voor erkenning. Jaarlijks vindt ook een accountantscontrole bij het Liliane Fonds plaats. In 2020 is deze controle verricht door Dubois & Co Registeraccountants.

Codes en richtlijnen

Het Liliane Fonds is aangesloten bij Goede Doelen Nederland, de brancheorganisatie van de Nederlandse goede doelen. Ook is het Liliane Fonds lid van Partos, de branchevereniging voor organisaties die werkzaam zijn in de sector Internationale Samenwerking. Naast alle relevante wettelijke bepalingen (zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming) volgt het Liliane Fonds de relevante codes en richtlijnen, waaronder de SBF-Code voor Goed Bestuur, de erkenningsregeling Goede Doelen, de Richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland en de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland.

SAMENSTELLING BESTUUR

Directeur-bestuurder:
**de heer S.H. (Steven)
Berdenis van Berlekom**
tevens Directeur-
bestuurder MIVA

Nevenfuncties:

- Lid van het bestuur van de Stichting Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD)
- Lid van het bestuur van de Stichting 'Community Based Rehabilitation' (CBR) Global Network Foundation

> FOTO: CHIARA BELTRAMINI

Verslag Bestuur 2020

Het jaar 2020 begon met een goed bezochte conferentie in Den Haag, 'Pushing Boundaries in advocacy for inclusion', georganiseerd door het Liliane Fonds, DCCD, Voice en het Afrika Studie Centrum. De conferentie vormde het sluitstuk van de succesvolle projecten 'Breaking down Barriers' en 'Voices for Inclusion'. 'Breaking down Barriers' was een vierjarig leertraject waarbinnen onderzocht en vastgesteld is wat succesfactoren zijn van belangenbehartiging voor kinderen met een beperking. Zodat wij en onze partnerorganisaties effectieve Lobby & Advocacy-trajecten kunnen uitvoeren en zo onze positie als belangenbehartiger versterken. Dit met het doel de grootst mogelijke impact te behalen met de steun die wij geven aan kinderen met een beperking. Het 'Breaking down Barriers' project krijgt een vervolg in 2021.

Het project 'Voices for Inclusion' is uitgevoerd door het Liliane Fonds, Voice en DCDD. Het is gefinancierd door Voice, een programma van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Mensen uit verschillende gemarginaliseerde groepen in Nigeria, Sierra Leone, Indonesië, de Filipijnen en Rwanda deelden hun ervaring van projecten op het gebied van beleidsbeïnvloeding met elkaar. De conclusies zijn gedeeld, zowel in de deelnemende landen als op de afsluitende conferentie in Den Haag.

In maart 2020 was de aftrap van het jubileumjaar gepland: een moment om stil te staan bij de kennis en ervaring die we hebben opgedaan in de afgelopen vier decennia en bij het al die tijd behouden enthousiasme waarmee we aan ons doel werken. Van een particulier initiatief om een individueel kind te helpen, zijn

we uitgegroeid tot een organisatie met een fijnmazig netwerk van toegewijde partners, die ondersteuning biedt aan kinderen met een beperking en hun verzorgers.

Zoals bekend ontregelde op dat moment het coronavirus de wereld en daarmee werd het lustrumjaar een heel ander jaar dan we tevoren hadden gedacht. Het leven en werken van iedereen zijn ingrijpend veranderd. Het thema van ons lustrumjaar 'Verbinding maakt het verschil' kreeg een andere vorm en betekenis. Maar de verbinding is sterk, waardoor we het verschil kunnen blijven maken.

Corona beïnvloedt ons dagelijks werk. Sommige projecten ondervinden vertraging. Hiervoor zijn passende maatregelen getroffen. De meeste werkzaamheden gaan door, al dan niet in aangepaste vorm en meer dan ooit vanuit huis in een digitale werkomgeving. Ook het contact met de partnerorganisaties verloopt nu digitaal en is misschien nog wel intensiever dan het was. De organisatie en onze partnerorganisaties zijn goed wendbaar gebleken. Tijdens de pandemie hebben we snel kunnen inspelen op de veranderingen in ons werk en op andere manieren ondersteuning geboden die pasten bij de lokale vraag van onze doelgroep. Acute nood vraagt om adequaat handelen en het Liliane Fonds heeft met grote voortvarendheid het Liliane Fonds coronanoodfonds ingesteld. Meer informatie hierover staat op pagina 74 van dit verslag.

Tegelijkertijd bleek ook dat we een stevige basis hebben: onze inkomsten bleven op peil, mede dankzij ruimhartige steun van onze loyale donateurs en nieuwe donateurs.

Terugkijkend op 2020 zijn wij trots en dankbaar dat opnieuw zo veel mensen met ons mee willen werken, met hoofd en handen of door ons moreel of financieel te ondersteunen.

Wat in 2020 niet is veranderd, is dat we blijven bijdragen aan brede concrete steun voor kinderen met een handicap én het gezin waarin zij opgroeien. We werken aan de versterking van de vaak kleine, lokale organisaties die deze steun voor hen regelen. Sterke lokale partners dragen bij aan het behalen van duurzame resultaten. Vanzelfsprekend blijven we mensen in Nederland op verschillende manieren betrekken bij ons werk. We zoeken medestanders en genereren financiële steun om ons werk mogelijk te maken. Zo zorgen we samen met mensen hier en daar voor een betere kwaliteit van leven voor kinderen met een handicap in ontwikkelingslanden.

Samenwerking met MIVA

In 2020 vierde MIVA haar 85ste verjaardag. In die 85 jaar heeft MIVA zich ontwikkeld tot een stabiele, compacte en wendbare organisatie die vertrouwen geniet in de landen waar zij werkt en bij haar achterban. De stichtingen Liliane Fonds en MIVA vormen een personele unie: de Directeur-bestuurder en de afdelingsmanagers van het Liliane Fonds vervullen hun functies ook voor MIVA. Binnen de personele unie zijn het Liliane Fonds en MIVA aparte stichtingen en zelfstandige merken. De organisaties hebben wel een gezamenlijke agenda. Binnen deze agenda maakt MIVA met vervoers- en communicatiemiddelen onderwijs en gezondheidszorg letterlijk bereikbaar voor de meest kwetsbaren. Fondsen van MIVA worden voor een groot deel besteed via de strategische partnerorganisaties van het Liliane Fonds. Door vanuit verschillende invalshoeken te werken aan hetzelfde doel, vullen het Liliane Fonds en MIVA elkaar aan en versterken elkaar.

De kracht van mensen

De kracht van het Liliane Fonds blijft de kracht van betrokken mensen zonder wier inzet het Liliane Fonds niet was wat het nu is en zonder wier waardevolle bijdragen veel kinderen met een handicap in Afrika, Azië of Latijns-Amerika niet de toekomstkansen zouden hebben gehad die ze nu hebben. Terugkijkend op 2020 zijn wij trots en dankbaar dat opnieuw zo veel mensen met ons mee willen werken, met hoofd en handen of door ons moreel of financieel te ondersteunen.

Financieel

Financieel was 2020 een goed jaar voor het Liliane Fonds. Onze opbrengsten waren met € 21,4 miljoen iets hoger dan vorig jaar (€ 20,8 miljoen). Het merendeel van onze opbrengsten (in 2020 74,3%) komt van particuliere donateurs, zowel giften en donaties als nalatenschappen. 82,9% van de totale lasten is besteed aan de doelstelling, en daarmee voldoet het Liliane Fonds ruimschoots aan de norm van minimaal 70% voor de sector. In 2020 besteedde het Liliane Fonds € 18,4 miljoen aan zijn doelstellingen. De bestedingen aan onze SPO's en voorlichting waren in 2020 hoger dan in 2019 (€ 17,4 miljoen) en lager dan begroot (€ 19,2 miljoen). Een deel van deze onderbesteding is te verklaren doordat vanwege de coronamaatregelen, een aantal begrote activiteiten niet heeft plaatsgevonden. Nieuwe wetgeving in India heeft de besteding van de jaarplannen in India vertraagd.

› De moeder (links) van Sander Castillo (op school) uit de Filipijnen herhaalt oefeningen die ze zojuist heeft geleerd. FOTO: LILIANE FONDS

De wervingskosten bedragen 14,8% van de opbrengsten, dit is hoger dan vorig jaar (14,1%) en lager dan begroot (17,0%). De kosten voor fondsenwerving bleven in 2020 ruim binnen de begroting.

De 'kosten eigen organisatie' worden conform de richtlijn van Goede Doelen Nederland toegerekend. Per saldo resteert in 2020 een bedrag van 'kosten beheer en administratie' van € 621.000. Deze waren in 2020 hoger dan in 2019 en lager dan begroot. In 2020 blijven de 'kosten eigen organisatie' met 2,8% wederom ruim onder de interne norm van 6,5%.

Risicobeheersing

Het Liliane Fonds opereert in een sector met specifieke risico's en onzekerheden. Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse houden het Bestuur en de Raad van Toezicht een goed inzicht in de belangrijkste risico's voor de organisatie. Op risico's en de beheersingsmaatregelen ervan wordt op pagina 82 dieper ingegaan.

Toekomstplannen

Het Liliane Fonds en MIVA hebben een organisatiebreed jaarplan voor 2021 opgesteld dat de ingezette koers voortzet. In 2021 stellen we een meerjarenbeleidsplan 2022-2025 op. De doelstellingen voor 2021 worden nader toegelicht in de vooruitblik op pagina 85 in het Jaarverslag.

'Make Way' is een groot project dat in 2021 start samen met vijf consortiumpartners. Het maakt deel uit van het meerjarige Partnerschappenprogramma van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse

Zaken. Het Liliane Fonds is een lerende en resultaatgerichte organisatie. Het structureel uitbouwen van onze staat van dienst en het delen van onze expertise draagt bij aan onze strategische profilering als ontwikkelingsorganisatie, met veel kennis over ontwikkeling en revalidatie van kinderen en jongeren met een handicap, maar ook met specifieke expertise en ervaring op het terrein van seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, intersectionaliteit, belangenbehartiging, onderzoek en leren. Met onze deelname aan het 'Make Way'-programma van het 'Intersectionality Consortium' versterken we onze relaties met de programmapartners, het ministerie en de ambassades en overheden in de deelnemende landen. Hierover staat meer informatie op pagina 86. Een ander belangrijk traject is het werven van (internationale) institutionele fondsen. Het Liliane Fonds verkeert in de gelukkige positie dat het een stevige financiële basis heeft. We werken er hard aan om dat zo te houden. Met name voor de ontwikkeling en uitvoering van thematische programma's gaan we de komende jaren op zoek naar additionele fondsen om onze financiële basis te verbreden. Natuurlijk is en blijft ons doel de levenskwaliteit en toekomstkansen van kinderen met een beperking in ontwikkelingslanden te verbeteren. Want meedoen is geen gunst, maar een recht.

Steven Berdenis van Berlekom

's-Hertogenbosch, 3 juni 2021

> FOTO: LILIANE FONDS

Verslag Raad van Toezicht

Werkgever, toezichthouder, klankbord. De Raad van Toezicht wil elk van deze rollen zo goed mogelijk vervullen. De Raad van Toezicht is lid van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITDG). In 2020 was er een strategische themabijeenkomst met de Directeur-bestuurder. Ook was er het jaarlijkse overleg van de Ondernemingsraad (OR) met een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht.

1. SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

MEVROUW DRS. J.A. (JANNIE) RITECO
(voorzitter Raad van Toezicht)
Voorzitter Raad van Bestuur De Waerden

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht QuaRijn
- Lid Raad van Toezicht Wemos
- Lid Raad van Toezicht SWZ

DE HEER DRS. P.H. (PAUL) STAMSNIJDER
Founding partner Reputatiegroep

Nevenfuncties:

- Voorzitter Reünistenvereniging Utrechtsch Studenten Corps
- Programmadirecteur Master of Reputation Management bij European Institute for Brand Management (EURIB)
- Lid Raad van Toezicht Kwadrant Groep
- Lid bestuur U-fonds (alumnifonds Universiteit Utrecht)
- Lid Raad van Advies rechtbank Midden-Nederland
- Lid Raad van Toezicht ANBO

DE HEER H.A.C. (ALBERT) ROMMERS RA
Zelfstandig registeraccountant/bedrijfsadviseur bij Accountenz

Nevenfuncties:

- Penningmeester Stichting Vrienden van S&L zorg
- Penningmeester Stichting Cultuurhuis Bovendonk

MEVROUW R. (RENI) DE BOER
Freelance spreker en schrijver, voorvechter gelijke rechten voor mensen met een beperking

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Lekker Stuk

DE HEER P.J.M. (PIET) KUIJPER
Oud-voorzitter bestuur MIVA

Nevenfuncties:

- Secretaris Netwerk DAK
- Vicevoorzitter Justice and Peace Nederland
- Voorzitter De KIM
- Voorzitter Parochiële Caritas Stad Utrecht

MEVROUW DR. MR. J.G.C.M. (ANNIKA) GALLE
Universitair docent financieel recht, Erasmus School of Law en Academic Director van onderzoeksinstituut International Center for Financial Law & Governance

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen CM Payments

MEVROUW DRS. E. A. (EMINE) KAYA MA
Beleidscoördinator, Directie Migratiebeleid, Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Rooster van aftreden Raad van Toezicht

Naam	aantreden	herbenoeming	Aftreden
P.H. Stamsnijder	2014	2018	2022
R. de Boer	2014	2018	2022
H.A.C. Rommers	2015	2019	2023
J.A. Riteco	2017	2021	2025
P.J.M. Kuijper	2017	2021	2025
J.G.C.M. Galle	2019	2023	2027
E.A. Kaya	2019	2023	2027

2. WERKZAAMHEDEN RAAD VAN TOEZICHT

Overleg met de Directeur-bestuurder

In 2020 waren er vijf reguliere vergaderingen. De Raad heeft in 2020 onder meer goedkeuring verleend aan het vermogensbeleid, aan de herziene Arbeidsvoorwaardenregeling, aan het Jaarverslag en de Jaarrekening 2019, aan het Jaarplan 2021 en de bijbehorende begroting en aan de geactualiseerde reglementen van de Raad van Toezicht, van de remuneratie- en benoemingscommissie, van de financiële auditcommissie en het Bestuursreglement.

Themabijeenkomst

Onderwerp van de themabijeenkomst van de Raad was de aanzet voor het nieuwe meerjarenbeleid. Samen met de Directeur-bestuurder is het strategisch beleid voor de komende jaren besproken. De langetermijn-doelen van ons werk, de beoogde duurzaamheid van de resultaten en onze inhoudelijke rol in het internationale debat worden nader uitgewerkt in het (in 2021) op te stellen meerjarenbeleid.

Overleg met het medezeggenschapsorgaan

De Ondernemingsraad (OR) ontmoet (minimaal) één keer per jaar de Raad van Toezicht, zo ook in 2020. Besproken zijn onder meer de algemene gang van zaken, de structuurverandering bij de afdeling Communicatie & Fondsenwerving en de resultaten van de medewerker betrokkenheidsmetingen.

De OR wordt tijdig en goed bij relevante besluitvorming betrokken, zo komt uit het gesprek van de Raad met de OR naar voren.

› De Raad van Toezicht van het Liliane Fonds. Vanaf links: Piet Kuijper, Paul Stamsnijder, Jannie Riteco, Reni de Boer (vooraan), Emine Kaya, Annika Galle, Albert Rommers.
FOTO: LILIANE FONDS

3. SAMENSTELLING EN WERKZAAMHEDEN COMMISSIES

Om de taak van de Raad van Toezicht goed uit te kunnen voeren, is een aantal taken belegd in commissies, te weten: de remuneratie- en benoemingscommissie en de financiële auditcommissie. De commissies bereiden de behandeling van specifieke onderwerpen en thema's voor ten behoeve van de vergadering van de voltallige Raad van Toezicht.

Financiële Auditcommissie:

Per 31 december 2020 bestond de Financiële Auditcommissie uit de heer H.A.C. Rommers RA, voorzitter, en mevrouw dr.mr. J.G.C.M. Galle. De Financiële Auditcommissie vergaderde in 2020 drie keer. Aanwezig bij de vergaderingen waren de Directeur-bestuurder, de manager bedrijfsvoering en de bestuurssecretaris. Conform haar opdracht hield de commissie toezicht op de kwaliteit van de financiële verslaggeving en het risicomanagement van de organisatie.

Remuneratie- en benoemingscommissie:

Per 31 december 2020 bestond de remuneratie- en benoemingscommissie uit de heer H.A.C. Rommers RA, voorzitter, en mevrouw drs. J.A. Riteco. De remuneratie- en benoemingscommissie heeft over het jaar 2020 een voortgangsgesprek met de Directeur-bestuurder gevoerd. Vastgesteld is dat de toezichthouders tevreden zijn over de wijze waarop het Liliane Fonds door de Directeur-bestuurder is geleid en waarop wordt gewerkt aan de realisering van doelen en ambities.

4. EVALUATIES

De Raad van Toezicht beoordeelt jaarlijks het functioneren van de Directeur-bestuurder. De toezichthouders hebben daarnaast ook hun eigen functioneren over 2020 geëvalueerd.

5. BEZOLDIGING

In overeenstemming met het beleid heeft er in 2020 geen bezoldiging plaatsgevonden van de leden van de Raad van Toezicht. Toezichthouders kunnen een beroep doen op een vaste onkostenvergoeding van € 1.700 voor de voorzitter en € 850 voor de overige leden van de Raad voor het jaar 2020.

De Raad van Toezicht bepaalt het salaris van de Directeur-bestuurder en hanteert hiervoor een berekeningsmethodiek conform de 'Adviesregeling beloning directeuren van goede doelen' van brancheorganisatie Goede Doelen Nederland.

6. VERKLARING RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht verklaart zich akkoord met het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020, met inachtneming van de verklaring van Dubois & Co. Registeraccountants over de Jaarrekening en het Jaarverslag.

's-Hertogenbosch, 3 juni 2021

drs. J.A. Riteco

voorzitter Raad van Toezicht

H.A.C. Rommers RA

lid Raad van Toezicht

P.J.M. Kuijper

lid Raad van Toezicht

R. de Boer

lid Raad van Toezicht

dr.mr. J.G.C.M. Galle

lid Raad van Toezicht

drs. P.H. Stamsnijder

lid Raad van Toezicht

drs. E.A. Kaya MA

lid Raad van Toezicht

8 | FINANCIËLE INFORMATIE 2020

> Instructies voor het goed wassen
van de handen op een basisschool
in Vietnam. FOTO: LILIANE FONDS

Enkel- voudige Jaar- rekening

Balans per 31 december 2020

(na bestemming saldo baten en lasten)

	31-12-20	31-12-19
ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Bedrijfsmiddelen	1.644.636	1.650.266
Vorderingen	10.222.060	9.153.960
Liquide middelen	7.396.108	8.548.226
	17.618.168	17.702.186
TOTAAL ACTIVA	19.262.804	19.352.452
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
Reserves		
Continuïteitsreserve	5.350.000	5.420.000
Bestemmingsreserves	8.334.586	10.063.715
	13.684.586	15.483.715
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	1.064.000	45.976
	14.748.586	15.529.691
Voorzieningen	409.000	651.000
Langlopende schulden	1.376.443	600.978
Kortlopende schulden	2.728.775	2.570.783
TOTAAL PASSIVA	19.262.804	19.352.452

Staat van baten en lasten over 2020

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN			
Baten van particulieren	15.892.905	13.550.000	15.441.819
Baten van bedrijven	342.602	330.000	236.507
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	1.350.000	1.375.000
Baten van subsidies van overheden	149.426	131.000	73.481
Baten van verbonden organisaties	1.223.785	1.220.000	1.207.701
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.443.412	3.680.000	2.469.389
SOM VAN DE BATEN	21.402.130	20.261.000	20.803.897
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Bestedingen binnen jaarplannen	10.852.513	11.851.819	12.213.977
Bestedingen extra aanvragen	5.787.695	5.244.818	3.671.062
Voorlichting	1.752.123	2.062.694	1.543.216
	18.392.331	19.159.331	17.428.255
Wervingskosten	3.167.813	3.441.347	2.941.027
Kosten Beheer & administratie	620.776	679.780	588.886
SOM VAN DE LASTEN	22.180.920	23.280.458	20.958.168
Saldo voor financiële baten en lasten	-778.790	-3.019.458	-154.271
Saldo financiële baten en lasten	-2.315	0	1.227
SALDO BATEN EN LASTEN	-781.105	-3.019.458	-153.044

VOORSTEL SALDOBESTEMMING 2020

Voorgesteld wordt het saldo van baten en lasten 2020 als volgt te bestemmen:

SALDOBESTEMMING (DETAIL)	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
TOEVOEGING (+)/ONTTREKKING (-) AAN:			
- continuïteitsreserve	-70.000	-100.000	2.420.000
- bestemmingsreserve Programma-uitvoering	-510.000	300.000	-350.000
- bestemmingsreserve Verplichtingen Riet Fonds	-58.000	-57.000	-79.000
- bestemmingsreserve CBR	-574.841	-350.000	-208.740
- bestemmingsreserve Strategie en beleid	-586.288	-2.634.744	5.039.874
- overige reserves	0	0	-5.836.239
- bestemmingsfondsen	1.018.024	-177.714	-1.138.939
	-781.105	-3.019.458	-153.044

Het voorstel resultaatbestemming is als zodanig in de balans per 31 december 2020 verwerkt.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2020

	2020	2019
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Resultaat	-781.105	-153.044
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen materiële vaste activa	179.602	193.831
Veranderingen in werkkapitaal:		
- mutatie in vorderingen	-1.068.100	-607.720
- mutatie in kortlopende schulden	157.992	36.935
- mutatie in langlopende schulden	775.465	-1.137.697
- mutatie in effecten	0	499.100
- mutatie in voorzieningen	-242.000	-221.000
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN (A)	-978.146	-1.389.595
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in materiële vaste activa	-173.972	-148.469
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN (B)	-173.972	-148.469
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN (A+B)	-1.152.118	-1.538.064
Liquide middelen per 1 januari	8.548.226	10.086.290
Liquide middelen per 31 december	7.396.108	8.548.226
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-1.152.118	-1.538.064

Algemene toelichting

Grondslagen voor de jaarrekening

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige en de samengevoegde jaarrekening zijn gelijk.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties in vreemde valuta

Vorderingen, liquide middelen en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de Staat van Baten en Lasten. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van transactiedatum.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. Er wordt lineair afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn 15 jaar voor verbouwing, 10 jaar voor inrichting en 3 jaar voor inventaris, software, computers en overige apparatuur.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Per iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voor de vervolgwaaarding benadert de boekwaarde de reële waarde na eerste verwerking vanwege de korte looptijd van de vorderingen, en sluit daarmee aan op de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten

Deposito's worden gewaardeerd tegen reële waarde. Scheepvaartparticipaties worden gewaardeerd conform de fiscale jaaropgave, of bij

het ontbreken ervan op basis van de meest recente correspondentie van de scheepvaartmaatschappij, uitgaande van het voorzichtigheidsprincipe. Aandelen en obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers per balansdatum. Vastgoed wordt gewaardeerd tegen marktwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient ter dekking van de risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Liliane Fonds ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserves

De bestemming van deze reserves is door Stichting Liliane Fonds bepaald en betreft geen verplichting.

Overige reserves

De overige reserves betreffen reservemiddelen waar nog geen bestemming aan is gegeven, maar die eveneens zullen worden besteed in het kader van de doelstelling.

Voor nadere toelichting op het reservebeleid zie pagina 114-116.

Fondsen

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen bestaan uit giften waaraan door derden een specifieke bestemming is gegeven.

Voorzieningen

Onder voorzieningen zijn in rechte afdwingbare verplichtingen opgenomen voortvloeiend uit notariële overeenkomst, waarvan de omvang en het moment van afwikkeling onzeker is. De hoogte van de voorziening wordt vastgesteld tegen de contante waarde van de uitgaven die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Schulden

De schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Onder de schulden zijn de verplichtingen opgenomen die in het boekjaar zijn aangegaan, rekening houdend met de gestelde voorwaarden. Kortlopende schulden in de vorm van projectverplichtingen voor onder andere de extra aanvragen, worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, onder verwerking van hetgeen vermeld bij transacties in vreemde valuta's. Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De liquide middelen betreffen vooral banksaldi, de vorderingen bestaan met name uit nalatenschappen in afhandeling en toegezegde donaties. Kortlopende schulden betreffen hoofdzakelijk projectverplichtingen. De mutaties op effecten betreffen voornamelijk het vastgoed in het Fonds op Naam.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de

jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Richtlijnen sector

De jaarrekening voldoet aan de ‘Uitgangspunten Reserves en Beleggingsbeleid’ in de erkennings-regeling Goede Doelen van het CBF. De jaarrekening voldoet ook aan de Goede Doelen Nederland-richtlijn ‘Financieel Beheer Goede Doelen’. Het beleid voor reserves en fondsen is uiteengezet in hoofdstuk 5 ‘Toelichting op de balans’, onder ‘Reserves en fondsen’. Uitleg over

het beleggings- en bankenbeleid staat in het hoofdstuk ‘Effecten’ onder ‘Beleggingsbeleid’. Het format uit Bijlage 1 van de richtlijn ‘Financieel Beheer’ is toegepast in de tabel ‘Saldo financiële baten en lasten’ (zie hoofdstuk 6. ‘Toelichting staat van baten en lasten’). Het Netto resultaat liquide middelen is daarin de regel ‘Overige rente’. De jaarrekening voldoet eveneens aan de ‘Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties’ van Goede Doelen Nederland d.d. 10 november 2020 met ingangsdatum 1 januari 2020.

Directeur-bestuurder

Liliane Fonds en MIVA hebben één Directeur-bestuurder die belast is met de dagelijkse leiding.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen de gerealiseerde baten en de bestedingen, kosten en andere lasten over het jaar. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële of marktwaarde gewaardeerde effecten opgenomen bij vlottende activa.

Baten

Baten uit donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Uitzondering hierop zijn schriftelijke toezeggingen met het karakter van een overeenkomst. Deze worden verantwoord in het jaar dat de partner de verplichting aangaat.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang voldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld op basis van een omschrijving ontvangen van de executeur. In de waardering worden materiële mutaties uit de meest recente correspondentie en ontvangsten tot aan het opstellen van de jaarrekening meegenomen. Bij het

vaststellen van de omvang wordt voorzichtigheid betracht. Voor de waardering van nalatenschappen met vruchtgebruik is gebruik gemaakt van de Handreiking ‘Verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik’ van Goede Doelen Nederland.

Baten uit overheidssubsidies komen ten gunste van de staat van baten en lasten in hetzelfde jaar als de gesubsidieerde bestedingen.

Bestedingen aan de doelstelling

De bestedingen aan de doelstelling worden opgesplitst naar bestedingen met betrekking tot programma’s en het geven van voorlichting. Onder deze bestedingen worden de directe bestedingen en de daaraan toegerekende kosten verantwoord.

Werving baten

Onder de lasten ‘werving baten’ worden de directe kosten met betrekking tot eigen fondsenwerving, acties van derden, het verkrijgen van subsidies en van beleggingen en de aan deze activiteiten toegerekende kosten verantwoord. De kosten van

beleggingen betreffen bankkosten, kosten van beheer door derden en eigen organisatie.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De pensioen-grondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag per ultimo 2020 op 92,6%.

Alle pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Per balansdatum is geen sprake van toekomstige pensioenverplichtingen anders dan als gevolg van nog te betalen pensioenpremies.

De pensioenpremie OP komt voor 60% ten laste van de werkgever, en voor 40% ten laste van de werknemer. Van de pensioenpremie AP dragen beiden de helft.

Kosten beheer en administratie

Onder de kosten beheer en administratie worden de kosten met betrekking tot (interne) beheersing en administratievoering verantwoord die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Toerekening kosten eigen organisatie

De kosten eigen organisatie worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de doelstellingen van het Liliane Fonds, werving baten, en beheer en administratie op basis van een verdeelsleutel (pagina 124-125). Jaarlijks wordt per werknemer vastgesteld welk deel van de werktijd aan welke hoofdactiviteiten wordt besteed, waarbij de Goede Doelen Nederland-richtlijn in acht wordt genomen. Op basis van deze inschatting wordt de verdeelsleutel berekend waarmee personeelskosten worden toegerekend aan de bestedingen. De verdeelsleutel voor de huisvestingskosten, kantoorkosten, algemene en afschrijvingskosten wordt berekend op basis van het aantal personen. De bankkosten worden volledig toegerekend aan beheer en administratie.

Financiële baten en lasten

Onder financiële baten en lasten worden de (bruto) rente, dividend en het gerealiseerde en het ongerealiseerde koersresultaat verantwoord. Omdat het Liliane Fonds niet belegt in aandelen en obligaties betreft deze post de rentebaten op deposito’s en renterekeningen.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

	2020	2019
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bedrijfsmiddelen		
Aanschafwaarde begin boekjaar	3.515.577	3.370.431
Cum. afschrijvingen begin boekjaar	-1.865.311	-1.674.803
BOEKWAARDE BEGIN BOEKJAAR	1.650.266	1.695.628
Investerings boekjaar	173.972	148.469
Desinvesteringen boekjaar, aanschafwaarde	0	-3.323
Desinvesteringen boekjaar, cum. afschrijvingen	0	3.323
Afschrijvingen boekjaar	-179.602	-193.831
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.636	1.650.266
Aanschafwaarde einde boekjaar	3.689.549	3.515.577
Cum. afschrijvingen einde boekjaar	-2.044.913	-1.865.311
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.636	1.650.266
Kantoorinventaris en -apparatuur	6.677	12.189
Computerapparatuur en software	239.865	196.895
Kantoorpand inclusief verbouwing en inrichting	1.398.094	1.441.182
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.636	1.650.266

De bedrijfsmiddelen betreffen het terrein en het kantoorpand te 's-Hertogenbosch en de kantoorinventaris en -apparatuur. Deze zijn geheel nodig voor de normale bedrijfsvoering. Op het kantoorpand wordt niet afgeschreven, aangezien de restwaarde aanzienlijk hoger is dan de boekwaarde. Verbouwingskosten worden in 15 jaar afgeschreven en inrichtingskosten in 10 jaar.

De afschrijvingstermijn van de kantoorinventaris, kantoor- en ICT-apparatuur en software bedraagt 3 jaar. In 2020 is er voornamelijk geïnvesteerd in geplande vervanging hardware (mede als gevolg van het thuiswerken voor alle medewerkers is gekozen voor laptops), de doorontwikkeling van het ERP-softwarepakket, het internationale projectmanagementsysteem en de website.

	31-12-20	31-12-19
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Nalatenschappen	7.345.743	6.763.376
Te ontvangen toegezegde donaties	1.723.500	1.640.766
Rekening courant Liliane Fonds - MIVA	323.072	318.334
Vooruitbetaald m.b.t. programma's	723.006	313.364
Overige vorderingen en overlopend actief	106.739	118.120
TOTAAL VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	10.222.060	9.153.960

De vorderingen betreffen voornamelijk de portefeuille Nalatenschappen (erfstellingen en legaten). Door het hoge bedrag aan toezeggingen uit nalatenschappen in afgelopen jaren is de portefeuille vorderingen uit nalatenschappen hoog. De doorlooptijd van afwikkeling en het moment van vrijval van individuele nalatenschapdossiers is moeilijk voorspelbaar. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het vaak gezamenlijke nalatenschappen betreft waarvoor veel afstemming tussen erfgenamen vereist is, ofwel complexe zaken zijn of de verkoop van nagelaten vastgoed tijd vraagt. Het vastgoed in de portefeuille wordt jaarlijks beoordeeld en zo nodig geherwaardeerd.

Onder de ontvangen toegezegde donaties is ook de vordering op Nationale Postcodeloterij van € 1,35 miljoen opgenomen. Onder vooruitbetaald met betrekking tot programma's zijn opgenomen de saldo's op de jaarplannen van de SPO's die niet besteed zijn in het boekjaar en derhalve verrekend worden met de jaarplannen voor het daaropvolgende jaar. In 2020 zijn niet alle termijnen binnen het jaar betaald aan de SPO's. Deels is dit te verklaren doordat vanwege de coronamaatregelen een aantal begrote activiteiten niet heeft plaatsgevonden. Nieuwe wetgeving in India heeft de besteding van de jaarplannen in India vertraagd.

	31-12-20	31-12-19
EFFECTEN		
Scheepvaartparticipaties	0	0
TOTAAL EFFECTEN	0	0

Scheepvaartparticipaties
In 2011 zijn aan het Liliane Fonds enkele scheepvaartparticipaties nagelaten. Omdat deze participaties nog niet verkocht konden worden door de slechte markt voor scheepvaartparticipaties, zijn deze opgenomen onder Effecten. Er is geen zekerheid over de waarde gezien de herstructurering (cijfers 2020 nog niet beschikbaar). Op basis van ontvangen informatie wordt de waarde van deze participaties ultimo 2020 (zoals ook in voorgaande jaren) op nihil ingeschat. De verwachting is dat de waarde ook in de komende jaren minimaal is.

spreiding en een voorzienbare constante cashflow. Uitvloeisel hiervan is dat reserves en fondsen uitsluitend aangehouden worden in de vorm van liquide middelen op renterekeningen en kortetermijndeposito's. Aan executeurs wordt standaard verzocht om nagelaten effectenportefeuilles en vastgoed te verkopen. We spreiden de liquide middelen zo optimaal mogelijk bij diverse banken.

In financieel beheer hecht het Liliane Fonds veel belang aan mens-, milieu- en diervriendelijke criteria. Daarbinnen wegen kinderrechten, waaronder die van kinderen met een beperking, verreweg het zwaarst. Als banken of beleggers handelen in strijd met kinderrechten, is dit voor het Liliane Fonds reden tot uitsluiting.

Beleggingsbeleid
Het beleggingsbeleid van het Liliane Fonds heeft als uitgangspunten: een defensief beleid, streven naar minimale waardeschommelingen, voldoende

	31-12-20	31-12-19
LIQUIDE MIDDELEN		
Bank-, spaarrekeningen en rekeningen-courant	7.391.437	8.545.825
Kas	4.671	2.401
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	7.396.108	8.548.226

De totale liquide middelen per einde boekjaar 2020 bedragen € 7,4 miljoen tegen € 8,5 miljoen in 2019. In het kasstroomoverzicht wordt deze daling nader toegelicht.

Aan het einde van het boekjaar is er jaarlijks een piek in de liquide middelen doordat in de maand december veel giften worden ontvangen. Gedurende het jaar worden deze middelen benut voor bestedingen en betaalverplichtingen en daalt het niveau van de liquide middelen sterk. Onder ‘Reserves en fondsen’ wordt de noodzaak van het aanhouden van liquide reserves verder toegelicht.

Van de liquide middelen per eind 2020 is een bedrag van € 450.000 als niet vrij besteedbaar aangemerkt op basis van overeenkomsten met schenkers. Dit bedrag is bestemd om de toekomstige betalingen uit langlopende Verplichtingen Riet Fonds te kunnen doen (zie

onder ‘Voorzieningen’ en ‘Reserves’). Daarnaast is een bedrag van € 514.000 (na bestemming van saldo van baten en lasten) van de liquide middelen geormerkt als bestemmingsfonds voor specifieke nog uit te voeren projecten waarvoor de baten al in voorgaande boekjaren ontvangen zijn van sponsors.

RESERVES EN FONDSEN

Het Liliane Fonds is zich ervan bewust dat zijn donateurs verwachten dat gedoneerde middelen vlot en tegelijk gedegen en deugdelijk worden besteed. Het Liliane Fonds onderschrijft deze uitgangspunten. Het Liliane Fonds voldoet op alle aspecten aan de Goede Doelen Nederland-richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen die een aanvulling is op de CBF-erkenningsregeling en de RJ650.

Het Liliane Fonds stelt vooraf de bestemming en de duur van reserves vast.

	31-12-20	31-12-19
RESERVES		
Stand begin boekjaar	15.483.715	14.497.820
Bestemming resultaat boekjaar	-1.799.129	985.895
STAND EINDE BOEKJAAR	13.684.586	15.483.715

	Stand begin 2019	Bestemming resultaat 2019	Stand begin 2020	Bestemming resultaat 2020	Stand ultimo 2020
RESERVES VERDEELD NAAR:					
Continuïteitsreserve	3.000.000	2.420.000	5.420.000	-70.000	5.350.000
Bestemmingsreserve					
Programma-uitvoering	4.700.000	-350.000	4.350.000	-510.000	3.840.000
Bestemmingsreserve					
Verplichtingen Riet Fonds	178.000	-79.000	99.000	-58.000	41.000
Bestemmingsreserve CBR	783.581	-208.740	574.841	-574.841	0
Bestemmingsreserve Strategie en beleid	0	5.039.874	5.039.874	-586.288	4.453.586
Overige reserves	5.836.239	-5.836.239	0	0	0
	14.497.820	985.895	15.483.715	-1.799.129	13.684.586

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve is bedoeld om bij derving van de inkomsten (de kosten voor) de organisatie binnen een acceptabele periode aan te passen aan deze lagere inkomsten zodat we het realiseren van onze doelstellingen kunnen continueren. De hoogte van de reserve wordt bepaald op basis van een risicoanalyse. Er is bepaald dat we een daling van de totale baten willen kunnen opvangen voor een periode van drie jaar. De hoogte van de continuïteitsreserve wordt op basis van de recentelijk uitgevoerde risicoanalyse, met ingang van 2019, gesteld op 75% (3 jaar 25%) van de kosten eigen werkorganisatie. Derhalve bedraagt de continuïteitsreserve voor 2020 € 5,35 miljoen. Goede Doelen Nederland hanteert een norm van maximaal 150% van de kosten eigen werkorganisatie.

BESTEMMINGSRESERVES

Het Liliane Fonds heeft in zijn reservebeleid, dat recentelijk is herzien, de wenselijkheid vastgesteld van de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve Programma-uitvoering
Doel van deze bestemmingsreserve voor het Liliane Fonds is, om in tijden dat de baten tegenvallen, aan de (morele) verplichting aan onze SPO's wel te kunnen voldoen en indien nodig de jaarplannen geleidelijk af te bouwen. Op basis van een recente risicoanalyse hebben we gesteld dat, met ingang van 2019, deze bestemmingsreserve 40% van de jaarplannen van de SPO's bedraagt. Hiermee

kan indien nodig gedurende twee jaar een tekort van 20% voor het totaal aan bestedingen worden gecompenseerd. Hier is bewust gekozen voor de kosten van de jaarplannen omdat dat vaak een jaarlijks terugkerende bijdrage is van het Liliane Fonds aan de SPO's (en indirect aan PO's). De zogenaamde extra aanvragen hebben over het algemeen een eenmalig karakter waardoor er geen sprake is van afbouwen. Voor 2020 is de reserve derhalve € 3,84 miljoen (40% van de doelbestedingen binnen jaarplannen).

Bestemmingsreserve ‘Verplichtingen Riet Fonds’
Uit zorgvuldigheid en voorzichtigheid heeft het Liliane Fonds per ultimo 2012 een bestemmings-reserve ‘Verplichtingen Riet Fonds’ gevormd. Deze bestemmingsreserve is bedoeld om te allen tijde aan de toekomstige nominale verplichting te kunnen voldoen, conform de overeenkomst met de schenkers (verdere toelichting onder ‘Voorzieningen’). Per ultimo 2020 bedraagt deze verplichting € 41.000.

Bestemmingsreserve ‘CBR’
Ultimo 2016 heeft het Liliane Fonds een bestemmingsreserve gevormd om te kunnen investeren in capaciteitsversterking gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de programma's bij onze partnerorganisaties in het Zuiden op het specifieke terrein van Community Based Rehabilitation (CBR). Deze kan met name worden verbeterd door te investeren in opleiding van mensen die dagelijks bezig zijn met de uitvoering

van deze CBR-programma's. In 2020 is het restant van deze bestemmingsreserve ingezet op het verder versterken van kennis en praktische vaardigheden. De kwaliteit van de CBR-benadering krijgt standaard aandacht in onze programma's. De kwaliteit wordt getoetst tijdens programma-evaluaties of specifieke evaluaties, gericht op CBR. Het ID-team heeft CBR-expertise en beschikt over een netwerk van CBR-experts om SPO's te adviseren op dit thema.

Bestemmingsreserve Strategie en beleid
Ultimo 2019 heeft het Liliane Fonds een bestemmingsreserve Strategie en beleid gevormd. In het reservebeleid is toen explicieter vastgelegd dat we de middelen die voorheen in de overige reserves zaten, gaan besteden aan de uitvoering van de strategie van het Liliane Fonds. In de meerjarenbegroting 2020-2022 zijn onttrekkingen begroot ten behoeve van het financieren van strategische keuzes voor de organisatie waarmee

verwacht wordt in drie jaar deze reserve af te bouwen en de exploitatie in evenwicht te brengen. Mede door deze begrote onttrekkingen kunnen we de bestedingen aan de doelstelling op niveau houden. Met strategische keuzes voor de organisatie wordt o.a. verwezen naar strategische keuzes om bijvoorbeeld meer in te zetten op de kwaliteit van de zorg voor de kinderen door bijvoorbeeld opleidingsprogramma's in landen voor hulpverleners. De organisatie streeft er in alles naar de kinderen zo goed mogelijk te helpen: het kind staat centraal.
In 2020 is er € 1,5 miljoen onttrokken aan deze bestemmingsreserve en (vanwege hogere baten dan begroot) € 0,9 miljoen toegevoegd.

OVERIGE RESERVES

De stand van de overige reserve is ultimo 2019 overgeheveld naar de Bestemmingsreserve Strategie en beleid.

	31-12-20	31-12-19
FONDSEN		
Stand begin boekjaar	45.976	1.184.915
Bestemming resultaat boekjaar	1.018.024	-1.138.939
STAND EINDE BOEKJAAR	1.064.000	45.976

	Stand begin 2019	Bestemming resultaat 2019	Stand begin 2020	Bestemming resultaat 2020	Stand ultimo 2020
FONDSEN VERDEELD NAAR:					
Bestemmingsfonds NPL NLR Vietnam	3.331	0	3.331	-3.331	0
Bestemmingsfonds NPL Albinisme Tanzania	14.780	-14.780	0	0	0
Bestemmingsfonds Ingenium	700.000	-700.000	0	0	0
Bestemmingsfonds Benie Foundation	310.235	-310.235	0	0	0
Bestemmingsfonds Diorapthe/STEP	77.186	-77.186	0	0	0
Bestemmingsfonds Diorapthe/Work & Respect				115.000	115.000
Bestemmingsfonds Cecilia	5.000	-5.000	0	0	0
Bestemmingsfonds Hans en Lucia Pieters Indonesië			0	550.000	550.000
Bestemmingsfonds Stichting Talent			0	199.000	199.000
Bestemmingsfonds Bert Gerritsen			0	200.000	200.000
Bestemmingsfonds FAS Foundation	37.577	-32.498	5.079	-5.079	0
Bestemmingsfonds Benjamin Koerhuis	36.806	760	37.566	-37.566	0
	1.184.915	-1.138.939	45.976	1.018.024	1.064.000

Bestemmingsfondsen

Voor giften waaraan door de schenker een specifieke bestemming is gegeven, maar die nog niet volledig zijn besteed aan het einde van het boekjaar, wordt een bestemmingsfonds gevormd. Dit betreft vaak een specifiek project. De looptijd

van de bestemmingsfondsen varieert tussen de 1 en 3 jaar. Het totaal van de bestemmingsfondsen is in 2020 weer toegenomen door een aantal nieuwe toezeggingen met een specifieke bestemming.

	2020	2019
VOORZIENINGEN		
Langlopende Verplichtingen Riet Fonds		
Stand begin boekjaar	651.000	872.000
Uitbetaalde vergoedingen aan schenker	-300.000	-300.000
Overige mutaties	58.000	79.000
STAND EINDE BOEKJAAR	409.000	651.000

Ten behoeve van de doelstelling hulpverlening aan kinderen met een beperking heeft een echtpaar het Liliane Fonds in 2012 een grote schenking gedaan, met de verplichting om tot en met juni 2022 een maandelijks vergoeding te betalen (gemaximeerd tot € 3.000.000 in totaal). De schenker heeft voor het overgrote deel van de vergoeding afgezien en deze als gift verstrekt aan het Liliane Fonds. Om aan de toekomstige verplichting te kunnen voldoen is onder ‘Voorzieningen’ het Riet Fonds opgericht. De voorziening van € 409.000 is gebaseerd op een actuariële Netto Contante Waarde (NCW)-berekening van de toekomstige verplichting van maximaal € 450.000. De NCW-berekening wordt jaarlijks geactualiseerd. Van de voorziening heeft

€ 300.000 een kortlopend karakter. De overige mutaties hebben betrekking op een wijziging in de disconteringsvoet en de sterftekans die gebruikt worden in de actuariële berekening.

Voor het verschil tussen de actuariële en de resterende nominale verplichting heeft het Liliane Fonds uit voorzichtigheid de bestemmingsreserve Verplichtingen Riet Fonds gevormd om in de toekomst te allen tijde aan de nominale verplichting te kunnen voldoen, conform de overeenkomst met de schenkers. De totale verplichting wordt aangehouden in de vorm van deposito's of spaartegoeden. De rente die hierover wordt ontvangen wordt besteed aan de doelstelling.

	31-12-20	31-12-19
LANGLOPENDE SCHULDEN		
Langlopende projectverplichtingen	1.376.443	600.978
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	1.376.443	600.978

	31-12-20	31-12-19
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Projectverplichtingen	2.238.066	1.930.673
Te betalen personeelskosten	342.930	320.250
Crediteuren	109.556	188.542
Overlopende passiva	38.223	131.318
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	2.728.775	2.570.783

De projectverplichtingen betreffen toezeggingen (extra aanvragen) aan SPO's per einde boekjaar. De totale projectverplichtingen (lang- en kortlopend) zijn ten opzichte van vorig jaar gestegen. Diverse grote projecten zijn afgelopen jaar goedgekeurd waarvoor verplichtingen zijn aangegaan, door middel van het afsluiten van contracten met SPO's. Deels betreffen de projectverplichtingen meerjarige projecten. Het langlopend deel van de projectverplichtingen is opgenomen onder de langlopende schulden. Het kortlopend deel van de meerjarige projecten is verantwoord onder de kortlopende schulden.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Het Liliane Fonds heeft een sponsorovereenkomst met de Nationale Postcode Loterij t/m einde 2024 waarbij een jaarlijks nader te bepalen bedrag wordt toegekend. Het basisbedrag bedroeg de afgelopen jaren steeds € 1,35 miljoen.

In totaal is het Liliane Fonds voor variërende erfdelen of legaten, verwachter of bloot gerechtigde onder last van vruchtgebruik met

verteringsbevoegdheid in tien nalatenschappen die in 2020 of eerder zijn opgevallen. Baten uit deze nalatenschappen zijn nog niet in de staat van baten en lasten verwerkt. Van tien nalatenschappen die in het jaar 2020 zijn opgevallen, kon ultimo 2020 de omvang nog niet worden vastgesteld op basis van de beschikbare informatie ontvangen van de executeur.

Op één vordering van een nalatenschap van € 125.955 is een tweede recht van hypotheek gevestigd door het Liliane Fonds, teneinde de ontvangst van deze nalatenschap te kunnen vorderen.

Op 22 december 2020 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een subsidie toegekend aan Stichting WEMOS, penvoerder van het consortium waar Stichting Liliane Fonds deel van uitmaakt, voor het uitvoeren van het programma: Make Way - Embracing intersectionality for inclusion. Dit betekent voor Stichting Liliane Fonds een bijdrage van € 5,4 miljoen over 5 jaar gespreid. Het programma van het consortium gaat van start in 5 landen, waarbij het Liliane Fonds de coördinatie voor Rwanda zal doen.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
TOTAAL BATEN			
Baten van particulieren	15.892.905	13.550.000	15.441.819
Baten van bedrijven	342.602	330.000	236.507
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	1.350.000	1.375.000
Baten van subsidies van overheden	149.426	131.000	73.481
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	1.223.785	1.220.000	1.207.701
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.443.412	3.680.000	2.469.389
TOTAAL BATEN	21.402.130	20.261.000	20.803.897

De totale baten 2020 bedroegen € 21,4 miljoen en zijn daarmee hoger ten opzichte van vorig jaar en begroot. Ten opzichte van 2019 zijn de baten van particulieren in 2020 gestegen. In 2020 is gestart met het bepalen van een nieuwe strategie voor de bedrijven en andere organisaties zonder winststreven.

De baten van verbonden organisaties zonder winststreven betreft de bijdrage van onze samenwerkingspartner MIVA die grotendeels via onze strategische partnerorganisaties (SPO's) wordt besteed.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN VAN PARTICULIEREN			
Baten uit donaties en giften	7.664.681	7.350.000	8.052.142
Baten uit nalatenschappen	8.228.224	6.200.000	7.389.677
TOTAAL BATEN VAN PARTICULIEREN	15.892.905	13.550.000	15.441.819

De baten uit donaties en giften daalden in 2020, met 4,8% ten opzichte van het jaar ervoor. Deze daling wordt voor € 575.562 veroorzaakt door de eenmalige vrijval van het Johan Huizinga Fonds in 2019. Per saldo stegen de reguliere donaties en giften. Het aantal actieve individuele donateurs bedraagt per 31 december 2020 80.400. De baten ontvangen uit nalatenschappen

(erfstellingen en legaten) stijgen bijna € 839.000 (11,3%) ten opzichte van vorig jaar, en waren bijna 33% hoger dan begroot. De begroting is gebaseerd op de gemiddelde baten in voorgaande 3 jaren. In 2020 waren er enkele nalatenschappen van grote omvang. Het aantal nieuwe nalatenschappen steeg in 2020 met 22,4% naar 175, tegen 143 in 2019.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN			
TOTAAL BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN	149.426	131.000	73.481

De baten van subsidies van overheden heeft betrekking op één specifiek project (Voices for Inclusion) en betreft een incidentele subsidie. De toelichting en resultaten staan beschreven in het jaarverslag op pagina 44.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BESTEDINGEN BINNEN JAARPLANNEN			
Uitbesteed werk	9.583.572	10.330.000	10.862.879
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.268.941	1.521.819	1.351.098
	10.852.513	11.851.819	12.213.977
Bestedingen extra aanvragen			
Uitbesteed werk	5.088.677	4.520.000	2.909.986
Toegerekende kosten eigen organisatie	699.018	724.818	761.076
	5.787.695	5.244.818	3.671.062
Voorlichting			
Directe kosten voorlichting	952.134	1.206.500	800.768
Toegerekende kosten eigen organisatie	799.989	856.194	742.448
	1.752.123	2.062.694	1.543.216
Totaal direct besteed aan doelstelling	15.624.383	16.056.500	14.573.634
Toegerekende kosten eigen organisatie	2.767.948	3.102.831	2.854.621
TOTAAL BESTEDINGEN AAN DE DOELSTELLING	18.392.331	19.159.331	17.428.255

De totale bestedingen aan de doelstellingen bedroegen in 2020 € 18,4 miljoen tegen € 17,4 miljoen in 2019, en tegen € 19,2 miljoen begroot. De bestedingen aan de jaarplannen en extra aanvragen lagen in 2020 € 0,8 miljoen hoger dan in 2019.

De bestedingen binnen jaarplannen zijn lager dan begroot. Een deel van deze onderbesteding is te verklaren doordat vanwege de coronamaatregelen

een aantal begrote activiteiten niet heeft plaatsgevonden. Nieuwe wetgeving in India heeft de besteding van de jaarplannen in India vertraagd. De extra aanvragen waren hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat een aantal grote projecten die eind 2019 nog in voorbereiding waren, in 2020 zijn gefinancierd. Vanwege de uitbraak van corona zijn een aantal extra projecten opgestart, zoals het coronanoodfonds.

De bestedingen via extra aanvragen zijn de bestedingen die, na het vaststellen van de jaarplannen, extra kunnen worden toegekend aan SPO's voor het uitvoeren van hun programma's. De SPO's besteden de toegekende gelden direct of indirect aan de versterking van kinderen met een beperking en het toegankelijk maken van hun omgeving. Daarbij kan het ook gaan om de versterking van Partnerorganisaties (PO's), zodat zij beter in staat zijn voor kinderen de juiste steun te organiseren, en om programmamanagement, eveneens een voorwaarde voor een effectieve en

efficiënte uitvoering van het programma. In 2020 is (naast de € 9,6 miljoen bestedingen binnen de jaarplannen) in totaal € 4,4 miljoen besteed aan ondersteuning voor extra projecten van de SPO's. Daarnaast is € 440.000 besteed aan speciale projecten, geïnitieerd door het Liliane Fonds en € 350.000 aan evaluaties, wetenschappelijk onderzoek en informatie. Dit laatste is van belang om ons werk steeds te kunnen blijven verbeteren.

De bestedingen aan Voorlichting zijn hoger dan vorig jaar en bleven ruim binnen begroting.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BESTEDINGSPERCENTAGE			
Totaal bestedingen	18.392.331	19.159.331	17.428.255
Som van de lasten	22.180.920	23.280.458	20.958.168
BESTEDINGSPERCENTAGE OVER LASTEN	82,90%	82,30%	83,20%

Hieruit valt af te leiden dat 82,9% van de lasten is besteed aan de doelstelling.
Het bestedingspercentage (over lasten) ligt hiermee in lijn met vorig jaar en begroting.

WERVING BATEN

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
WERVINGSKOSTEN			
Werving	1.445.838	1.475.000	1.298.223
Behoud/Winback	189.481	236.000	195.714
Nalatenschappencampagne	203.200	170.000	147.746
Overige wervingskosten	37.208	102.500	15.756
Totaal directe wervingskosten	1.875.727	1.983.500	1.657.439
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.292.086	1.457.847	1.283.588
	3.167.813	3.441.347	2.941.027

De stijging van de wervingskosten ten opzichte van vorig jaar is in lijn met de begroting. Gezien de toenemende concurrentie op de fondsenwervende markt is besloten tot investeren en innoveren. Onze achterban is immers van cruciaal belang voor het bereiken van onze resultaten.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN			
Wervingskosten	3.167.813	3.441.347	2.941.027
Som van de baten	21.402.130	20.261.000	20.803.897
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN	14,80%	17,00%	14,10%

In 2020 zijn met lagere kosten voor werving, de totale baten gestegen en derhalve is het percentage wervingskosten dan ook gedaald ten opzichte van de begroting.

Toelichting lastenverdeling

Procentuele verdeling kosten eigen organisatie naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer & administratie	Totaal werkelijk 2020
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting			
	%	%	%	%	%	%
Personeelskosten	27,4	15,1	17,3	27,9	12,4	100,0
Huisvestingskosten	27,2	15,0	17,3	28,0	12,5	100,0
Kantoor- en algemene kosten	27,2	15,0	17,3	28,0	12,5	100,0
m.u.v. beheerkosten bank					100,0	100,0
Afschrijving en rente	27,2	15,0	17,3	28,0	12,5	100,0

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2020	Totaal begroot 2020	Totaal werkelijk 2019
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting					
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Uitbesteed werk	9.583.572	5.088.677				14.672.249	14.850.000	13.772.865
Publiciteit en communicatie			952.134	1.875.727		2.827.861	3.190.000	2.458.208
Personeelskosten	1.054.972	580.793	664.313	1.071.907	476.873	3.848.858	4.163.158	3.771.740
Huisvestingskosten	14.759	8.155	9.359	15.187	6.762	54.222	73.100	62.479
Kantoor- en algemene kosten	150.322	83.058	95.318	154.685	114.745	598.128	798.200	699.045
Afschrijving en rente	48.888	27.012	30.999	50.307	22.396	179.602	206.000	193.831
TOTAAL	10.852.513	5.787.695	1.752.123	3.167.813	620.776	22.180.920	23.280.458	20.958.168

De methode van toerekening wordt toegelicht op pagina 108-111 van de jaarrekening.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
KOSTEN EIGEN ORGANISATIE			
Personeelskosten			
Salariskosten	2.781.155	2.970.291	2.733.058
Sociale lasten	477.188	528.000	440.892
Pensioenlasten	301.019	347.000	296.334
Reis- en verblijfskosten	16.647	197.000	111.183
Kosten inhuur	258.148	120.000	188.565
Kosten cursussen/opleidingen	64.645	75.000	66.593
Overige personeelskosten	109.937	48.000	39.149
Doorbelaste personeelskosten	-159.881	-122.133	-104.034
	3.848.858	4.163.158	3.771.740
Huisvestingskosten			
Energiekosten	18.098	23.100	19.674
Verzekeringen/belastingen	11.401	11.100	10.733
Overige huisvestingskosten	24.723	38.900	32.072
	54.222	73.100	62.479
Kantoor- en algemene kosten			
ICT-kosten	227.721	363.500	295.402
Kantoorkosten	224.306	228.000	233.110
Overige algemene kosten	141.376	194.500	146.225
Kosten Raad van Toezicht	4.725	12.200	24.308
	598.128	798.200	699.045
Afschrijving			
Afschrijving	179.602	206.000	193.831
	179.602	206.000	193.831
TOTAAL KOSTEN EIGEN ORGANISATIE	4.680.810	5.240.458	4.727.095

De totale kosten eigen organisatie zijn ten opzichte van 2019 met 1% gedaald en zijn 10,7% lager dan begroot. De personeelskosten zijn iets hoger dan in 2019 als gevolg van enerzijds de indexering van de salarissen met 2%, reorganisatie van een afdeling en een thuiswerkvergoeding en anderzijds de daling door minder reis- en verblijfskosten. Het aantal fte's is licht gestegen (50,4 fte's eind 2020 ten opzichte van 48,2 fte's eind 2019). De kosten inhuur zijn in 2020 fors hoger dan vorig jaar en hoger dan begroot als gevolg van vervanging van enkele langdurig zieken en tijdelijke krachten tijdens de werving van nieuwe medewerkers.

Huisvestingskosten zijn gedaald ten opzichte van vorig jaar en zijn lager uitgevallen dan begroot.

De ICT-kosten zijn lager dan vorig jaar en blijven binnen de begroting. De overige algemene kosten zijn in lijn met 2019 en blijven ruim binnen de begroting.

De daling van de kosten voor de Raad van Toezicht ten opzichte van vorig jaar hangt samen met de kosten voor de werving en selectie van nieuwe leden voor de Raad van Toezicht in 2019.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE			
Kosten beheer en administratie	620.776	679.780	588.886
Som van de lasten	22.180.920	23.280.458	20.958.168
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE	2,80%	2,90%	2,80%

De 'Kosten Beheer en administratie' betreffen de kosten eigen organisatie die niet zijn toe te rekenen aan de bestedingen aan de doelstelling of aan de kosten voor werving van baten. We gaan als organisatie zorgvuldig om met onze middelen.

De 'Kosten Beheer en administratie' zijn in 2020 lager dan begroot en gelijk aan 2019. In 2020 blijven de kosten eigen organisatie met 2,8% wederom ruim onder de interne norm van maximaal 6,5%.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Overige rente	-2.315	0	1.227
Dividend en rente fonds op naam	0	0	0
BRUTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-2.315	0	1.227
Kosten van beleggingen	0	0	0
NETTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-2.315	0	1.227

Onder 'Overige rente' is de betaalde en genoten rente op spaarrekeningen, lopende rekeningen en deposito's weergegeven. De daling ten opzichte van voorgaande jaar wordt veroorzaakt door het in rekening brengen van negatieve rente door de

banken. We beperken dit zo veel mogelijk door het spreiden bij diverse banken. De tabel Saldo financiële baten en lasten is opgemaakt conform het format bij de Richtlijn Financieel beheer van Goede Doelen Nederland.

Toelichting op het kasstroomoverzicht over 2020

De liquide middelen daalden in 2020 met € 1,2 miljoen.
De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 1 miljoen negatief. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door enerzijds een stijging van de vorderingen van € 1,1 miljoen en een negatief resultaat van € 0,8 miljoen en een stijging van de langlopende schulden anderzijds van € 0,8 miljoen.

Omdat de langlopende schulden voornamelijk bestaan uit projectverplichtingen, wordt deze balanspost opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten in plaats van onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedraagt € 174.000 negatief. In 2020 is er voornamelijk geïnvesteerd in nieuwe laptops.

Werknemers en beloningen

Werknemers

Het gemiddeld aantal fte's bedraagt 50,0 over 2020 (48,5 over 2019). Daarnaast waren er in 2020 109 vrijwilligers op kantoor betrokken bij het Liliane Fonds. Geen van de werknemers van het Liliane Fonds is buiten Nederland werkzaam.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie heeft begin 2021 plaatsgevonden. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het Liliane Fonds de 'Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties' van Goede Doelen

Nederland. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Liliane Fonds vindt plaats door de Raad van Toezicht. De BSD-score, op basis van een zorgvuldige analyse, is vastgesteld op 425 punten. Bij de BSD-score van 425 punten hoort een maximaal (norm) jaarinkomen van € 124.142 voor de periode januari tot en met juni 2020 en € 125.011 voor de periode juli tot en met december 2020 (1 fte/12 mnd.). Zoals uit onderstaand overzicht blijkt, blijft het jaarinkomen van de Directeur-bestuurder binnen de geldende maxima. Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn bleven ruim binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 201.000 per jaar (1 fte/12 mnd.). De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn staan bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Vanaf 1 januari 2016 is de Directeur-bestuurder van Stichting Liliane Fonds ook Directeur-bestuurder van Stichting MIVA. Hij blijft voor 100% in loondienst van Stichting Liliane Fonds. Zijn salaris wordt voor 6% doorbelast aan Stichting MIVA.

Naam S.H. Berdenis van Berlekom
Functie Directeur-bestuurder
Dienstverband Bepaalde tijd (4 jr.)
Uren contractueel 40 uur
Parttimepercentage 100%
Periode jan - dec 2020

	2020
BEZOLDIGING	
Bruto salaris	110.277
Bruto vakantiegeld (8%)	8.822
Eindejaarsuitkeringen e.d.	geen
Variabel salaris	geen
TOTAAL BRUTO BELASTBAAR JAARINKOMEN	119.099
NORM BRUTO BELASTBAAR JAARINKOMEN	124.577
Belastbare vergoedingen/bijtellingen	geen
Werkgeversdeel pensioenlasten (60%)	13.969
Pensioencompensatie	geen
Overige beloningen op termijn	geen
Uitkeringen beëindiging dienstverband	geen
TOTAAL BEZOLDIGING 2020	133.068
TOTAAL BEZOLDIGING 2019	130.396
NORM BEZOLDIGING INCL. WERKGEVERSLASTEN NAAR RATO	201.000

Het Liliane Fonds verstrekt de Directeur-bestuurder géén overwerkvergoeding, representatievergoeding, lease- of bedrijfsauto, lening, voorschotten of garanties. Iedere werknemer inclusief de directeur betaalt 40% van de pensioenpremie zelf.

Bezoldiging toezichthouders

Leden van de Raad van Toezicht kunnen jaarlijks een beroep doen op een vergoeding ter hoogte van de maximale vrijwilligersvergoeding (2020: € 1.700) voor de voorzitter en voor 50% daarvan (2020: € 850) voor de overige leden van de Raad.

De samenstelling van de Raad van Toezicht wordt vermeld op pagina 98.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Samen- gevoegde Jaar- rekening

Samengevoegde balans per 31 december 2020

(na bestemming saldo baten en lasten)

Stichting Liliane Fonds, Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie en Stichting Evenementen Liliane Fonds

	31-12-20	31-12-19
ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Bedrijfsmiddelen	1.644.854	1.651.404
Vorraden	14.235	0
Vorderingen	10.365.820	9.513.846
Effecten	0	0
Liquide middelen	9.704.943	10.318.334
	20.084.998	19.832.180
TOTAAL ACTIVA	21.729.852	21.483.584
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
Reserves		
Continuïteitsreserve	6.150.000	6.160.000
Bestemmingsreserves	9.270.876	10.568.447
	15.420.876	16.728.447
Fondsen		
Bestemmingsfondsen	1.738.865	842.030
	17.159.741	17.570.477
Voorzieningen	409.000	651.000
Langlopende schulden	1.376.443	600.978
Kortlopende schulden	2.784.668	2.661.129
TOTAAL PASSIVA	21.729.852	21.483.584

Samengevoegde staat van baten en lasten over 2020

Stichting Liliane Fonds, Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie en Stichting Evenementen Liliane Fonds

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN			
Baten van particulieren	17.808.558	14.885.000	16.950.492
Baten van bedrijven	347.598	350.000	259.788
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	1.350.000	1.375.000
Baten van subsidies van overheden	149.425	131.000	73.481
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.960.123	4.255.000	3.008.792
SOM VAN DE BATEN	22.615.704	20.971.000	21.667.553
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Bestedingen binnen jaarplannen	10.792.097	11.953.616	12.211.671
Bestedingen extra aanvragen	5.804.485	5.448.343	3.768.970
Voorlichting	2.033.575	2.541.739	1.856.978
	18.630.157	19.943.698	17.837.619
Wervingskosten	3.643.635	3.633.203	3.453.390
Kosten Beheer & administratie	792.950	684.190	630.942
SOM VAN DE LASTEN	23.066.742	24.261.091	21.921.951
Saldo voor financiële baten en lasten	-451.038	-3.290.091	-254.398
Saldo financiële baten en lasten	-2.168	0	1.615
SALDO BATEN EN LASTEN	-453.206	-3.290.091	-252.783

Algemene toelichting

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Liliane Fonds samen met Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA). Het bestuur van MIVA heeft de uitvoering van het door hen vastgesteld beleid, plan en begroting gedelegeerd aan de directie van het Liliane Fonds, de heer S.H. Berdenis van Berlekom. Hierdoor ontstaat er een economische eenheid van leiding, organisatie en personeel. In de consolidatie is tevens begrepen, vanaf 1 december 2020, Stichting Evenementen Liliane Fonds. Het bestuur van Stichting Evenementen Liliane Fonds is vanaf 1 december 2020 gewijzigd, zodanig dat Stichting Liliane Fonds een overheersende zeggenschap kan uitoefenen.

- De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:
- Stichting Liliane Fonds, 's-Hertogenbosch (100%)
 - Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA), 's-Hertogenbosch (100%)
 - Stichting Evenementen Liliane Fonds, 's-Hertogenbosch (100%, vanaf 1 december 2020)

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de samengevoegde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 108-111 opgenomen toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. Onderlinge verhoudingen en transacties worden in de samengevoegde jaarrekening geëlimineerd.

Samenwerking Stichting Liliane Fonds en Stichting MIVA
Het Liliane Fonds en MIVA hebben in 2015 besloten hun krachten te bundelen om het effect van hun werk in Afrika, Azië en Latijns-Amerika te vergroten, om elkaar en hun partners ter plaatse te versterken, en om kosten te besparen. Het Liliane Fonds en MIVA blijven twee aparte stichtingen. Ze behouden hun eigen identiteit én hun specifieke aandachtgebied: het Liliane Fonds maakt kinderen met een beperking sterker en hun omgeving toegankelijker, MIVA steunt kleinschalige projecten met vervoers- en communicatiemiddelen.

Meer impact
Voor het Liliane Fonds betekent de samenwerking dat partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika hun werk beter kunnen doen, doordat MIVA dit ondersteunt met transport- en communicatiemiddelen. Voor MIVA betekent de samenwerking dat de uitvoering van projecten voortaan ter plekke ook begeleid en gemonitord wordt door partners van het Liliane Fonds.

Baten
De totale baten van MIVA bedroegen over 2020 € 2,4 miljoen. Dit bestond voor € 1,9 miljoen uit baten particulieren en voor € 0,5 miljoen uit baten van andere organisaties zonder winststreven.

Bestedingen
MIVA heeft in 2020 voor € 1,3 miljoen besteed aan projecten via het partnernetwerk van het Liliane Fonds.

Minder kosten
Het Liliane Fonds en MIVA brengen hun kosten omlaag, doordat ze vanaf 1 september 2015 zijn gehuisvest op dezelfde locatie en daar de ondersteunende diensten delen. MIVA betaalt hiervoor jaarlijks een vergoeding aan het Liliane Fonds volgens een verdeelsleutel die is vastgelegd in een financiële overeenkomst.

Gegevens Stichting MIVA

Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie
Havensingel 26
5211 TX 's-Hertogenbosch
KvK 41197054

Doelstelling

Stichting Missie Verkeersmiddelen Aktie (MIVA), opgericht op 23 oktober 1935, is statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdend te 's-Hertogenbosch en heeft ten doel het basiswerk van pioniers te ondersteunen. MIVA doet dit middels het beschikbaar stellen van transport- en communicatiemiddelen voor hun sociale, socio-economische en pastorale activiteiten in ontwikkelingslanden en middels het geven van voorlichting over het werk van deze pioniers en de problemen waar zij mee geconfronteerd worden en specifiek over hetgeen MIVA kan doen om hun werk te ondersteunen. Oorspronkelijk waren het de vanuit Nederland uitgezonden missionarissen, tegenwoordig zijn het vooral lokale pioniers die zich op velerlei terreinen inzetten voor verbetering van het lot van hun medemensen.

Bestuur/Raad van Toezicht

In de bestuursvergadering van 18 december 2017 is besloten tot een personele unie met het Liliane Fonds. Binnen de personele unie werkt ook MIVA voortaan met een Directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. De directeur van het Liliane Fonds is tevens bestuurder van MIVA, en de Raden van Toezicht van beide organisaties bestaan uit dezelfde personen.

Gegevens Stichting Evenementen Liliane Fonds

Stichting Evenementen Liliane Fonds
Havensingel 26
5211 TX 's-Hertogenbosch
KvK 17264176

Doelstelling

Stichting Evenementen Liliane Fonds, opgericht op 12 oktober 2009 is statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, kantoor houdend te 's-Hertogenbosch, heeft ten doel het organiseren van evenementen en activiteiten ten behoeve van de Stichting Liliane Fonds en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin.

Bestuur/Raad van Toezicht

Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste drie leden.

Toelichting op de samengevoegde balans per 31 december 2020

	2020	2019
MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Bedrijfsmiddelen		
Aanschafwaarde begin boekjaar	3.581.469	3.435.670
Cum. afschrijvingen begin boekjaar	-1.930.065	-1.724.140
BOEKWAARDE BEGIN BOEKJAAR	1.651.404	1.711.530
Investeringen boekjaar	173.972	149.122
Desinvesteringen boekjaar, aanschafwaarde	0	-3.323
Desinvesteringen boekjaar, cum. afschrijvingen	0	3.323
Afschrijvingen boekjaar	-180.522	-209.248
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.854	1.651.404
Aanschafwaarde einde boekjaar	3.755.441	3.581.469
Cum. afschrijvingen einde boekjaar	-2.110.587	-1.930.065
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.854	1.651.404
Kantoorinventaris en -apparatuur	6.677	12.189
Computerapparatuur en software	240.083	198.033
Kantoorpand inclusief verbouwing en inrichting	1.398.094	1.441.182
BOEKWAARDE EINDE BOEKJAAR	1.644.854	1.651.404

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 112-113 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

	31-12-20	31-12-19
VOORRADEN		
VOORRAAD HANDELSGOEDEREN	14.235	0

	31-12-20	31-12-19
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Nalatenschappen	7.810.630	7.363.627
Te ontvangen toegezegde donaties	1.723.500	1.700.025
Vooruitbetaald m.b.t. programma's	723.006	313.364
Overige vorderingen en overlopend actief	108.684	136.830
TOTAAL VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	10.365.820	9.513.846

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 112-113 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

EFFECTEN

De Effecten bestaan volledig uit de effecten van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 112-113 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

	31-12-20	31-12-19
LIQUIDE MIDDELEN		
Bank-, spaarrekeningen en rekeningen-courant	9.700.272	10.315.933
Kas	4.671	2.401
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	9.704.943	10.318.334

De liquide middelen bestaan voor € 7,4 miljoen uit de liquide middelen van Stichting Liliane Fonds, voor € 2,2 miljoen uit die van Stichting MIVA en voor € 29.000 uit liquide middelen van Stichting Evenementen Liliane Fonds.

RESERVES EN FONDSEN	31-12-20	31-12-19
RESERVES		
Stand begin boekjaar	16.728.447	15.501.247
Toevoeging Stichting Evenementen Liliane Fonds	42.470	0
Bestemming resultaat boekjaar	-1.350.041	1.227.200
STAND EINDE BOEKJAAR	15.420.876	16.728.447
FONDSEN		
Stand begin boekjaar	842.030	1.952.986
Toevoeging st. Vrienden van Pater Peeters	0	369.027
Bestemming resultaat boekjaar	896.835	-1.479.983
STAND EINDE BOEKJAAR	1.738.865	842.030

Voor een nadere toelichting op de reserves en fondsen van Stichting Liliane Fonds verwijzen wij naar pagina 114 tot en met 117 van de enkelvoudige jaarrekening.

De reserves van MIVA bestaan ultimo 2020 voor € 910.000 uit continuïteitsreserve, voor € 240.000 uit Bestemmingsreserve Programma-uitvoering en voor € 540.810 uit bestemmingsreserve Strategie en beleid.

	2020	2019
Bestemmingsfonds Pater Balemans		
Stand begin boekjaar	443.417	588.418
Bestemming resultaat boekjaar	-46.299	-145.001
STAND EINDE BOEKJAAR	397.118	443.417
Bestemmingsfonds Vrienden van Pater Peeters		
Stand begin boekjaar	352.637	0
Toevoeging st. Vrienden van Pater Peeters	0	369.027
Bestemming resultaat boekjaar	-74.890	-16.390
STAND EINDE BOEKJAAR	277.747	352.637
TOTAAL FONDSEN	674.865	796.054

Het bestemmingsfonds Pater Balemans is gevormd uit het overgedragen vermogen van Stichting Balemans en bestemd voor specifieke nog uit te voeren projecten in Burkina Faso. Jaarlijks worden de giften van donateurs van de voormalige stichting Balemans, in 2020 € 90.565, toegevoegd aan dit fonds. In 2020 is voor een bedrag van € 136.864 besteed aan projecten in Burkina Faso.

Eind 2018 besloot het Bestuur van Stichting Vrienden van Pater Peeters de stichting op te

De reserve van Stichting Evenementen Liliane Fonds ultimo 2020 bestaat voor € 45.478 uit een bestemmingsreserve.

De bestemmingsfondsen van MIVA kunnen als volgt gespecificeerd worden.

heffen en de reserves als bestemmingsfonds onder te brengen bij MIVA. De gelden worden (uitsluitend) besteed aan specifieke projecten in Congo. Jaarlijks worden de giften van donateurs van de voormalige Stichting Balemans, in 2020 € 81.901, toegevoegd aan dit fonds. In 2020 is voor een bedrag van € 156.791 besteed aan projecten in Congo.

VOORZIENINGEN

De Voorzieningen bestaan volledig uit de voorzieningen van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 118 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

LANGLOPENDE SCHULDEN

De langlopende schulden bestaan volledig uit de langlopende schulden van Stichting Liliane Fonds. Voor een nadere specificatie en toelichting verwijzen wij naar pagina 119 van de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Liliane Fonds.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-20	31-12-19
Projectverplichtingen	2.238.066	1.930.673
Reservering afvloeiing personeel	37.800	0
Te betalen personeelskosten	325.965	335.308
Crediteuren	142.840	270.175
Overlopende passiva	39.997	124.973
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	2.784.668	2.661.129

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Het Liliane Fonds heeft een sponsorovereenkomst met de Nationale Postcode Loterij t/m einde 2024 waarbij een jaarlijks nader te bepalen bedrag wordt toegekend. Het basisbedrag bedroeg de afgelopen jaren steeds € 1,35 miljoen.

In totaal is het Liliane Fonds voor variërende erfdelen of legaten, verwachter of bloot gerechtigde onder last van vruchtgebruik met verteringsbevoegdheid in tien nalatenschappen die in 2020 of eerder zijn opengevallen. Baten uit deze nalatenschappen zijn nog niet in de staat van baten en lasten verwerkt. Van tien nalatenschappen die in het jaar 2020 zijn opengevallen, kon ultimo 2020 de omvang nog niet worden vastgesteld op basis van de beschikbare informatie ontvangen van de executeur. Op één vordering van een nalatenschap van € 125.955 is een tweede recht van hypotheek gevestigd door het Liliane Fonds, teneinde de ontvangst van deze nalatenschap te kunnen vorderen.

Op 22 december 2020 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een subsidie toegekend aan Stichting WEMOS, penvoerder van het consortium waar Stichting Liliane Fonds deel van uitmaakt, voor het uitvoeren van het 'Make Way'-programma. Dit betekent voor Stichting Liliane Fonds, een bijdrage van € 5,4 miljoen over 5 jaar gespreid. Het programma van het consortium gaat van start in 5 landen, waarbij het Liliane Fonds de coördinatie voor Rwanda zal doen.

MIVA is bloot gerechtigde onder last van vruchtgebruik met verteringsbevoegdheid in één nalatenschap die in 2020 of eerder is opengevallen. Baten uit deze nalatenschap zijn nog niet in de staat van baten en lasten verwerkt. Van één nalatenschap die in het jaar 2020 is opengevallen, kon ultimo 2020 de omvang nog niet worden vastgesteld op basis van de beschikbare informatie ontvangen van de executeur in de nalatenschap.

Toelichting op de samengevoegde staat van baten en lasten 2020

De baten en lasten betreffen voor een groot deel de baten en lasten van Stichting Liliane Fonds. Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar de enkelvoudige jaarrekening vanaf pagina 108 tot en met 111.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
TOTAAL BATEN			
Baten van particulieren	17.808.558	14.885.000	16.950.492
Baten van bedrijven	347.598	350.000	259.788
Baten van loterijorganisaties	1.350.000	1.350.000	1.375.000
Baten van subsidies van overheden	149.425	131.000	73.481
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.960.123	4.255.000	3.008.792
TOTAAL BATEN	22.615.704	20.971.000	21.667.553
	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN VAN PARTICULIEREN			
Baten uit donaties en giften	8.750.312	8.235.000	8.954.388
Baten uit nalatenschappen	9.058.246	6.650.000	7.996.104
TOTAAL BATEN VAN PARTICULIEREN	17.808.558	14.885.000	16.950.492

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN			
Bestedingen binnen jaarplannen			
Uitbesteed werk	9.583.572	10.330.000	10.862.879
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.208.525	1.623.616	1.348.792
	10.792.097	11.953.616	12.211.671
Bestedingen extra aanvragen			
Uitbesteed werk	5.070.867	4.520.000	2.951.033
Toegerekende kosten eigen organisatie	733.618	928.343	817.937
	5.804.485	5.448.343	3.768.970
Voorlichting			
Directe kosten voorlichting	1.054.210	1.334.000	929.063
Toegerekende kosten eigen organisatie	979.365	1.207.739	927.915
	2.033.575	2.541.739	1.856.978
Totaal direct besteed aan doelstelling	15.708.649	16.184.000	14.742.975
Toegerekende kosten eigen organisatie	2.921.508	3.759.698	3.094.644
TOTAAL BESTEDINGEN	18.630.157	19.943.698	17.837.619
	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BESTEDINGSPERCENTAGE			
Totaal bestedingen	18.630.157	19.943.698	17.837.619
Som van de lasten	23.066.742	24.261.091	21.921.951
BESTEDINGSPERCENTAGE OVER LASTEN	80,8%	82,2%	81,4%

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
WERVING BATEN			
Wervingskosten			
Werving	1.516.066	1.575.000	1.371.081
Nieuwsbrief	150.357	60.000	179.925
Collecte	7.152	10.000	10.922
Nalatenschappencampagne	213.274	170.000	148.190
Behoud/Winback	95.716	236.000	101.826
Overige wervingskosten	39.786	132.500	18.821
Totaal directe wervingskosten	2.022.351	2.183.500	1.830.765
Toegerekende kosten eigen organisatie	1.621.284	1.449.703	1.622.625
	3.643.635	3.633.203	3.453.390

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN			
Wervingskosten	3.643.635	3.633.203	3.453.390
Som van de geworven baten	22.615.704	20.971.000	21.667.553
PERCENTAGE WERVINGSKOSTEN	16,10%	17,30%	15,90%

Toelichting lastenverdeling

Procentuele verdeling kosten eigen organisatie naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervings- kosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2020
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting			
	%	%	%			
Personeelskosten	22,8	13,8	18,6	30,5	14,3	100,0
Huisvestingskosten	23,2	14,3	18,2	31,4	13,0	100,0
Kantoor- en algemene kosten	23,2	14,3	18,2	31,4	13,0	100,0
m.u.v. beheerkosten bank					100,0	100,0
Afschrijving en rente	23,2	14,3	18,2	31,4	13,0	100,0

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Besteed aan doelstellingen			Wervings- kosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2020	Totaal begroot 2020	Totaal werkelijk 2019
	Jaarplannen	Extra aanvragen	Voorlichting					
	EUR	EUR	EUR					
Uitbesteed werk	9.583.572	5.070.867				14.654.439	14.850.000	13.813.912
Publiciteit en communicatie			1.054.210	2.022.351		3.076.561	3.517.500	2.759.828
Personeelskosten	1.006.849	609.850	821.376	1.348.647	629.280	4.416.002	4.727.091	4.290.889
Huisvestingskosten	13.544	8.312	10.610	18.309	7.553	58.328	79.000	67.545
Kantoor- en algemene kosten	146.215	89.732	114.542	197.662	132.738	680.890	879.500	780.529
Afschrijving en rente	41.917	25.724	32.837	56.666	23.378	180.522	208.000	209.248
TOTAAL	10.792.097	5.804.485	2.033.575	3.643.635	792.950	23.066.742	24.261.091	21.921.951

De methode van toerekening wordt toegelicht op pagina 108-111 van de enkelvoudige jaarrekening.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
KOSTEN EIGEN ORGANISATIE			
Personeelskosten			
Salariskosten	3.097.346	3.286.291	3.035.362
Sociale lasten	539.470	591.500	500.029
Pensioenlasten	335.353	384.000	333.695
Reis- en verblijfskosten	22.009	211.300	121.690
Kosten inhuur	258.147	120.000	188.564
Kosten cursussen/opleidingen	69.036	82.000	69.293
Overige personeelskosten	114.657	52.000	42.256
Doorbelaste personeelskosten	-20.016	0	0
	4.416.002	4.727.091	4.290.889
Huisvestingskosten			
Energiekosten	19.484	25.000	21.269
Verzekeringen/belastingen	12.257	12.000	11.604
Overige huisvestingskosten	26.587	42.000	34.672
	58.328	79.000	67.545
Kantoor- en algemene kosten			
ICT-kosten	250.418	389.500	325.424
Kantoorkosten	256.027	258.500	263.757
Overige algemene kosten	169.423	218.500	165.488
Kosten Raad van Toezicht	5.022	13.000	25.860
	680.890	879.500	780.529
Afschrijving en rente			
Afschrijving	180.522	208.000	209.248
Rente	0	0	0
	180.522	208.000	209.248
TOTAAL KOSTEN EIGEN ORGANISATIE	5.335.742	5.893.591	5.348.211
	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
KOSTENPERCENTAGE BEHEER & ADMINISTRATIE			
Kosten Beheer en administratie	792.950	684.190	630.942
Totale lasten	23.066.742	24.261.091	21.921.951
KOSTENPERCENTAGE BEHEER EN ADMINISTRATIE	3,40%	2,80%	2,90%

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Overige rente	-2.168	0	1.615
Dividend en rente fonds op naam	0	0	0
BRUTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-2.168	0	1.615
Kosten van beleggingen	0	0	0
NETTO RESULTAAT RENTE EN BELEGGINGEN	-2.168	0	1.615

Controle- verklaring van de on- afhankelijke accountant

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Liliane Fonds te Den Bosch.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Liliane Fonds te Den Bosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Liliane Fonds per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de enkelvoudige en samengevoegde balans per 31 december 2020;
2. de enkelvoudige en samengevoegde staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Liliane Fonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het (bestuurs)verslag (onderdeel voorwoord tot en met verslag bestuur en raad van toezicht).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het (bestuurs)verslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 4 juni 2021

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA

R.W.J. Bruinooge RA

Liliane
Fonds
40 jaar
open de wereld
voor een kind
met een handicap

**'We zijn
allen één'**

Liliane (Lieke) Brekelmans

Stichting Lilië Fonds | Havensingel 26 | 5211 TX 's-Hertogenbosch
Telefoon: +31 (0) 73 518 94 20 | Fax: +31 (0) 73 518 94 21 | E-mail: voorlichting@lilianefonds.nl
IBAN: NL08 RABO 0303 0800 00 | Websites: www.lilianefonds.nl | www.lilianefonds.org
Ontwerp: Oranje boven, 's-Hertogenbosch | Druk: Dekkers van Gerwen, 's-Hertogenbosch

www.lilianefonds.nl